

VUOSAAREN ETELÄOSAN ALUESUUNNITELMA
2011–2020

Julkaisija: Helsingin kaupungin rakennusvirasto

Teksti: Antti Siuruainen (Luonnonhoito), Mirjam Larinkari, Jari Nihtilä, Eila Sihvola (Suunnitelma)

Visualisointi: Jyrki Ulvila, Jenni Kesulahti, Eila Sihvola, Mikko Peltonen

Taitto: Mikko Peltonen

Kuvat: Nina Mouhu, Antti Siuruainen, Mirjam Larinkari, Jari Nihtilä, Eila Sihvola

Kartat: © Kaupunkimittausosasto, Helsinki (022/2011)

ISBN 978-952-223-994-5

ISSN: 1238-9579

VUOSAAREN ETELÄOSAN ALUESUUNNITELMA

2011–2020

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2011:4/ Katu- ja puisto-osasto.
ISBN: 978-952-223-993-8

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ.....	5
SAMMANFATTNING	9
I JOHDANTO	13
2 TYÖN TAVOITTEET JA MENETELMÄT	15
2.1 Tavoitteet.....	15
2.2 Menetelmät.....	15
3 NYKYTILAN ANALYYSI.....	17
3.1 Suunnittelualue ja osa-aluejako	17
3.2 Yleisanalyysit	18
3.2.1 Arvokkaat luontokohteet.....	18
3.2.2 Maaperä, topografia ja pintavedet.....	23
3.2.3 Suunnittelualueen rakentamisvaiheet	23
3.2.4 Miljötyypit ja maiseman arvokohteet	25
3.2.5 Suojelukohteet	25
3.2.6 Kaavoitus ja maankäyttö.....	27
3.2.7 Liikennemelu.....	31
3.2.8 Väestö.....	31
3.3 Palvelut.....	33
3.3.1 Julkisten palveluiden sijainti	33
3.3.2 Palvelut vihralueilla	33
3.3.3 Kevyen liikenteen reitistö, ulkoilu- ja virkistysreitit	35
3.3.4 Esteettömyys.....	35
3.3.5 Kausikasvit, muistomerkit ja taide yleisillä alueilla	36
3.4 Kadut ja katuviheralueet	39
3.4.1 Katujen nykytila osa-alueittain.....	39
3.4.2 Katujen ylläpito	41
3.5 Puistot ja vihralueet	43
3.5.1 Puistojen nykytila osa-alueittain.....	43
3.5.2 Vihralueiden hoitoluokitus.....	52
4 VUOROVAIKUTUS	55
4.1 Käyttäjäkysely.....	55
4.2 Suunnittelun aikainen asukasyhteistyö	57
4.3 Saadun palautteen vaikutukset suunnitelmaluonnokseen.....	58
5 NYKYTILAN YHTEENVETO JA ANALYYSIN JOHTOPÄÄTÖKSET	59
5.1 Suunnittelualueen vahvuudet ja kehittämistarpeet.....	59
5.2 Maankäytön muutosten vaikutukset	59
5.3 Väestöennusteeseen sopeutuminen	60
5.4 Yleisten alueiden palveluiden muutostarpeet	60
5.5 Katujen ja puistojen kehittämistarpeet	61
6 SUUNNITELMA VUOSILLE 2011–2020	63
6.1 Vuosaaren eteläosan kehittämissisio	63
6.2 Palveluverkosto.....	64
6.2.1 Palveluverkoston kehittämissperiaatteet ja yleiset tavoitteet	64

6.2.2	Muutokset palveluihin	64
6.2.3	Suunnittelussa noudatettavat linjaukset, ohjeet ja oppaat	65
6.3	Kadut ja katuvihalueet	69
6.3.1	Yleiset tavoitteet ja kehittämisperiaatteet katualueilla	69
6.4	Katualueiden peruskorjauskohteet	71
6.5	Puistot	72
6.5.1	Yleiset tavoitteet ja kehittämisperiaatteet puistoissa	72
6.6	Puistojen peruskorjauskohteet	73
6.6.1	Hoitoluokkamutokset	75
7	LUONNONHOITO	77
7.1	Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman luontoalueet	79
7.1.1	Kasvupaikat	79
7.1.2	Puusto	81
7.1.3	Luonnon monimuotoisuus, luonnonsuojelu ja virkistyskäyttö	82
7.1.4	Luonnonalueiden hoitoluokitus	83
7.2	Luonnonhoidon haasteet ja tavoitteet	86
7.2.1	Luonnonalueiden hoito	87
7.2.2	Luonnonhoidon kustannukset	89
8	RAHOITUSTARPEIDEN YHTEENVETO	90
8.1	Rahoitustarve	90
8.2	Peruskorjauskohteiden yhteenveto	90
8.3	Uudisrakennuskohteiden yhteenveto	91
8.4	Luonnonhoidon kustannukset	91
9	PERUSKORJATTAVAT KOHTEET 2011-2020	92
9.1	Katujen peruskorjauskohteet	92
1.	Meri-Rastilan alikulut	92
2.	Aukiot ja torit	94
3.	Halkaisijanpolku	98
4.	Leikosaarentie ja Meri-Rastilan tie	99
9.2	Puistojen peruskorjauskohteet	101
5.	Haruspuisto	101
6.	Pohjavedenpuisto	104
7.	Ullaksenpuisto	106
8.	Kaivonkatsojanpuisto	109
9.	Mustankivenpuisto	111
10.	Meri-Rastilan ja Ramsinniemen vihalueet	113
LÄHTEET	116
LIITTEET	118
Liite 1:	Katujen ja kevyen liikenteen väylien kunto	119
Liite 2:	Rakennettujen puistojen kunto	120
Liite 3:	Puistojen päivitetty hoitoluokitus	121
Liite 4:	Peruskorjauskohteiden yhteenvetotaulukko	122
Liite 5:	Peruskorjauskohteiden koostekartta	123

TIIVISTELMÄ

Suunnitelman hyväksyminen

Katu- ja puisto-osaston johtoryhmä hyväksyi Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman linjaukset, painotukset ja kustannusraamin 25.1.2011. Yleisten töiden lautakunta hyväksyi suunnitelman 26.4.2011 ohjeellisena noudatettavaksi.

Suunnitelman laatiminen ja osallistujat

Aluesuunnittelun tavoitteena on, että kaupungin puistojen, ulkoilu- ja katualueiden, torien ja aukoiden laatu paranee ja monipuolistuu tasavertaisesti eri kaupunginosissa. Tämän aluesuunnitelman tarkoituksena on kehittää Vuosaaren eteläosan yleisiä alueita pitkällä aikavälillä. Suunnittelualueeseen kuuluvat Meri-Rastila, Kallahti Kallvikinniemeä lukuun ottamatta ja Aurinkolahti. Suunnitelma koskee katu- ja puistoalueiksi kaavoitettuja yleisiä alueita.

Keväällä 2010 alkaneen työn on tehnyt katujen, puistojen ja raportoinnin osalta WSP Finland Oy. Työtä on ohjannut katu- ja puisto-osastolla aluesuunnittelija Nina Mouhu. Luonnonhoidon osuudesta vastasi HKR:n metsäsuunnittelija Antti Siuruainen. Katujen ja teknisen suunnittelun asiantuntijana oli suunnitteluinsinööri Pirjo Koivunen. Analyysin kartta-aineiston ovat valmistaneet HKR:n paikkatietoasiantuntijat. Työ on esitelty luonnonhoidon työryhmässä 22.11., asukasillassa 2.12.2010 sekä Katu- ja puisto-osaston johtoryhmässä 25.1.2011.

Palveluverkosto

Vuosaaren eteläosan yleisten alueiden palveluita kehitetään eri käyttäjäryhmät huomioiden. Leikki- ja pelialueita parannetaan leikkipuistojen kunnostusten yhteydessä. Meri-Rastilan ja Ramsinniemen viheralueiden palvelutasoa parannetaan. Grillaus säilytetään osana palveluverkosta: Meri-Rastilan grillausmahdollisuuksia parannetaan ja grillipaikka järjestetään myös Kaivonkatsojanpuistoon. Aurinkolahden palvelut täydentyvät Solvikipuiston leikkipaikan rakentumisen myötä. Kevyen liikenteen reit-

tejä parannetaan mm. alikulkuja kunnostamalla ja täydentämällä ranta-reittiä Meri-Rastilassa koulutuskeskusten kohdalla.

Kadut, torit, aukiot ja katuviheralueet

Katualueiden suunnittelussa pyritään kaupunkikuvaan sopiviin, kadun alkuperäisen suunnitteluajankauden tyypilliset piirteet sekä nykyiset tekniset vaatimukset huomioiviin ratkaisuihin. Suunnittelussa ja kunnostustoimissa noudatetaan rakennusviraston tyyppiirustuksia ja ohjeita. Alueen kaupunkimaisuutta korostetaan keskeisten sisääntulokatujen ja kokoojakatujen kunnostusten yhteydessä. Katukasvillisuutta ja kalusteita uusitaan kokonaisuuksina alueen ominaispiirteitä ja reittien yhtenäisyyttä korostavaksi. Laajempien kunnostusten yhteydessä betoniset reunatuet korvataan graniittisilla.

Katualueiden peruskorjauskohteiksi on valittu kohteita, joiden toiminnallisuudessa tai turvallisuudessa on parannettavaa tai joissa muutoksella voidaan kohentaa kaupunkikuvaa ja lisätä viihtyisyyttä. Meri-Rastilan tien ja Vuotien alikulkujen viihtyisyyttä ja toimivuutta parannetaan. Meri-Rastilan torin, Fokkatorin, Kalkkihiekankujan, Kalkkihiekantorin, Mustankivenaukion ja Sokeritorin kunnostamisella pyritään yleisilmeen ja viihtyisyyden kohentamiseen sekä toiminnallisten ongelmien ratkaisuun. Halkaisijanpolku kunnostetaan päiväkodin saattoliikenteen vaikutukset kestäväksi. Meri-Rastilantie ja Leikosaarentien peruskorjauksen tavoitteena on kokoojakadun ilmeen yhtenäistäminen sekä esteettömyyden ja katukasvillisuuden parantaminen.

Peruskorjauskohteet on luokiteltu kiireellisyyden mukaan. Kaduista kiireellisimpinä (luokka 1) kunnostetaan Halkaisijanpolku ja Meri-Rastilan alikulut. Vähemmän kiireellisinä (luokka 2) toteutetaan aukoiden ja torien parantaminen sekä Meri-Rastilantien ja Leikosaarentien peruskorjaus.

Puistot

Viheralueita kehitetään osana Helsingin viheralueverkostoa siten, että käyttömahdollisuudet paranevat ja monipuolistuvat. Tavoitteena on palvella eri käyttäjäryhmiä tasapuolisesti. Viheralueiden ominaispiirteitä ja suunnitteluajankohdalle tyypillisiä piirteitä vaalitaan, nykyiset tekniset vaatimukset huomioiden. Puutarhataiteellisten arvokohteiden, kuten Mustankivenpuiston, ja luonnonarvojen säilyminen huomioidaan. Rakennusviraston tyyppiirustuksia, ohjeita ja linjauksia noudatetaan. Merellisyyttä korostetaan avaamalla merinäkymiä ja lisäämällä rantojen käyttöä hienovaraisesti esimerkiksi Meri-Rastilan ulkoilualueella.

Puistojen huippukohteita, kuten Uutelan kanavaa ja Mustankivenpuistoa ylläpidetään korkeatasoisesti. Puistojen kalusteita uusitaan kunnostusten yhteydessä suurempina kokonaisuuksina.

Puistojen peruskorjauskohteiksi on valittu puistoja, joiden kunnossa, toiminnallisuudessa tai turvallisuudessa on ollut puutteita. Kunnostustoimilla pyritään myös kohentamaan kaupunkikuvaa ja lisäämään palvelutarjontaa. Haruspuiston toiminnalliset alueet peruskorjataan ja koirapuistoa laajennetaan. Pohjavedenpuiston pohjoispuolelle rakennetaan yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa nuorten toivoma skeittipaikka. Ullaksenpuistossa kunnostetaan mm. istutuksia, kalusteita ja kaiteita. Ullaksenpuiston leikkipaikka peruskorjataan. Kaivonkatsojanpuisto peruskorjataan. Mustankiven leikkipuistosta peruskorjataan esteettömyyden erikoistason kohde. Meri-Rastilan ja Ramsinniemen viheralueiden virkistysmahdollisuuksia täydennetään mm. opastusta parantamalla.

Puistoista toteutetaan kiireellisimmin (luokka 1) Haruspuiston ja Mustankivenpuiston peruskorjaukset sekä Pohjavedenpuiston skeittipaikka. Kiireellisyysluokassa 2 on Ullaksenpuiston kunnostus. Suunnittelukauden loppupuolelle (luokka 3) ajoittuu Meri-Rastilan ja Ramsinniemen viheralueiden toimenpiteet sekä Kaivonkatsojanpuiston peruskorjaus.

Luonnonhoito

Vuosaaren eteläosa on luonnonarvoiltaan ja maisema-arvoiltaan erittäin monipuolinen ja vaihteleva. Luonnonhoidon alueilla on runsaasti ekologisia ja sosiaalisia arvoja, joiden yhteensovittaminen luo haasteita alueen suunnittelulle. Vuosaaren eteläosassa on luonnonhoidon alueita eli metsiä, puistometsiä, kallioita, rantoja ja niittyjä yhteensä noin 110 ha.

Vuosaaren eteläosan luonnonhoidon päätavoitteet ovat:

- ✓ Puuston elinvoimaisuuden ylläpitäminen ja luontoalueiden säilyminen,
- ✓ Asukkaiden sekä alueiden käyttäjien viihtyvyys ja turvallisuus
- ✓ Luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen ja arvokohteiden ominaispiirteiden turvaaminen
- ✓ Metsänhoidon sovittaminen virkistyskäytön ohien
- ✓ Jalon lehtipuuston ylläpito ja lisääminen
- ✓ Luonnonalueiden ja hoidetumpien puistoalueiden ylläpidon yhteensovittaminen

- ✓ Meren läheisyyden huomioiminen
- ✓ Piha-alueisiin rajautuvien metsiköiden hoito
- ✓ Paikoin huonokuntoisen, vanhenevan ja vaarallisen puuston uudistaminen

Hakkuu- ja hoitotoimenpiteet kohdistuvat isommilla yhtenäisillä metsä-alueilla pääasiallisesti ulkoilureittien varsille. Suunnittelualueen pienempiä metsäalueita hoidetaan kokonaisvaltaisemmin, koska puuston täytyy olla siellä elinvoimaista rakennusten, teiden ja asukkaiden turvallisuuden ja viihtyvyyden takia. Muutamilla kuvioilla, jotka eivät ole reittien tai rakenteiden välittömässä läheisyydessä, hakkuu- ja hoitotoimenpiteet ovat perusteltuja esimerkiksi puuston riukuuntumisen tai kasvatettavan taimikon tukehtumisen takia.

Vuosaaren eteläosan rahoitustarve

Yleisten alueiden rahoitustarve on noin 4 miljoonaa euroa. Kaduille kohdistuva kokonaiskustannus vuosiksi 2011–2020 on noin 1,8 miljoonaa euroa. Suunnittelukaudella toteutettavien katuhankkeiden kustannusarvio on noin 1,5 milj. euroa.

Viheralueille kohdistuva kokonaiskustannus vuosiksi 2011–2020 on noin 2 miljoonaa euroa. Puistohankkeiden kustannusarvio on 1,7 milj.euroa. Kunnossapitoluokkamuutoksista, uudisrakentamisesta ja uudesta skeitti-paikasta aiheutuva lisäys ylläpitokustannuksiin on noin 10 000 euroa / vuosi.

Arvio luonnonhoidon kustannuksista aluesuunnitelmakaudelle on noin 0,2 milj. euroa.

SAMMANDRAG

Gatu- och parkavdelningens ledningsgrupp godkände riktlinjerna, betoningarna och kostnadsramen för områdesplanen för Nordsjös södra del den 25 januari 2011.

Nämnden för allmänna arbeten godkände planen den 26.4.2011 som normativ.

Beredning av planen och deltagare

Målsättningen för områdesplaneringen är att stadens parker, frilufts- och gatuområden, torg och öppna platser förbättras och blir jämnt mångsidigare i de olika stadsdelarna. Syftet med denna områdesplan är att utveckla på lång sikt de allmänna områdena i södra delen av Nordsjö.

Till planeringsområdet hör Havs-Rastböle, Solvik och Kallvik med undantag av Kallviksudden. Planen gäller allmänna områden som har planlagts till gatu- och parkområden.

Arbetet inleddes under våren 2010. Konsultarbetet utfördes av WSP Finland Oy. Områdesplanerare Nina Mouhu har lett arbetet på byggnadskontorets gatu- och parkavdelningen. Naturvården planerades av skogsplanerare Antti Siuruainen från samma avdelning. Planeringsingenjör Pirjo Koivunen ansvarade för teknisk planering. Byggnadskontorets experter i geografisk data har producerat kartmaterialet för analysen. Områdesplanens förslag har presenterats i naturvårdens arbetsgrupp den 22 november 2010, under invånarkvällen den 2 december 2010 samt i Ledningsgruppen för gatu- och parkavdelningen den 25 januari 2011.

Service nätverk

Service inom de allmänna områdena i södra delen av Nordsjö utvecklas med beaktande av olika användargrupper. Lek- och spelområdena förbättras i samband med grundförbättring av lekplatserna. Servicenivån på grönområdena i Havs-Rastböle och på Ramsöudden förbättras. Grillning förblir en del av serviceutbudet:

Grillmöjligheterna förbättras i Havs-Rastböle och man ordnar en grillplats för allmänheten även i Brunnsökarparken. Service i Solvik kompletteras

med att man bygger en lekplats i Solviksparken. Lederna för den lätta trafiken förbättras bland annat genom att gångtunnlarna förbättras och strandrutten vid utbildningscentret i Havs-Rastböle kompletteras.

Gator, torg, öppna platser och gatugrönska

Vid planeringen av gatuområden eftersträvas lösningar som passar in i stadsbilden och lösningar där de karakteristiska dragen för gatans ursprungliga planeringsepok samt de nya tekniska kraven beaktas. I omgestaltningen och renoveringsverksamheten följer man byggnadskontorets typritningar och anvisningar.

Områdets urbanitet framhävs i samband med förbättringen av centrala infartsgator och matargator. Gatuplanteringar och -möbler förnyas som helheter så att de framhäver området särdrag och rutternas enhetlighet försträrks. I samband med en mer omfattande grundförbättring ersätts kantstöden av betong med kantstöd av granit.

Som grundförbättringsobjekt på gatuområden har man valt platser som kräver förbättring i funktionaliteten eller säkerheten eller där man med förändringen kan förbättra stadsbilden eller öka trivseln. Man förbättrar gångtunnlarnas trivsel och funktionalitet vid Havsrastbölevägen och Norrvägen. Genom att renovera Havsrastböletorget, Focktorget, Kalksandsgränden, Kalksandstorget, Svartstensplatsen och Sockertorget strävar man efter att förbättra den allmänna bilden, trivseln samt att lösa funktionella problem.

Klyvarstigen saneras så att den ska tåla påverkningar från trafiken. Målet med grundrenoveringen av Havsrastbölevägen och Lekholmsvägen är att få en enhetlig stadsbild och karaktär av matargatan samt att förbättra tillgängligheter och gatugrönskan.

Grundsaneringsobjekten har prioriserats. Som de mest brådskande gatorna (klass 1) renoveras Klyvarestigens och Havsrastböles gångtunnlar. Som mindre brådskande (klass 2) genomförs förbättrandet av öppna platser och torg samt en grundsanering av Havsrastbölevägen och Lekholmsvägen.

Parker

Grönområdena utvecklas som en del av Helsingfors grönområdesnätverk så att användningsmöjligheterna förbättras och blir mångsidigare. Målet är att tillgodose olika användargrupper jämlikt. Man värnar om grönområdenas särdrag och karakteristiska drag vid planeringstidpunkten och beaktar samtidigt de nuvarande tekniska kraven. Områdets

grönområden med särskilt hög karaktär eller värde bevaras och framhävs. Till denna grupp hör bl.a. Svartstensparken och området vida naturområden i den västra delen av planeringsområdet.

Byggnadskontorets typritningar, anvisningar och riktlinjer efterföljs.

Havskänslan framhävs genom att öppna havsutsikter och måttfullt öka användningen av stränder till exempel på friluftsområdet i Havs-Rastböle.

Underhållet av områdets mest värdefulla grönområden, såsom Nybondaskanalen och Svartstensparken hålls på hög nivå. Parkmöblerna förnyas helheter i samband med större grundförbättringar.

Som grundförbättringsobjekt bland parker har man valt parker som har haft brister i skick, funktionalitet eller säkerhet. Med renoveringsverksamheten strävar man efter att även förbättra stadsbilden och utöka serviceutbudet. De funktionella områdena i Stagparken grundförbättras och hundparken utvidgas. I den norra delen av Grundvattensparken byggs i samarbete med övriga förvaltningar en fungerande skateboardplats för ungdomar. I Ullasparken förbättras bland annat planteringar, parkmöbler och räcken. Lekplatsen i Ullasparken grundförbättras så att originala ritningar beaktas.

Brunnsökarparken grundförbättras så att den kan användas av alla. Svartstensekparken grundförbättras så att den blir en tillgänglig lekplats på specialnivå. Rekreativsmöjligheterna på grönområdena i Havs-Rastböle och på Ramsöudden kompletteras genom att bland annat förbättra skyltningen.

Stagparken och Svartstensparken hör till de mest brådskande grundförbättringsprojekten (klass 1). I klass 2 kommer förbättrandet av Ullasparken.

I slutet av planeringsperioden (klass 3) infaller åtgärderna för att förbättra grönområdena i Havsrastböle och på Ramsöudden samt grundförbättra av Brunnsökarparken.

Naturvård

Den södra delen av Nordsjö är mycket mångsidig och omväxlande med tanke på dess naturvärde och landskapsvärde. Naturvårdsområden har rikligt med ekologiska och sociala värden. Samordnandet av dem utgör utmaningar vid områdesplaneringen. I södra delen av Nordsjö finns naturmarker, det vill säga skogar, parkskogar, berg, stränder, kärr, sankmarker, sävbestånd och ängar på ett område vars areal är ungefär 110 hektar.

I den västra delen av planeringsområdet dvs i Ramsöudden och Havs-Rastbölet finns en tämligen stor skogsmark som till en del är naturliga, vild-

marks- och tallmyrssänkor och geologiska minnesmärken där livsmiljöerna, arterna och populationerna varierar mosaikartat. Detta område har en stor betydelse för invånarna på grund av dess rekreations- och landskapsvärden.

Huvudmålen för naturvården i den södra delen av Nordsjö är:

- ✓ Upprätthållande av skogsbeståndets livskraft och bevarandet av naturområdena.
- ✓ Trivsel och säkerhet för invånarna och personer som använder områdena
- ✓ Upprätthållande av naturens mångfald och trygga särdragen hos värdefulla objekt
- ✓ Anpassning av skogsvården vid sidan av rekreation
- ✓ Underhåll och utökande av ädla lövträd
- ✓ Förenhetligande av underhållet av naturområden och mer omskötta parkområden
- ✓ Betona havets närhet
- ✓ Vård av skogsbryn som gränsar till gårdsområden
- ✓ Förnyande av trädbestånd som har åldrats för mycket och är farliga
- ✓ Underhåll av laga och ökande av dem med eftertanke på lämpliga ställen

Skogsavverknings- och vårdåtgärder riktas på större enhetliga skogsområden främst till den omedelbara närheten av gånger, vägar och byggnader. Mindre skogsområden på planeringsområdet vårdas en aning mer helhetsbetonat, eftersom trädbeståndet där måste vara mer livskraftigt på grund av byggnader, vägar och invånarnas säkerhet och trivsel. Det finns några områden med skog i samma utvecklingsklass, som inte finns i den omedelbara närheten av leder eller byggnader. Där är avverknings- och vårdåtgärder motiverade till exempel på grund av att trädbeståndet lider då det är för tätt eller på grund av att plantbeståndet kan kvävas.

Finansieringsbehov för Nordsjös södra del

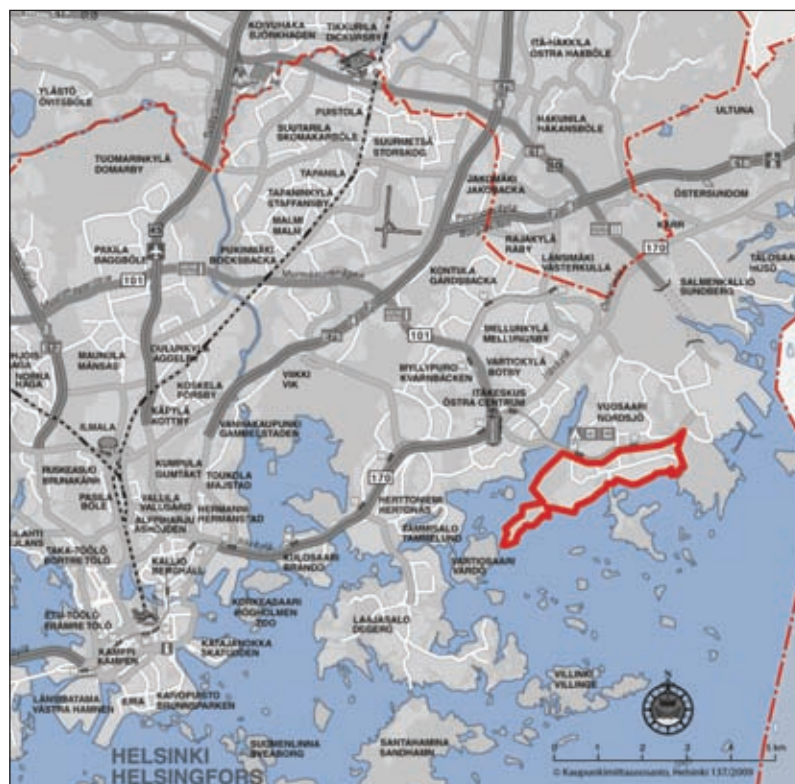
Finansieringsbehovet för allmänna områden är cirka 4 miljoner euro. De totala kostnaderna för gator under åren 2011–2020 uppgår till 1,8 miljoner euro. Kostnaderna för de sammansatta gatuprojekten är 1,5 miljoner euro.

De totala kostnaderna för grönområden under åren 2011–2020 uppgår till ungefär 2 miljoner euro. Kostnaden för de sammansatta grönområdesprojekten är 1,4 miljoner euro. Kostnadsberäkningen för naturvård som utförs under områdesplaneringsperioden är till ungefär 0,2 miljoner euro.

I JOHDANTO

Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman suunnittelualue sijaitsee Itä-Helsingissä. Alueeseen kuuluvat Vuosaaren kaupunginosan (54) osaluueet Meri-Rastila (544) ja Aurinkolahti (546) sekä Kallahti (545) Kallahdenniemeä lukuun ottamatta. Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Vuotiehen, idässä Uutelan kanavaan sekä lännessä ja etelässä mereen.

Aluesuunnitelman tarkoituksena on kehittää Vuosaaren eteläosaa pitkällä aikavälillä. Aluesuunnitelma on rakennusviraston työväline katu- ja puistoverkostojen ylläpitämiseksi tasapuolisesti koko Helsingin alueella. Suunnitelmassa tarkastellaan katu- ja puistoalueiden kuntoa ja palveluiden nykytilaa sekä parantamistarpeita alueen asukkaita kuunnellen.

Suunnittelualueen sijainti Helsingissä

Tarkoituksena on koota havaitut tarpeet, erilaiset toiveet ja ideat tavoite-suunnitelmaksi. Aluesuunnitelman avulla kohdennetaan kunnossapidon ja rakentamisen määrärahoja: suunnitelmassa esitetään yleisten alueiden ylläpidon, peruskorjauksen ja rakennusviraston tarjoamien palveluiden tavoitetaso, toimenpidetarpeet sekä toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys.

Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman laadintaprosessista ja konsulttiyön ohjauksesta vastasi aluesuunnittelija Nina Mouhu. Suunnitteluinsinööri Pirjo Koivunen toimi asiantuntijana erikoisalanaan kadut ja tekninen suunnittelu. Luonnonhoidon osuudesta vastasivat metsäsuunnittelijat Timo Virtanen ja Antti Siuruainen. Luonnonhoidon suunnitelman laati Siuruainen. Vuorovaikutuksesta ja tiedottamisesta vastasi projektisuunnittelija Tarja Lahin. Puistojen, katualueiden ja katuviheralueiden osuudet laati WSP Finland Oy työryhmällään maisema-arkkitehti Mirjam Larinkari, suunnitteluhortonomi AMK Eila Sihvola ja insinööri AMK Jari Nihtilä.

Työ alkoi käyttäjäkyselyllä keväällä 2009 asukkaiden huomioiden ja tarpeiden kartoittamiseksi. Paikkatietoasiantuntijat Jyrki Ulvila ja Jenni Kesulahti valmistelivat suunnittelualueelta karttamateriaalia, joiden pohjalta konsultti laati analyysiosan. Kunto- ja tarvekartoitus tehtiin keväällä 2010 ja suunnitelmaosuus laadittiin kesän ja syksyn 2010 aikana. Marras-joulukuussa 2010 suunnitelmaluonnos asetettiin nähtäville. Asukastilaisuus pidettiin Tehtaanpuiston ylä-asteella 2.12. 2010. Luonnoksesta saatu palaute huomioitiin aluesuunnitelmassa, ja työ valmistui vuoden 2011 alkupuolella.

Työ on esitelty luonnonhoidon työryhmässä 22.11. ja Katu- ja puisto-osaston johtoryhmässä 25.1.2011. Yleisten töiden lautakunta hyväksyi Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman vuosille 2011-2020 ohjeellisesti noudatettavaksi 26.4.2011.

2 TYÖN TAVOITTEET JA MENETELMÄT

2.1 Tavoitteet

Aluesuunnitelma on rakennusviraston työväline katu- ja puistoverkostojen ylläpitämiseksi tasapuolisesti koko Helsingin alueella. Strategisessa suunnitelmassa tarkastellaan kaupunginosan yleisten alueiden kuntoa ja palveluiden nykytilaa sekä arvioidaan niiden kehittämistarpeita. Havaitut tarpeet kootaan yhdessä asukkaiden ja eri hallintokuntien esittämien toiveiden kanssa pitkän aikavälin tavoitesuunnitelmaksi. Suunnitelmassa määritellään yleisten alueiden ylläpidon, peruskorjauksen ja rakennusviraston tarjoamien palveluiden tavoitetaso sekä toimenpidetarpeet ja niiden kiireellisyysjärjestys ja kustannukset.

Aluesuunnitelmassa arvioidaan tulevien vuosien rakentamis- ja kunnostustarpeiden kustannukset, mikä auttaa kohdentamaan kunnossapidon ja rakentamisen määrärahoja. Lisäksi aluesuunnitelmaan kirjataan luonnontilaisten alueiden hoidon tavoitteet sekä ehdotukset viheralueiden hoitoluokkien muutoksista.

Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman tavoitteena on rakennusviraston katu- ja puisto-osaston strategian mukainen viihtyisä, toimiva, kestävä ja turvallinen ympäristö. Tavoitteena on kehittää Vuosaaren eteläosan yleisten alueiden verkostoa alueen ominaispiirteitä ja vahvuuksia vaalivana sekä asukkaita mahdollisimman hyvin palvelevana kokonaisuutena. Aluetta tarkastellaan aluesuunnitelmassa toisaalta osana Helsingin katu- ja viheralueverkostoa ja toisaalta erillisenä osa-alueenaan.

2.2 Menetelmät

Aluesuunnitelman laatiminen aloitettiin käyttäjäkyselyllä, jossa kartoitettiin asukkaiden huomioita ja tarpeita. Kyselyn tuloksista tehty yhteenveto johdopäätöksineen toimi yhtenä suunnittelun lähtökohtana. Asukaskyselyn tulokset on esitelty luvussa 4.

Suunnitelman pohjaksi laadittiin yleisanalyysi Helsingin kaupungin paik-
katietoaineiston ja muiden lähtötietojen avulla. Analyysissä on tarkasteltu
mm. suunnittelualueen luonnonoloja, väestöä, maankäyttöä, kaupunki-
kuvaa ja arvokohteita sekä yleisten alueiden kokonaisuutta ja niiden tarjo-
amia palveluita. Analyysin avulla on perehdytty alueen ominaispiirteisiin,
jotta eri tekijät on voitu huomioida aluesuunnitelmassa riittävällä tavalla.

Keväällä 2010 tehtiin rakennusviraston hallinnoimille yleisille alueille kun-
to- ja tarvekartoitus. Kartoituksessa arvioitiin silmämääräisesti katu- ja
puistoalueiden kuntoa, määriteltiin korjaustoimenpiteet havaituille puut-
teille ja arvioitiin korjaustarpeiden kiireellisyys. Kartoituksen yhteydessä
tarkasteltiin myös esteettömyyteen vaikuttavia puutteita suojateiden,
kulkuväylien, kasvillisuuden, kuivatuksen ja levähdyspaikkojen sekä va-
laistuksen osalta.

Havaintojen perusteella alueet luokiteltiin puutteiden vakavuuden ja
kunnostuksen kiireellisyyden mukaan kolmeen kuntoluokkaan: *toimiva*,
kunnostettava ja *peruskorjattava*. Kuntokartoituksen tulokset on esitel-
ty kappaleissa 3.4 *Kadut ja katuviheralueet* ja 3.4 *Puistot ja viheralueet*.
Kuntokartoituksen yhteydessä tarkistettiin ja päivitettiin lisäksi hoito- ja
kunnossapitoluokat.

Lähtötietojen, maastokartoituksessa havaittujen puutteiden ja asukaspa-
lautteen perusteella määriteltiin tavoitteet alueen kehittämiseksi ja valittiin
seuraavan kymmenvuotiskauden (2011–2020) aikana kunnostettavat ja
peruskorjattavat kohteet. Kohteet ja niiden tavoitteet on esitelty luvus-
sa 9. Kaikista kohteista laadittiin hankeohjelmat. Hankkeet jaoteltiin kol-
meen kiireellisyysluokkaan. Luokkaan 1 (kiireellinen) valittiin kunnoltaan
huonoimmat, toiminnallisesti puutteellisimmat ja eniten käytetyt koh-
teet. Kiireellisyysluokkaan 2 (vähän kiireellinen) valittiin kohteet, joissa
on selkeitä toiminnallisia tai kaupunkikuvallisia puutteita. Luokkaan 3 (ei
kiireellinen) on valittu kohteita, joiden käyttö on vähäisempää tai joiden
kehittäminen riippuu tulevista maankäytön ratkaisuista.

Pienet puutteet ja toimenpiteet niiden korjaamiseksi kirjattiin luetteloksi,
joka toimitettiin suoraan kunnossapidon edustajille.

Tärkeänä osana suunnitteluprosessia on ollut vuorovaikutus suunnitte-
lijoiden, osallisten ja asukkaiden välillä. Erityisenä kohderyhmänä on ol-
lut nuoriso. Hallintokuntien edustajia on kuultu prosessin eri vaiheissa.
Asukkailla on ollut mahdollisuus seurata suunnittelun etenemistä ja vai-
kuttaa suunnitelmaan sen eri vaiheissa. Suunnitelman aikaista vuorovai-
kutusta on kuvattu tarkemmin luvussa 4.

*Kunto- ja tarvekartoituksessa arvioitiin silmämää-
räisesti katu- ja puistoalueiden kuntoa.*

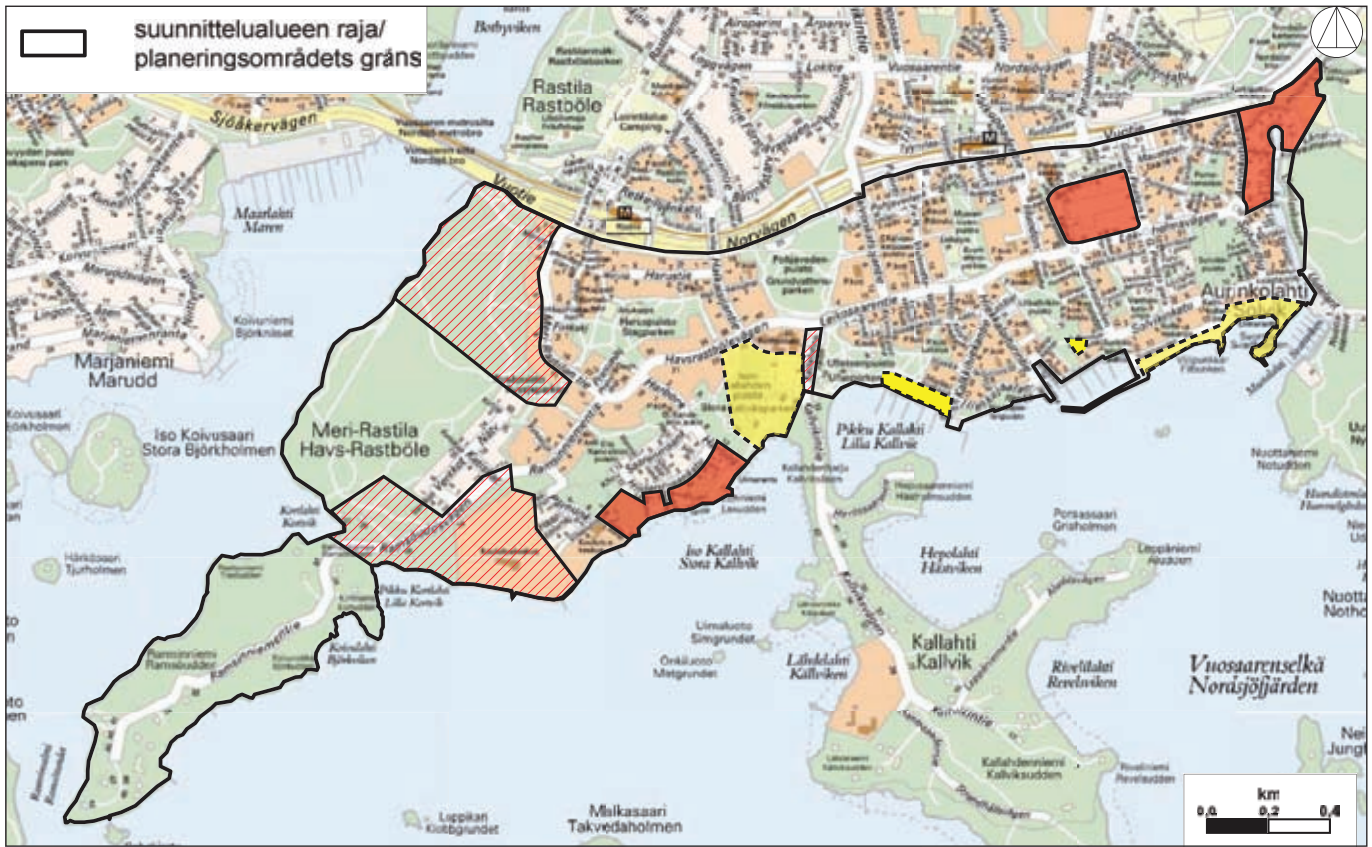
3 NYKYTILAN ANALYYSI

3.1 Suunnittelualue ja osa-aluejako

Vuosaaren eteläosan aluesuunnittelun suunnittelualue sijaitsee Itä-Helsingissä. Alueeseen kuuluvat Vuosaaren kaupunginosan (54) osa-alueet Meri-Rastila (544) ja Aurinkolahti (546) sekä Kallahti (545) Kallahdenniemeä lukuun ottamatta. Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Vuotiehen, idässä Uutelan kanavaan sekä lännessä ja etelässä mereen. Suunnittelualueella on rakennusviraston hoidossa olevia yleisiä alueita yhteensä noin 169 hehtaaria, joista katuja 34 hehtaaria ja viheralueita 135 hehtaaria.

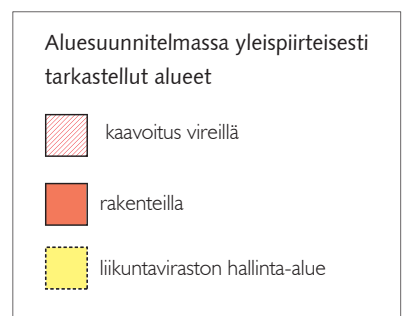

Vuosaaren eteläosan suunnittelualue ja osa-alueet

Vuotie on rajattu suunnittelualueen ulkopuolelle, sillä sen kuntoa on tarkasteltu erillisessä kartoituksessa. Vuotien katuympäristölle on laadittu erillinen hoito- ja kehittämissuunnitelma.

Suunnittelualueeseen sisältyy osia, jotka ovat olleet työn aikana rakentumattomia, keskeneräisiä (Aurinkolahdessa ja Meri-Rastilan Ramsinrannassa) tai joiden kaavoitus on ollut vireillä (Meri-Rastilassa). Näitä alueita on tarkasteltu aluesuunnitelmassa vain yleispiirteisesti. Liikuntaviraston hallinnoimia alueita ei ole huomioitu kunto- ja tarvekartoituksessa ja kunnostustoimenpiteissä. Alueet on esitetty oheisella kartalla.

3.2 Yleisanalyysit

3.2.1 Arvokkaat luontokohteet

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen ylläpitämän luontotietojärjestelmän mukaan suunnittelualueella on runsaasti luontoarvoja: geologisesti, kasvistollisesti ja linnustollisesti arvokkaita kohteita sekä arvokkaita lepako-, matelija- ja sammakkoeläinkohteita. Kohteet keskittyvät enimmäkseen metsäisille viheralueille Meri-Rastilaan, Kallahteen ja Uutelaan. Geologisista kohteista mielenkiintoisimmat ovat Litorinameren näyttävät rantakivikot ja -lohkareikot Meri-Rastilassa (numerot 17 ja 18 "Arvokkaat luontokohteet" -kartalla).

Rakentamattomia ja keskeneräisiä alueita on tarkasteltu aluesuunnitelmassa yleispiirteisesti.

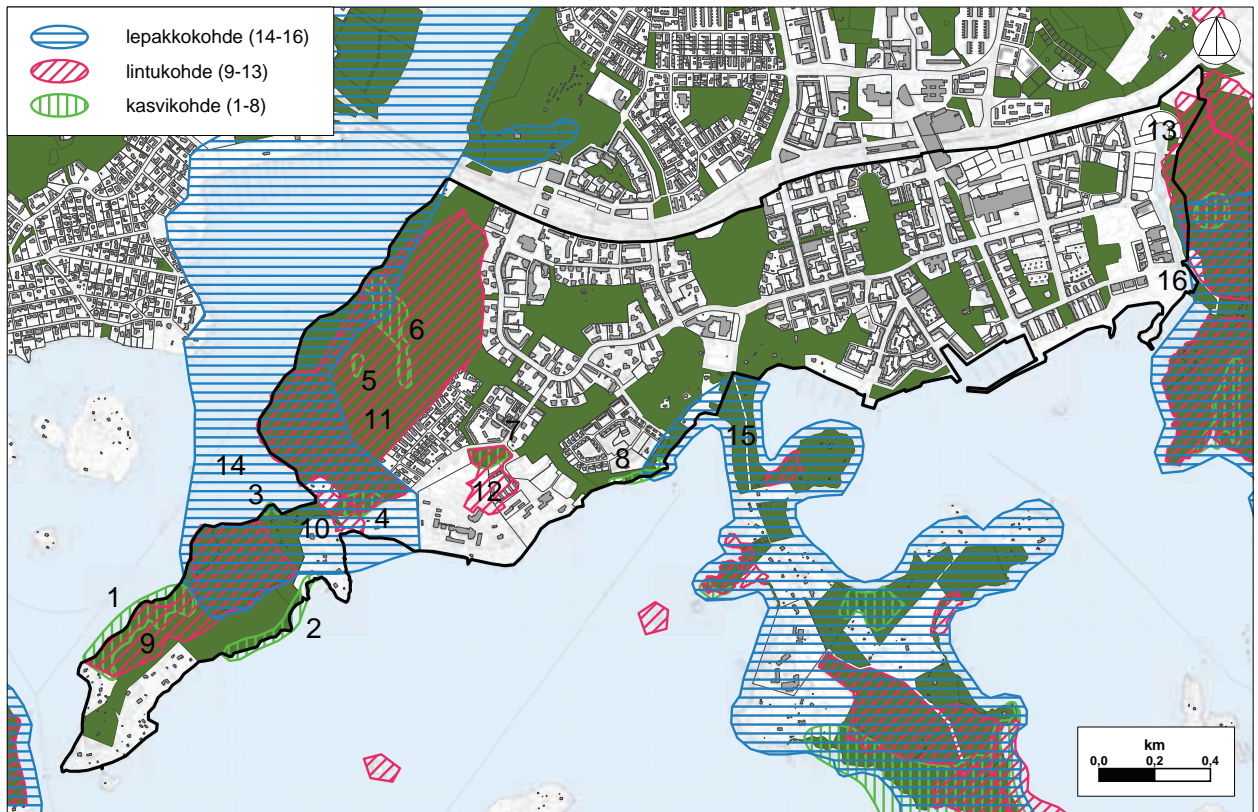
Varsinaisia luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja luonnonsuojelualueita alueella on kaksi: Ramsinniemen lehto ja Rastilan neva (numerot 23 ja 24 "Arvokkaat luontokohteet" -kartalla). Rastilan nevan suojeluarvot perustuvat mm. Helsingissä harvinaiseen suotyyppiin ja monipuoliseen kasvilajistoon: suolla kasvaa esimerkiksi peräti kolme eri kihokkilajia. Ramsinniemen lehto kuuluu valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan ja on myös linnustollisesti arvokas alue. Luonnonsuojelualueita hoidetaan erillisten hoito- ja käyttösuunnitelmien mukaan, ja alueilla saa liikkua ainoastaan jalan merkittyjä polkuja ja pitkospuita pitkin.

Alueen lepakkolajistoon kuuluvat viiksisiipit ovat valaistukselle herkkiä metsäisen ympäristön lajeja. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen mukaan tämä tulee huomioida lepakkoalueiden valaistuksen suunnittelussa ja toteutuksessa (numerot 14-16 "Arvokkaat luontokohteet" -kartalla). Yleisemmin lepakoille on tärkeää mm. rantojen säilyminen puustoisena.

Arvokkaat kasvillisuus- ja kasvistokohteet

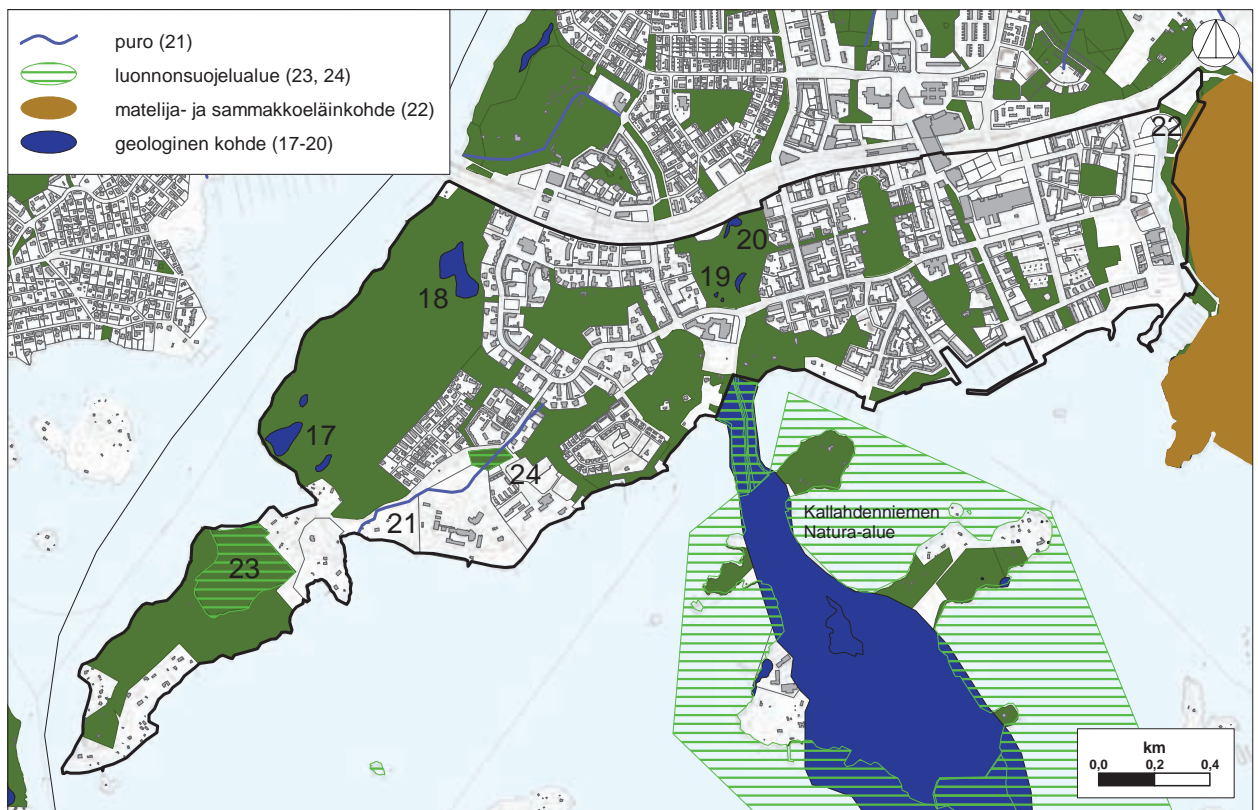
1. Ramsinniemen pohjoisrannan lehdossa kasvaa useita Helsingissä silmälläpidettäviä lajeja. Alue liittyy muinaisrantakivikkoon. Arvoluokka III.
2. Ramsinniemen eteläranta on suojaton kivikkoranta, jossa kasvaa alueellisesti uhanalaisia lajeja. Arvoluokka I.
3. Kortlahden kallioniemi on jyrkkärinteinen, maisemallisestikin merkittävä niemi, jolla kasvaa monilajinen kallio- ja ketokasvillisuus. Luonnontilainen kohde on kokonaisuudessaan kaunis ja näyttävä. Arvoluokka II.
4. Ramsinkannaksen lehto on säilynyt varsin hyvin luonnontilaisena ja siellä kulkemista tulisi välttää herkästi haavoittuvien kosteikkopintojen takia. Arvoluokka II.
5. Länsi-Rastilan kallioneva on pieni, mutta poikkeuksellisen vetinen suo kallioiden välisessä altaassa. Suo on osittain vaarallisen upottava. Arvoluokka III.
6. Rastilan rinnekorpi on kallioiden välisessä laaksossa sijaitseva kosteikkokonaisuus. Kohteessa kulkemista tulisi välttää herkästi haavoittuvien kosteikkopintojen takia. Arvoluokka III.
7. Rastilan neva on Helsingissä ainutlaatuinen, ravinteikas saraneva. Suo on luonnonsuojelualue, jolla liikkuminen on sallittua vain jalkaisin ja ainoastaan merkittyjä polkuja pitkin. Arvoluokka I.
8. Lohiniemi on Ison Kallahden pohjoisrannan rantaniitty- ja hietikko-osuus. Kasvillisuuden edustavuuden ylläpitämiseksi kulkeminen alueella on suotavaa vain polkuja pitkin. Arvoluokka I.

Arvokkaat luontokohteet 1/2

Tiedot Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmästä

Arvokkaat luontokohteet 2/2

Tiedot Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmästä

Rastilan neva ja Ramsinniemen lehto ovat luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja alueita.

Linnustollisesti arvokkaat kohteet

9. Ramsinniemen pohjoiskärjen vanhassa kuusikossa pesii runsas ja monilajinen havu- ja sekametsän peruslajisto. Luonnonsuojelualue Ramsinniemen lehto on osa aluetta. Arvoluokka I.
10. Ramsinkannaksen rehevissä puutarhoissa pesii rikkaan lehtimetsän ja pihojen peruslinnuston lisäksi mm. satakieli. Arvoluokka III.
11. Vartiokylänlahden itäpuolisen metsän kuusikko on paikoin hyvin vanhaa. Metsässä pesii runsas ja monipuolinen lajisto. Arvoluokka II.
12. Kortlahden koulutuskeskuksen alue on sekametsää, jossa kasvaa vanhaa puustoa. Metsässä pesivät mm. leppälintu ja satakieli. Arvoluokka III.
13. Uutelan ulkoilupuisto sivuaa osittain suunnittelualuetta. Ulkoilupuistossa pesii erittäin runsaan metsien peruslajiston lisäksi mm. närhi, sepelkyyhky ja hömötiainen. Arvoluokka III.

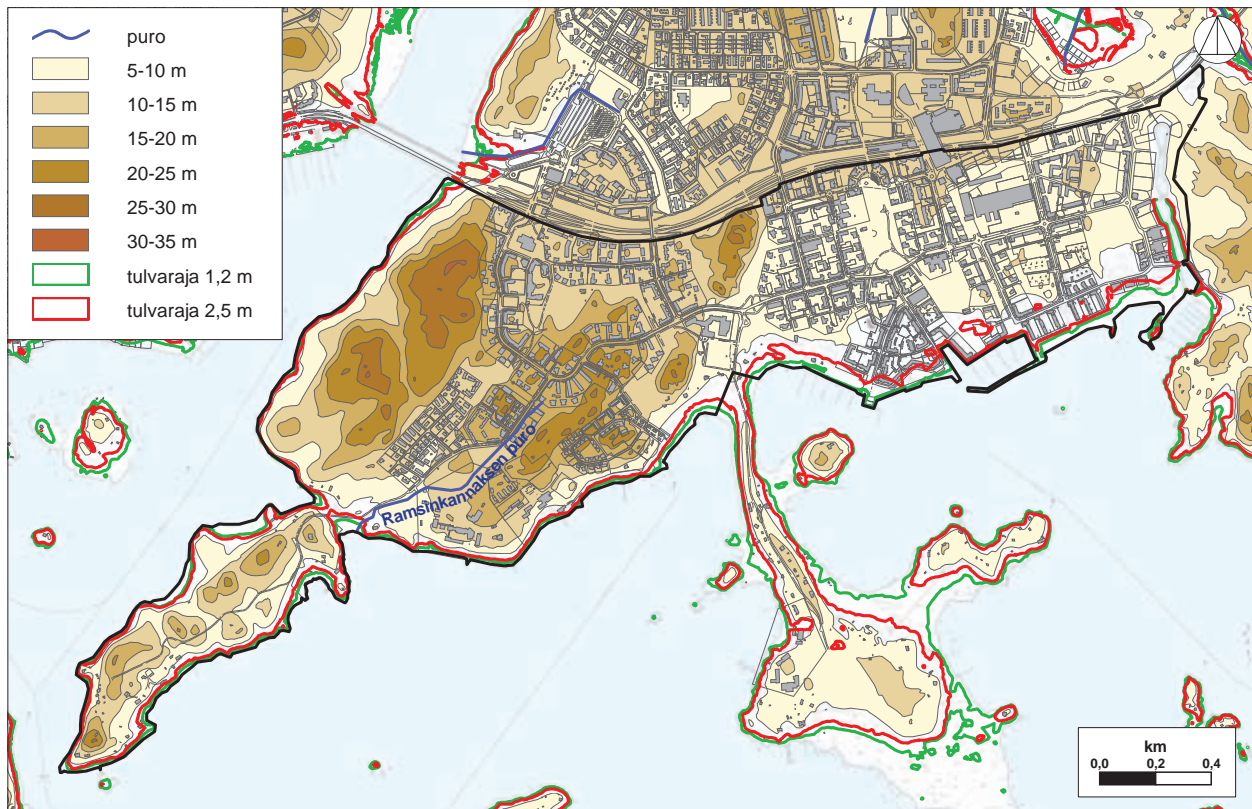
Tärkeät lepakkoalueet

14. Vartiokylänlahden lepakkoalue ulottuu suunnittelualueen yli Ramsinniemen kohdalla. Alue on laaja ja käsittää monia pienvenesatamia ja veneitä varten ruovikkoon ruopattuja kanavia, joissa lepakot saalistavat. Arvoluokka II.
15. Kallahdenniemen lepakkoalue käsittää koko Kallahdenniemen sekä ranta-alueen Kallahdenharjusta Lohiniemeen. Kallahdenniemi tarjoaa lepakoille runsaasti suotuisia saalistus- ja asuinpaikkoja. Arvoluokka I.
16. Uutela on maaseutumainen ulkoilualue suunnittelualueen itäpuolella. Lepakkojen kannalta alue on erittäin monipuolinen. Arvoluokka I.

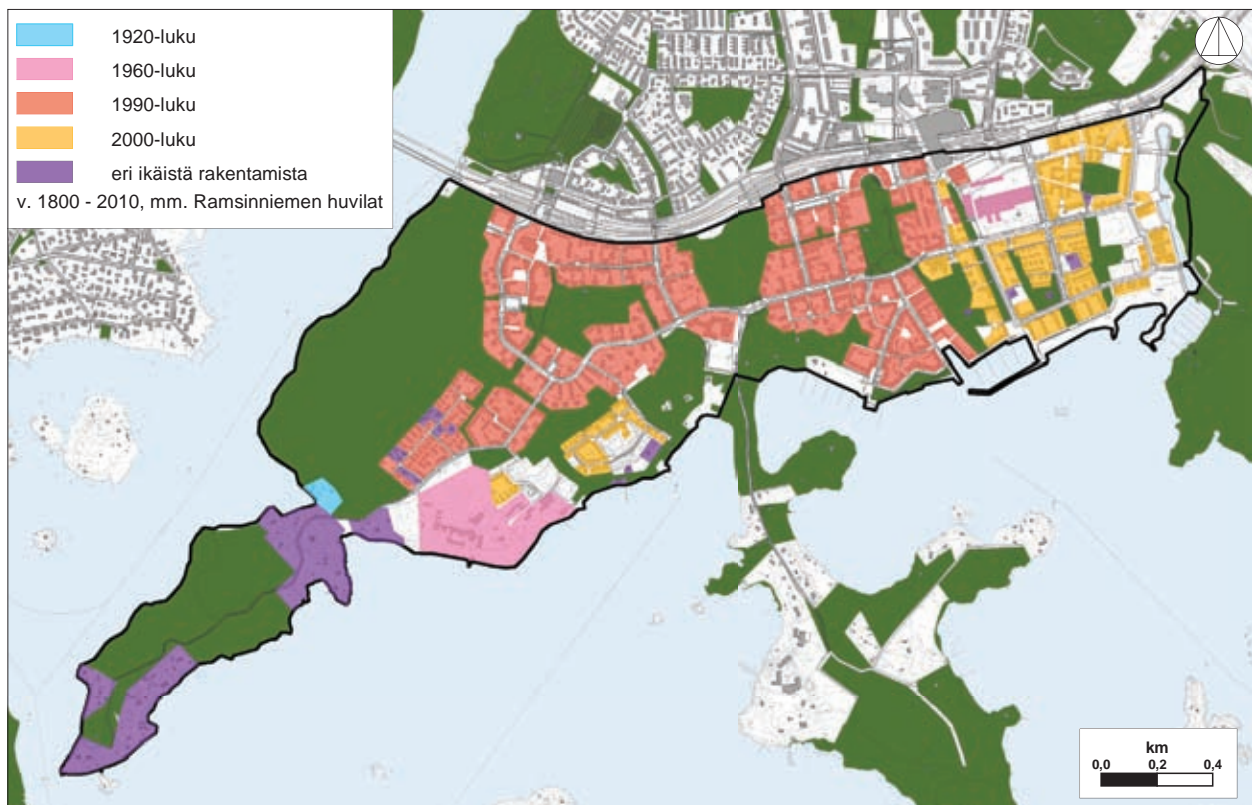
Geologisesti tai geomorfologisesti arvokkaat kohteet

17. Meri-Rastilan muinaisrantamerkki on näyttävä lohkariekkö kulmikkaista kivistä. Muodostuma on harvinainen ja sillä on luonnonsuojelullista, opetuksellista ja tieteellistä arvoa. Arvoluokka I.
18. Meri-Rastilan rantakivikko on Litorina-meren muinaisrantamuodostuma noin 7000 vuoden takaa. Kivikko on komea nähtävyys, jolla on luonnonsuojelullista, opetuksellista ja tieteellistä arvoa. Arvoluokka I.
19. Pohjavedenpuistossa on kolme historiallista kivilouhosta: yksi iso kallion itärinteessä ja kaksi pientä etelärinteessä. Arvoluokka II.
20. Muinaisrantamerkki, Litorina-meren rantakivikkosijaitsee Pohjavedenpuiston luoteisreunassa. Arvoluokka III.
21. Ramsinkannaksen puron valuma-alue on pientalovaltaista. Puron veden laatu on ollut välttävää.

Topografia, purot ja tulvalle alttiit alueet

Rakentamisen vuosikymmenet

Ramsinkannaksenpuro laskee Rastilan nevan luonnonsuojelualueelta Pikku Kortlahteen.

Meri-Rastilan kallioisella metsäalueella sijaitsee muinaisen Litorina-meren rantakivikko noin 7000 vuoden takaa.

Tärkeät matelija- ja sammakkokohteet

22. Uutelan ulkoilualueella on kaksi lampea, joissa on runsas sammakkokanta. Alueella on myös kyiden talvehtimispaikka. Arvoluokka I.

Luonnonsuojelualueet

23. Ramsinniemen lehto kuuluu valkatunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan ja on linnustollisesti arvokas. Alueella kasvaa kuusikkoa, rehevää rantalehtoa ja korkeimmilla paikoilla männikköä.
24. Rastilan neva sisältää Helsingin muihin soihin verrattuna poikkeuksellisen ravinteikkaita osia. Mielenkiintoinen kasvilajisto sisältää mm. kihokki- ja kämmekkälajikkeita.

3.2.2 Maaperä, topografia ja pintavedet

Suunnittelualan maaperä on lähes kokonaan kallioaluetta ja kitkamaata (soraa, hiekkaa tai hiesua). Kallioista on etenkin alueen länsiosissa. Suppeita savikoita esiintyy rantojen poukamissa ja kallioalueiden painanteissa. Aurinkolahden ranta on suurelta osin täyttömaata. Luontaisia pinnanmuotoja on muokattu voimakkaimmin rakentamalla suunnittelualan itäosaan Uutelan kanava.

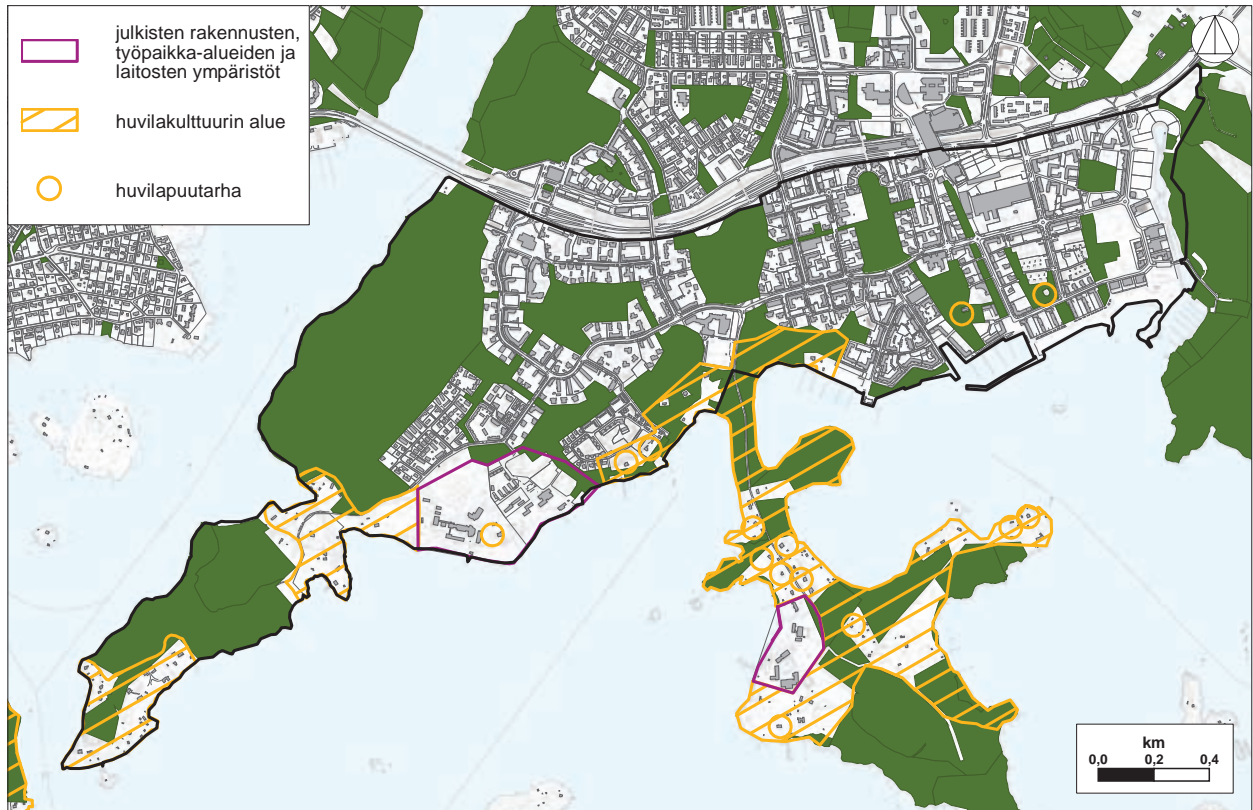
Suunnittelualan länsiosa on maastonmuodoiltaan varsin vaihtelevaa. Maanpinnan muodot ovat suuntautuneet voimakkaasti lounaasta koilliseen. Alueen korkeimmat kohdat Meri-Rastilan metsäalueilla ovat noin 31 metriä merenpinnan yläpuolella. Itäosa on topografialtaan loivempaa etelään viettävää rinnettä, pääosin 5-10 metriä merenpinnasta. Alueen rannat ovat melko jyrkkiä, minkä vuoksi alavat ja tulvalle alttiit alueet jäävät pieniksi eikä +1,2 metrin tulvarajan alapuolella ei sijaitse rakentamista.

Alueen länsiosan halki virtaava Ramsinkannaksenpuro on alueen ainoa luontainen pienvesistö. Puro laskee Rastilan nevan luonnonsuojelualan kautta ja Ramsinniementien sivuitse Pikku Kortlahteen. Rakennusviraston pienvesiohjelmassa (2007:3) suositellaan, että puron luonnontilaisuuden säilyminen tulee ottaa huomioon riittävällä tilavarauksella ja valuma-alueen hulevesien viivyttämisellä rakentamisen yhteydessä.

3.2.3 Suunnittelualan rakentamisvaiheet

Vuosaari on yksi Helsingin pitäjän vanhoista kylistä. Se liitettiin osaksi Helsingin kaupunkia vuonna 1966. Suunnittelualan vanhinta rakentamista edustaa Ramsinniemi, jonka historia ulottuu aina 1500-luvulle asti. Silloin alueella toimi kuninkaallinen laivatelakka. Ramsinniemi kuului pit-

Maisemakulttuuri

Tiedot Helsingin kaupungin yleiskaava 2002:n liitekartalta

Suojellut kohteet

Tiedot Museoviraston ja Helsingin kaupungin aineistoista

Koulutuskeskukset, nykyiset kokoushotellit Rantapuisto ja Vuoranta on määritelty yleiskaavassa kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja miljöökkulttuurisesti merkittäviksi kohteiksi.

kään Rastilan kartanon maihin, kunnes 1900-luvun alkupuolella kartano alkoi myydä alueitaan huvilatonteiksi. Myös Kallahdessa, suunnittelualueen ulkopuolella on sijainnut huvilayhteisö.

Ennen nykyisten asuinalueiden rakentamista Vuosaaren eteläosassa on ollut teollisuutta, esimerkiksi Siporex-kevytbetoniharkkoja valmistaneen Oy Saseka Ab:n tehtaat 1930–1970-luvuilla. Pauligin kahvipaahtimo toimi alueella 1960-luvulta 2000-luvulle saakka kunnes siirtyi Vuosaaren sataman yritysalueelle. Teollisuuden aikakautta edustavat myös Iso Kallahden rantaan rakennetut entiset Yhdyspankin ja Alkon koulutuskeskukset, jotka ovat nykyään kokoushotelleja.

Vuosaaren eteläosa on kasvanut hyvin voimakkaasti 1990-luvulta lähtien. Valtaosa alueen rakennuskannasta on viimeisen parinkymmenen vuoden ajalta. Meri-Rastilan asuinalue on rakentunut pääosin 1990-luvun alkupuolella ja Kallahden alue niin ikään 1990-luvulla. Aurinkolahden rakentaminen alkoi 2000-luvun alussa ja jatkuu edelleen mm. poistuneen paahtimon alueella.

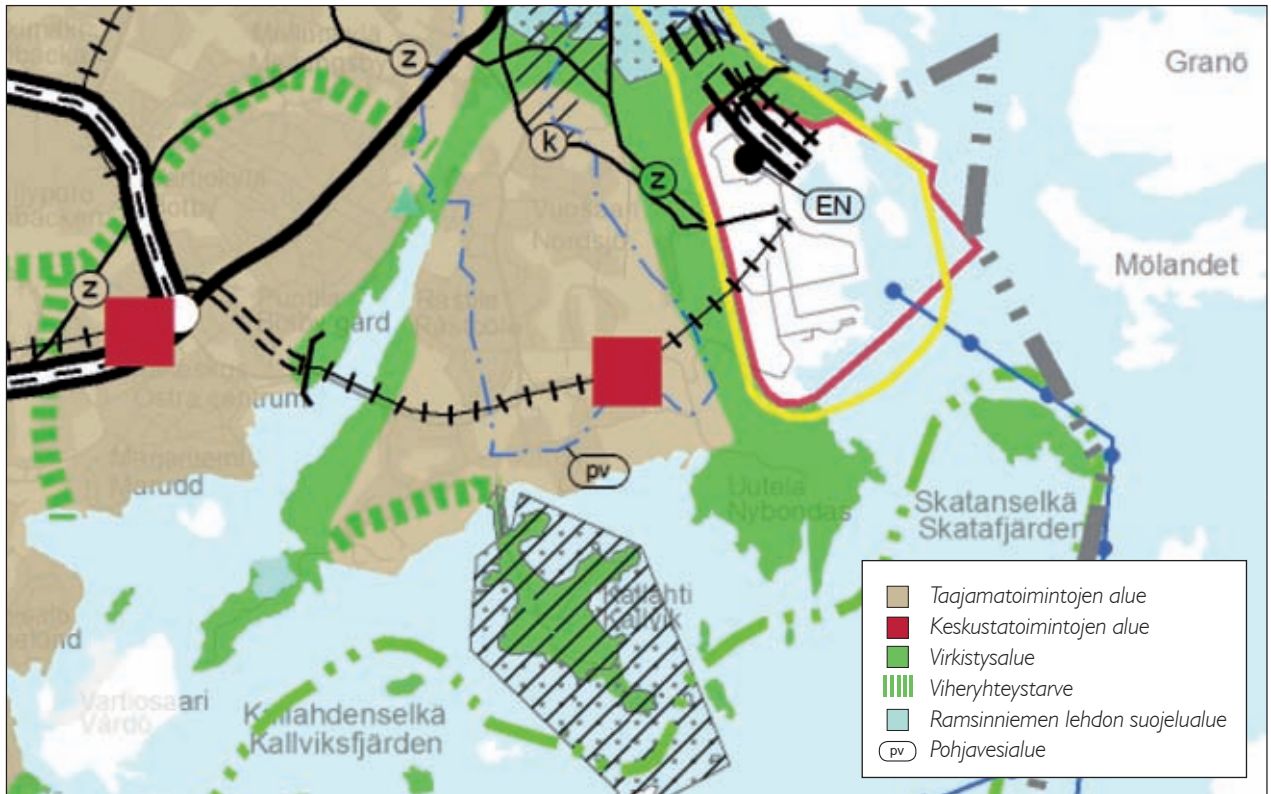
3.2.4 Miljööttyypit ja maiseman arvokohteet

Alueen kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja miljöökkulttuurisesti merkittävät kohteet on määritelty Helsingin kaupungin yleiskaavassa 2002. Kriteereinä on ollut mm. kohteiden aikakaudelle tyypillisten piirteiden säilyminen ja yhtenäisyys.

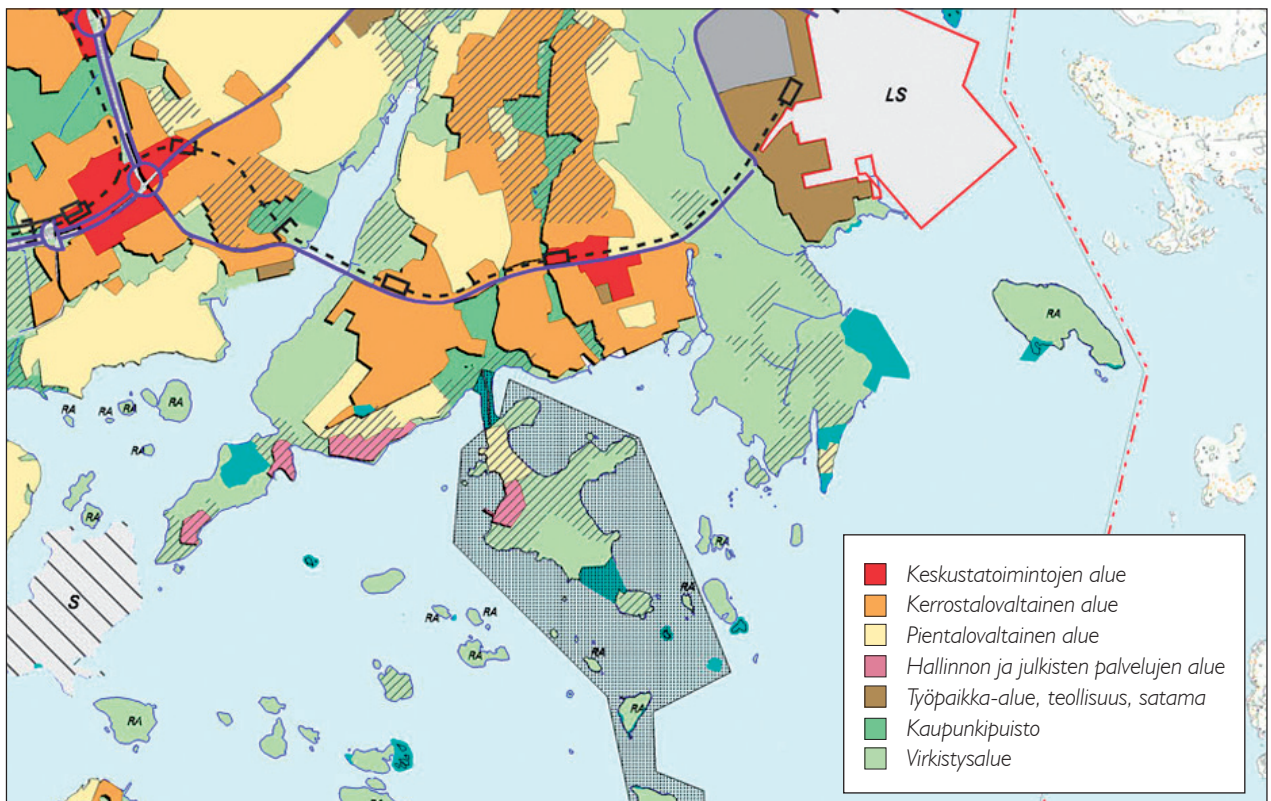
Vuosaaren eteläosassa vallinnut huvilakulttuuri rakennuksineen ja puutarhoineen näkyy maisemassa edelleen voimakkaasti. Ramsinniemessä ja Kallahdenniemen tyvässä on säilynyt eheinä kokonaisuuksina enimmäkseen yksityiskäytössä olevia huvilaympäristöjä. Aurinkolahdessa huvilat sijaitsevat pirstoutuneemmin uuden rakentamisen lomassa tai osana yleisiä puistoalueita, kuten Lillkallvikinpuistossa ja Vanhankallionpuistossa. Myöhempää aikakautta edustavat 1960-luvun lopulla Meri-Rastilaan rakentuneet koulutuskeskukset on niin ikään noteerattu yleiskaavassa kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja miljöökkulttuurisesti merkittäväksi kokonaisuudeksi aikakaudelle tyypillisine rakennuksineen ja piha-alueineen.

3.2.5 Suojelukohteet

Vuosaaren eteläosassa on lukuisia asemakaavalla suojeltuja rakennuksia ja alueita eri aikakausilta. Useat suojelluista kohteista ovat viheralueille ja uuden rakentamisen keskelle jääneitä huvilarakennuksia ja -ympäristö-

Ote Uudenmaan maakuntakaavasta 2006

Ote Helsingin yleiskaavasta 2002

Viaporin rakennustöihin mahdollisesti liittyvät tiili- ja kalkkiuunien jäännökset on suojeltu muinaismuistolain nojalla.

Huvilarakennukset ovat suojeltuja ja nykyisin osin julkisessa käytössä. Ne sijaitsevat usein osana yleisiä puistoalueita.

jä, joissa on edelleen erilaista yleishyödyllistä toimintaa. Oy Saseka Ab:n suojeltu ruokalarakennus toimii nykyään asukastalona. Alun perin Alkon koulutuskeskukseksi rakennetun, nykyisen Hotelli Vuorannan alue on määritelty rakennus- ja puutarhataiteellisesti merkittäväksi 1970-luvun ympäristöksi.

Suunnittelualueen lähiympäristössä on muutamia muinaismuistolain nojalla suojeltuja muinaisjäännöksiä, joista kaksi sijaitsee aivan suunnittelualueen rajalla. Tuonilmaisentien varrella on mahdollinen keskiaikainen kyläntontti ja Uutelan kanavan kaakkoispuolella sijaitsevat mahdollisesti Viaporin rakennustöihin liittyvät Mustalahden tiili- ja kalkkiuunien jäännökset.

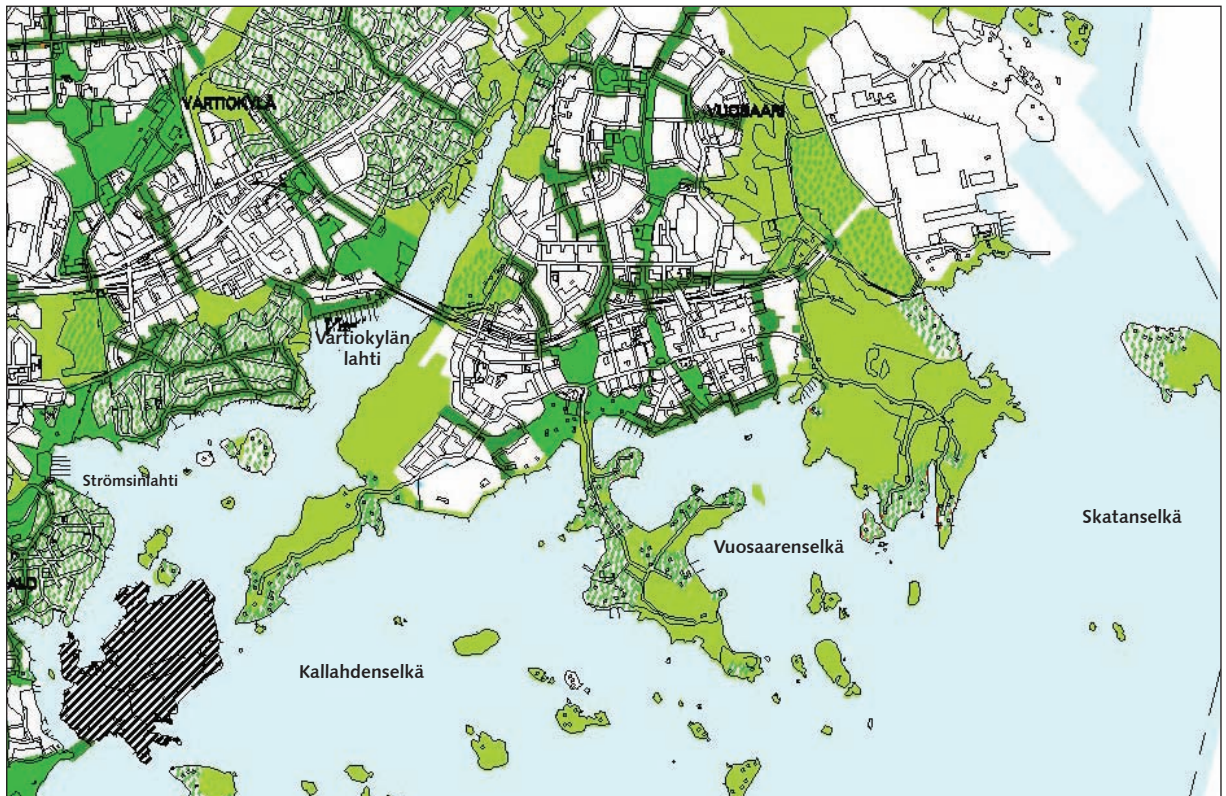
Alueella on kaksi luonnonsuojelualuetta: Ramsinniemen lehto ja Rastilan neva. Luonnonsuojelualueista on kerrottu tarkemmin kappaleessa 3.2.2 *Arvokkaat luontokohteet*.

3.2.6 Kaavoitus ja maankäyttö

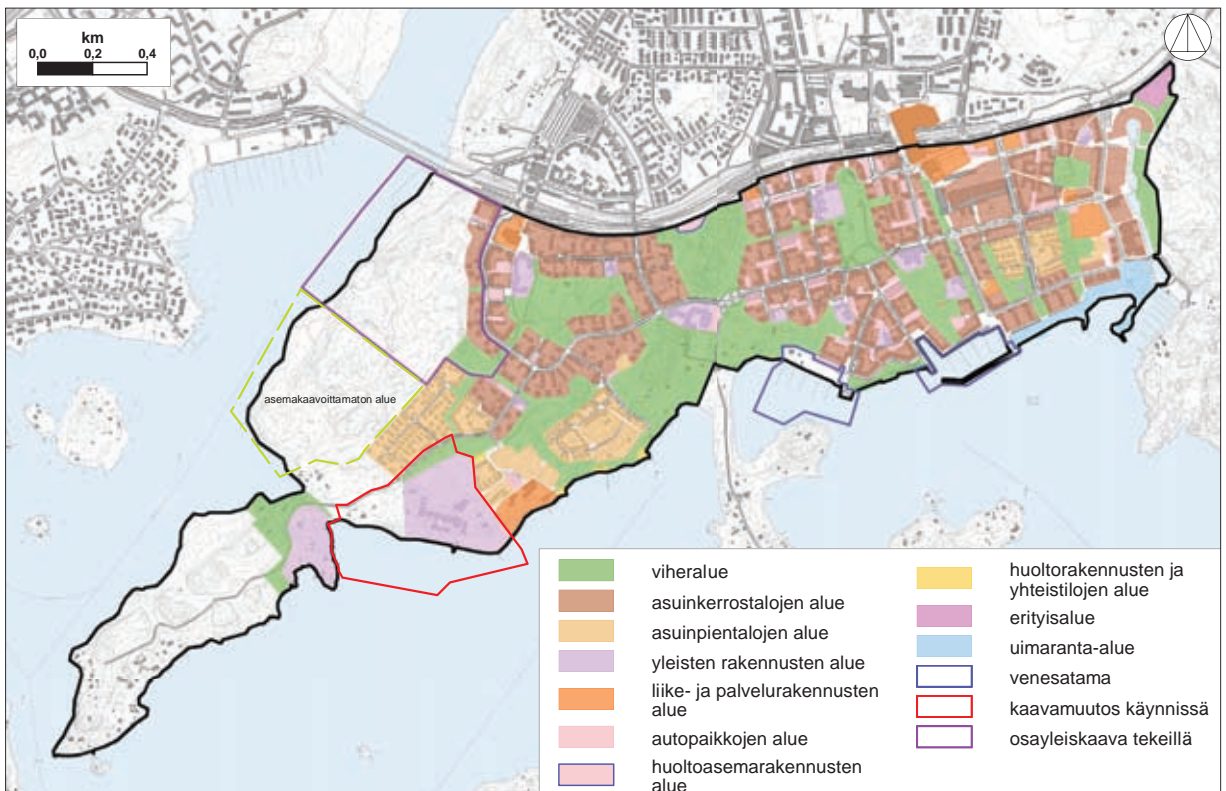
Maakuntakaava on yleispiirteinen esitys maakunnan yhdyskuntarakenteesta ja alueiden käytöstä. Uudenmaan maakuntakaavassa (Uudenmaan liitto 2006) Vuosaaren eteläosa on suurelta osin taajamatoimintojen aluetta. Vuosaaren metroaseman ympäristöön on osoitettu keskustatoimintojen alue. Meri-Rastilan ulkoilualue ja Ramsinniemi ovat osa maakuntakaavassa virkistysaluetta, joka jatkuu Vartiokylän lahden molemmiin puoliin kohti pohjoista. Kallvikin alue liittyy tähän virkistysaluekäytävään Meri-Rastilan läpi kulkevan viheryhteystarpeen avulla. Ramsinniemen lehdon suojelualue on nostettu esiin maakuntakaavassa. Osa Aurinkolahdesta on pohjavesialuetta.

Helsingin asemakaavoitusta ohjaa Yleiskaava 2002. Yleiskaavassa Pohjavedenpuisto, Ullaksenpuisto ja Ison Kallahden puisto sekä Mustankivenpuisto ja Lillkallvikinpuisto on osoitettu kaupunkipuistona kehitettäväksi alueiksi. Ramsinniemi ja Meri-Rastilan rannat ovat osa yleiskaavassa osoitettua laajaa virkistysaluetta (Itä-Helsingin kulttuuripuisto). Meri-Rastilan länsirannalle valmistellaan Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastossa osayleiskaavaa, jossa alueelle esitetään uutta asuin- ja liikeraikentamista.

Suunnittelualue on asemakaavoitettu Meri-Rastilan länsiosaa ja Ramsinniemeä lukuun ottamatta. Vuosaaren eteläosassa rakentaminen on keskittynyt metroradan ja meren väliselle alueelle Rastilan ja Vuosaaren asemien yhteyteen. Alue on kerrostalovaltaista, mutta Meri-

Ote Helsingin viheraluerakenteesta (Yleiskaava 2002)

Asemakaavoitus suunnittelualueella

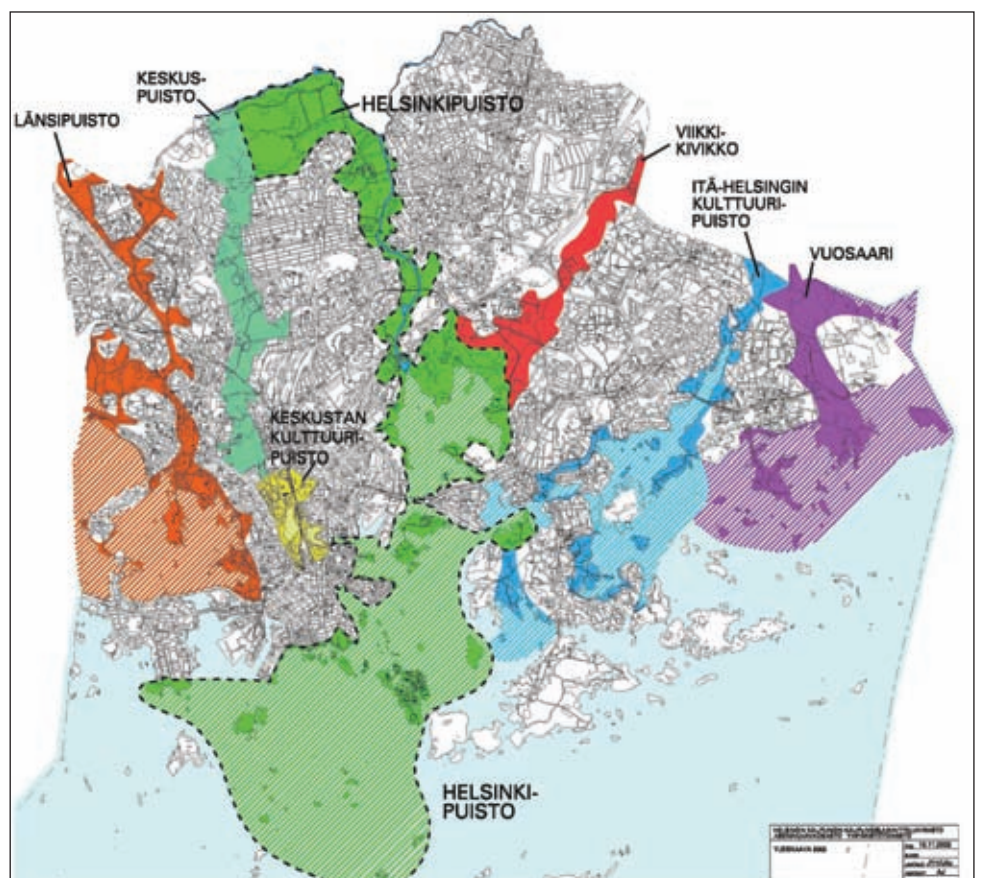

Tornitalo Cirrus Vuosaaren keskustassa on alueen maamerkki.

Rastilan eteläosissa ja Aurinkolahden keskiosassa on lisäksi pientalorakentamista. Aurinkolahdessa rakentaminen on korkeampaa ja tehokkaampaa kuin ennen metron rakentamista valmistuneella Meri-Rastilan alueella. Ramsinrantaan ja Ramsinkannakselle suunnitellaan täydentävää asuinrakentamista sekä tutkitaan mahdollisuutta rakentaa kanava Ramsinkannaksen poikki.

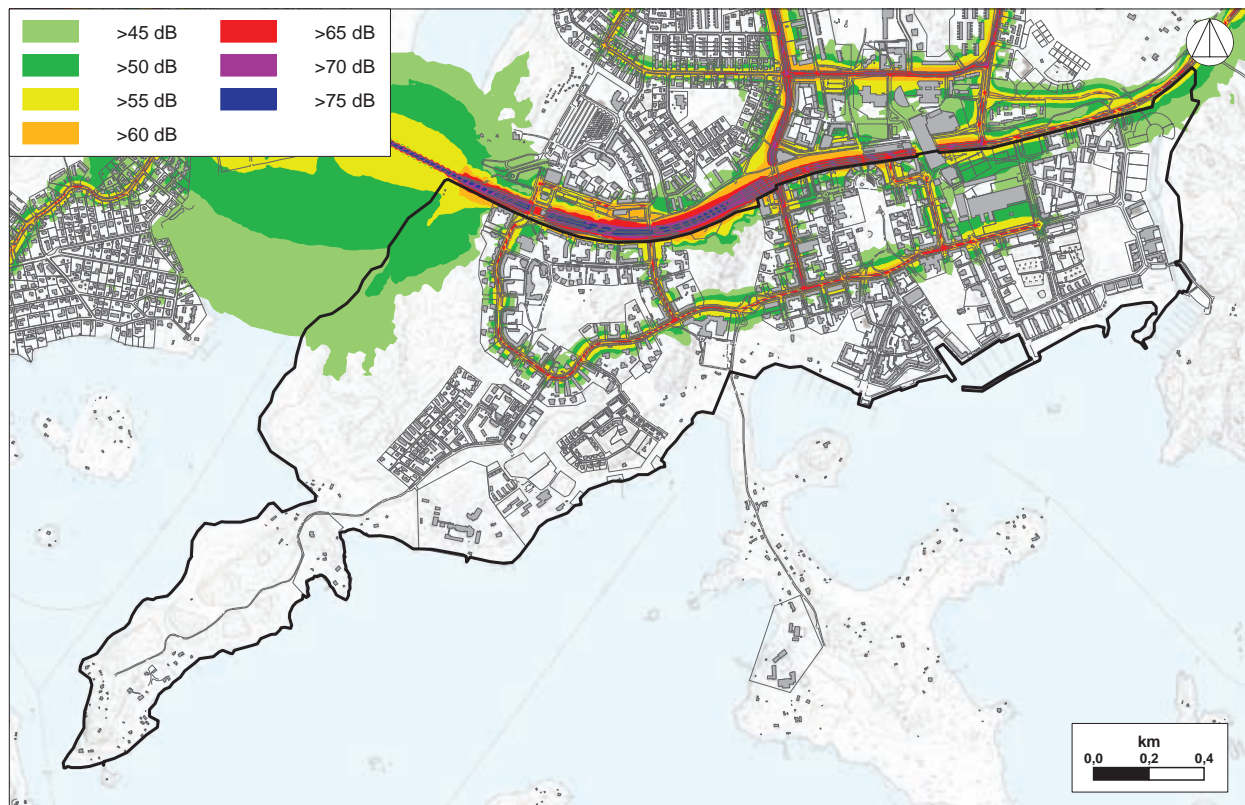
Liikerakentaminen sijaitsee enimmäkseen Vuotien ja asemien yhteydessä. Suurin kaupallinen keskittymä ja alueen keskusta sijaitsee Vuosaaren metroaseman ympäristössä. Julkiset rakennukset sijoittuvat tasaisesti kaupunkirakenteeseen.

Suunnittelualueen laajimmat viheralueet sijaitsevat alueen länsiosassa Meri-Rastilassa ja Ramsinniemiellä. Kallahden ja Aurinkolahden alueilla viheralueet ovat suppeampia ja rakentamisen ympäröimiä. Ne muodostavat pohjois-eteläsuuntaisia vihersormia rannan ja alueen sisäosien välille. Suunnittelualueen ulkopuolella idässä levittäytyvät Uutelan laajat ulkoilmetsät. Suunnittelualueen eteläpuolelle jäävä Kallvikin niemi on niin ikään tärkeä osa Vuosaaren eteläosan viherverkostoa.

Helsingin vihersormet

Tieliikenteen päivämelu

Keskiaäntä (LAeq) päivällä (klo 7-22) kahden metrin korkeudella.

VÄESTÖN IKÄJAKAUMA 2009

	Meri-Rastila	Kallahti	Aurinkolahti	Koko alue
0–6-vuotiaat	555	785	546	1886
7–17-vuotiaat	766	1122	428	2316
18–64-vuotiaat	3593	4464	3990	12047
Yli 65-vuotiaat	314	581	681	1576
Kaikki ikäryhmät	5228	6952	5643	17825

Väestö yhteensä: 17825

VÄESTÖENNUSTE VUODELLE 2019

	Meri-Rastila	Kallahti	Aurinkolahti	Koko alue
0–6-vuotiaat	655	704	681	2040
7–17-vuotiaat	672	726	717	2115
18–64-vuotiaat	4048	3987	5424	13459
Yli 65-vuotiaat	702	857	1613	3172
Kaikki ikäryhmät	6077	6274	8435	20786

Väestöennuste yhteensä: 20786

Taulukko 1: Vuosaaren eteläosan väestön ikäjakauma 2009 ja väestöennuste vuodelle 2019.

3.2.7 Liikennemelu

Suunnittelualueetta pohjoisessa rajaava Vuotie auto- ja metroliikenteineen on merkittävin liikennemelun lähde alueella. Kadun sijainti rakentamista alemmalla tasolla vähentää kuitenkin melun haittavaikutuksia. Melun vaikutuksia on estetty myös vallein ja meluaidoin. Lisäksi korkealla ja tiiviillä rakentamisella on melua vaimentava vaikutus.

Helsingin kaupunki lisää hiljaisen asfaltin käyttöä katujen päällysteenä meluhaittojen vähentämiseksi. Seuraavalla 10-vuotiskaudella melua vaimentavaa asfalttia rakennetaan Leikosaarentielle ja Kaivonkatsojantielle yhteensä 500 metrin katuosuudella.

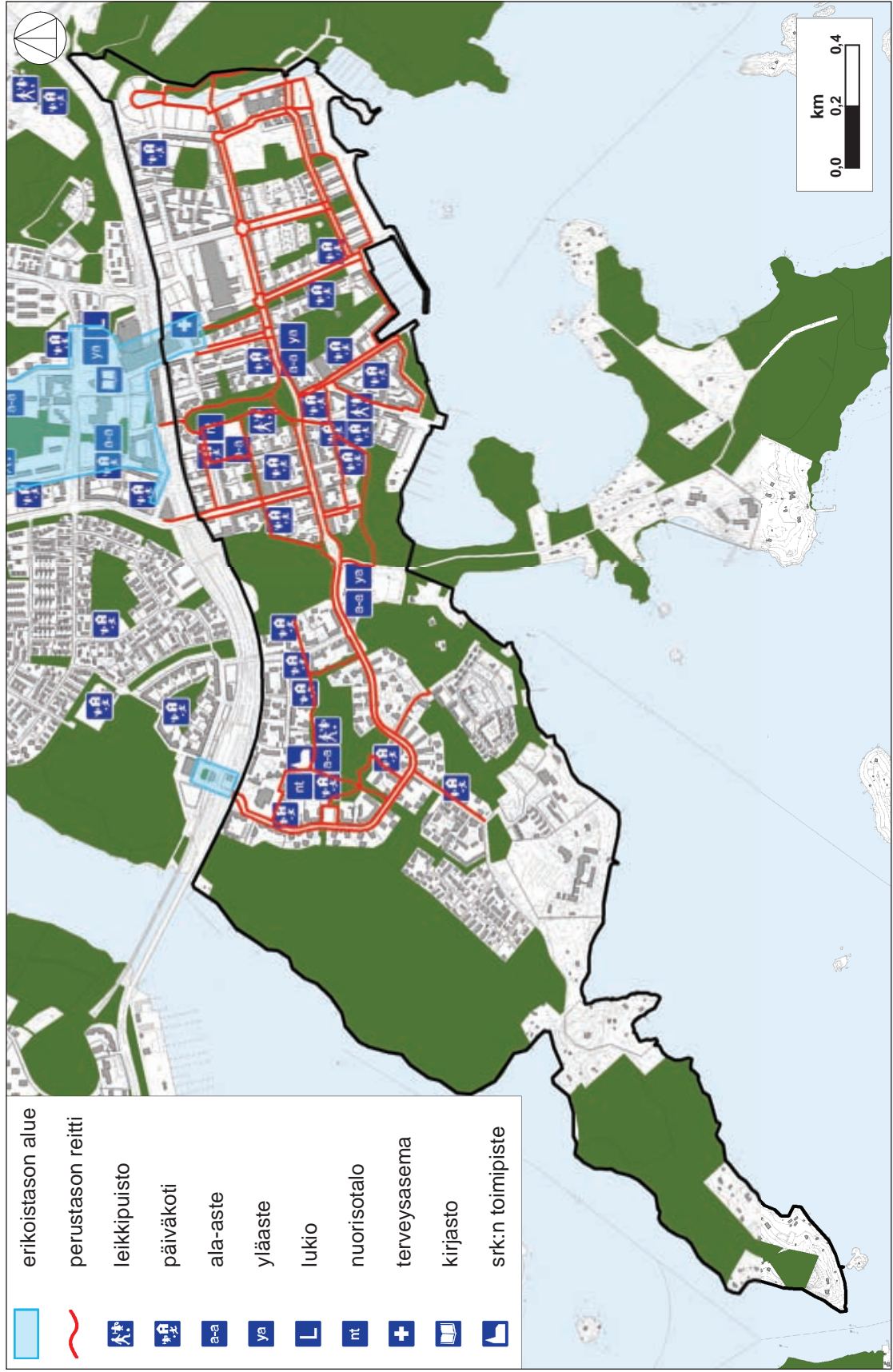
3.2.8 Väestö

Väkiluku suunnittelualueella vuonna 2009 oli noin 17 800 asukasta, mikä on noin 17 prosenttia koko itäisen suurpiirin väestöstä (102 674 asukasta). Suunnittelualueella asuu suhteellisesti enemmän lapsia ja vähemmän vanhuksia kuin koko itäisessä suurpiirissä keskimäärin. Alle kouluikäisiä suunnittelualueen väestöstä vuonna 2009 oli 10,5 % (Itäisessä suurpiirissä keskimäärin 7,9 %) ja yli 65-vuotiaita 8,8 % (Itäisessä suurpiirissä keskimäärin 15,8 %). Aurinkolahdessa asuu suhteessa vähemmän nuorisoa ja enemmän vanhuksia kuin suunnittelualueen muilla osa-alueilla.

Alueen asukkaista 20 % puhuu äidinkielenään jotain muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia. Muunkielisten osuus on suurin Meri-Rastilan alueella (26 %) ja pienin Aurinkolahden osa-alueella (10 %). Koko Helsingin alueella vastaava osuus on 10 %.

Väestöennusteen mukaan vuonna 2018 suunnittelualueen asukasmäärä tulee kasvamaan lähes 3 000 asukkaalla. Väestönkasvu kohdistuu Meri-Rastilan ja Aurinkolahden osa-alueille. Ikäjakama on muuttumassa siten, että vanhusten määrä lisääntyy suhteellisesti eniten nuorison osuuden vähentyessä. Aluesuunnitelmassa pyritään huomioimaan väestön muutoksen mukanaan tuomat palvelutarpeet.

Toimipisteet ja esteettömyyden tavoitteet

Rakennusvirasto ja liikuntavirasto tarjoavat viheralueilla runsaasti erilaisia palveluita.

3.3 Palvelut

Rakennusviraston tarjoamia yleisten alueiden palveluita ovat muun muassa viheralueiden erilaiset toimintamahdollisuudet ja kulkuyhteydet niiden välillä. Rakennusviraston ylläpitämiä palveluita hyödyntävät alueen asukkaiden lisäksi erilaiset toimijat, joita ovat esimerkiksi päiväkodit ja koulut.

3.3.1 Julkisten palveluiden sijainti

Koulut ja päiväkodit ovat sijoittuneet kattavasti koko suunnittelualueelle. Päiväkoteja on alueella yhteensä 20, mikä kertoo alle kouluikäisen väestön suuresta osuudesta. Alueella on 4 alakoulua ja 2 yläkoulua. Terveysasema, nuorisotalot ja kappeli sijaitsevat keskeisillä paikoilla met-roasemien tuntumassa.

3.3.2 Palvelut viheralueilla

Rakennusvirasto ja liikuntavirasto tarjoavat suunnittelualueen viheralueilla runsaasti erilaisia toiminnallisia palveluita kuten leikkipuistoja, pelikenttiä ja koirapuistoja. Palvelut ovat jakaantuneet tasaisesti koko suunnittelu-alueelle, poikkeuksena palveluiltaan vähäisimpänä erottuva Aurinkolahti, jossa palveluiden niukkuus johtuu osittain alueen keskeneräisyydestä.

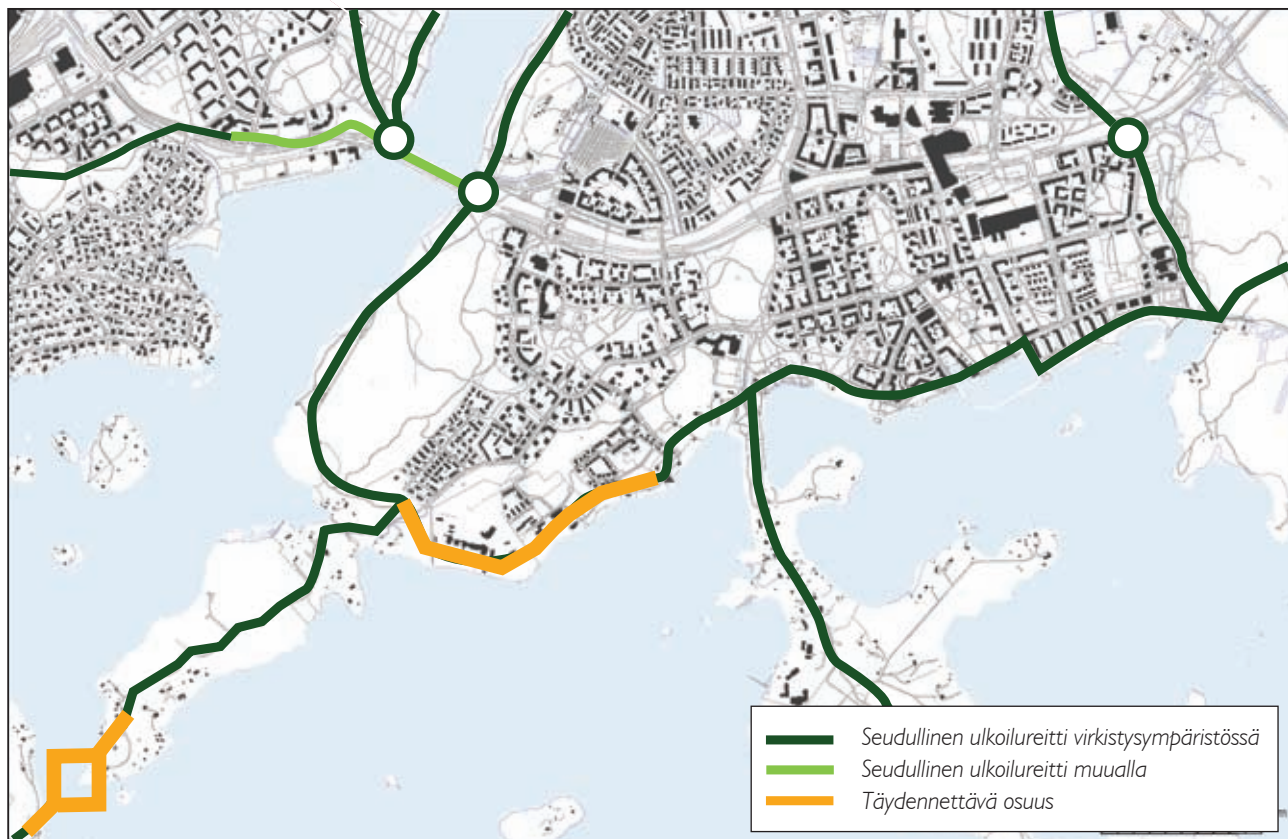
Rakennusvirasto ylläpitää Meri-Rastilassa ja Kallahdessa leikkipuistoja Haruspuisto ja Mustakivi, joissa on sosiaaliviraston järjestämää ohjattua toimintaa. Haruspuisto on monikulttuurinen asukaspuisto kaikenikäisille. Puistossa on leikkipuiston yhteydessä asukastalo, jossa järjestetään toimintaa myös aikuisille. Puistossa on myös skeittipaikka ja talvisin jäädytettävä pelikenttä. Suosittu leikkipuisto Mustakivi sijaitsee kaupunkirakenteessa keskeisellä paikalla Mustankivenpuistossa. Puisto on valittu erikoistason esteettömäksi leikkipuistoksi. Ullaksenpuiston leikkipaikan läheisyydessä sijaitsevat perhetalo Kajuutta, asukastalo Saseka ja kaksi päiväkotia. Aurinkolahden uimarannan kupeessa on liikuntaviraston ylläpitämä leikki- ja kuntoilupaikka. Aurinkolahdessa muut rakennetut leikkimahdollisuudet sijoittuvat taloyhtiöiden piha-alueille.

Rakennusviraston ylläpitämiä peli- ja luistinkenttiä on Meri-Rastilan Haruspuistossa, Kallahden Mustankivenpuistossa, Ullaksenpuistossa ja Lillkallvikinpuistossa. Samoin Haruspuiston ja Ullaksenpuiston koirapuistojen kunnossapito kuuluu rakennusvirastolle. Ison Kallahden puiston urheilu-, peli- ja luistinkenttää hallinnoi liikuntavirasto.

Pyöräilyreitit

Päätuloilureittisuunnitelma (Yhteistyövaltuuskunta 2002)

Haruspuiston ja Mustankiven leikkipuistojen ohjattu toiminta on sosiaaliviraston järjestämää.

Leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen palvelutarjontaa täydentävät länsiosan metsäisten viheralueiden tarjoamat vapaamuotoisemmat, luonnossa liikkumiseen ja luonnon kokemiseen liittyvät palvelut. Suunnitteluvuoden välittömässä läheisyydessä ovat myös Kallahden ja Uutelan luonnontilaiset ulkoilualueet, joilla on runsaasti ulkoilu- ja virkistymismahdollisuuksia. Merenranta tarjoaa kaikilla suunnitteluvuoden osa-alueilla uinti- ja veneilymahdollisuuksia, lisäksi talviaikaan jäällä voi luistella ja hiihtää. Uimarannat, pienvenesatamat, hiihtolatut ja retkiluisteluradat ovat liikuntaviraston hallinnassa.

Viheralueiden tarjoamiin palveluihin kuuluvat myös grillauspaikat, jotka ovat Itä-Helsingin puistojen erityispiirre ja alueen vahvuus. Esimerkiksi Meri-Rastilan ulkoilualueen grillipaikka on suosittu. Lisäksi Ramsinniemen rannoilla on useita spontaanisti syntyneitä nuotiopaikkoja. Ullaksenpuiston grillialue on poistettu käytöstä kesällä 2010 lähialueen asukkaiden valitettua sen käyttäjien aiheuttavan häiriötä ja roskaavan ympäristöä.

3.3.3 Kevyen liikenteen reitistö, ulkoilu- ja virkistysreitit

Vuosaaren suunnitteluvuodella on kattava kevyen liikenteen reitistö, joka muodostuu katujen jalkakäytävistä, hiljaisista tonttikaduista ja katuosuuksista sekä puistokäytävien verkostosta. Keskeisimmät reitit ovat valaistuja ja kuuluvat talvikunnossapidon piiriin. Meri-Rastilan ulkoilualueella on valaistuja ulkoiluteitä, joista 2,5 kilometriä on talvisin hiihtolatuna.

YTV:n 2002 tekemässä pääulkoilureittisuunnitelmassa alueen rantoja kiertävä reitti on määritetty osaksi seudullista pääulkoilureittiä. Reitti kulkee Vuosaaren sillan alikulun kautta Meri-Rastilan rantaa Ramsinniemen sekä Lohiniemen kautta Aurinkolahden rantaan ja siitä Uutelaan, haarautuen myös Uutelan kanavan sivuitse kohti pohjoista. Reitti kulkee pääosin jo olemassa olevilla puisto- ja kevyen liikenteen reiteillä. Reitti katkeaa Meri-Rastilassa koulutuskeskusten kohdalla.

Koulutuskeskusten rannassa kulkeva osuus Meri-Rastilan Lohiniemessä on merkitty YTV:n suunnitelmassa vuosina 2010–2025 täydennettäväksi osuudeksi. Suunnitelmassa on esitetty myös lauttayhteyden järjestämistä Ramsinniemen eteläkärjestä Vartiosaareen.

3.3.4 Esteettömyys

Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelma edellyttää, että kaikki julkiset kohteet, reitit ja alueet rakennetaan ja kunnostetaan esteettömiksi. Esteettömyys tulee huomioida myös alueiden kunnossapidossa.

Esteettömyydellä tarkoitetaan kaikkien käyttäjien kannalta toimivaa, liikkumiselle sujuvaa, turvallista ja miellyttävää ympäristöä. Esteetön ympäristö lisää esimerkiksi liikkumis- ja toimintaesteisten, vanhusten tai lastenvaunujen kanssa liikkuvien turvallisuutta.

Julkiset ympäristöt jaetaan kahteen esteettömyyden laatutasoon: erikois- ja perustasoon. Perustasolla pyritään mahdollistamaan lähes kaikkien käyttäjäryhmien sujuva liikkuminen ja toimiminen. Erityisryhmiä huomioivia erityisratkaisuja ei toteuteta. Esteettömyyden erikoistason ympäristöissä kaikkien käyttäjien liikkuminen ja toimiminen pyritään tekemään erityisen miellyttäväksi ja sujuvaksi. Alueilla voi olla erilaisia erikoisratkaisuja. Esteettömyyden alueita ja reittejä määriteltäessä huomioidaan mm. vanhusväestön sijoittuminen, tärkeimpien palveluiden sijainti, julkisen liikenteen reitit (erityisesti Jouko-linjat) sekä reittien ylläpitoluokitus. Suunnittelualueelle on määritelty tavoitteelliset esteettömyyden erikoistason alue ja perustason reitit (ks. kartta Toimipisteet ja esteettömyyden tavoitteet, s. 32). Erikoistason esteettömäksi leikkipuistoksi on valittu leikkipuisto Mustakivi. Myös Aurinkolahden uimaranta on tarkoitettu kehittämään esteettömäksi.

Kunto- ja tarvekartoituksessa yleisten alueiden nykytilaa verrattiin määriteltyyn tavoitetasoon. Alueella esiintyy pieniä esteettömyyteen vaikuttavia puutteita. Tällaisia ovat esimerkiksi kokoojakaduilla jalankulun ja pyöräilyn erottavan raidan huomaamattomuus sekä puistoissa levähdyspaikkojen vähäisyys. Puutteita on esitelty tarkemmin luvussa 3.4.1 Katujen nykytila osa-alueittain (sivu 39) ja luvussa 3.5.1 Puistojen nykytila osa-alueittain (sivu 43). Esteettömyys on huomioitu valittaessa kunnostettavia kohteita sekä niiden hankeohjelmia laadittaessa. Esteettömyyden kannalta huomattavin parannus on leikkipuisto Mustakiven peruskorjaaminen vastaamaan esteettömyyden erikoistason vaatimuksia.

3.3.5 Kausikasvit, muistomerkit ja taide yleisillä alueilla

Helsingin kaupungin kausikasvilinjauksen mukaisesti kausikasvi-istutukset keskitetään paikkoihin, joissa suuret ihmismäärät käyvät, liikkuvat tai oleskelevat. Istutusten laatu ja sijainti määritetään vuosittain päivittyvässä suunnitelmassa. Sijoittelussa huomioidaan eri-ikäiset asukkaat ja matkailijat. Kausikasvit voivat olla myös osa ympäristökasvatusta ja asukas-yhteistyötä.

Suunnittelualueella kausikasvi-istutuksia on ollut leikkipuistoissa ja muutamilla aukioilla. Vuonna 2010 Mustankiven ja Haruspiston leikkipuistoissa

Kausikasvi-istutukset keskitetään paikkoihin, joissa suuret ihmismäärät liikkuvat tai oleskelevat.

Mustankivenpuiston teräsveistos "Eilen, tänään, huomenna"

Ullaksenpuistossa on Kallvikissa talvisodan aikana toimineen lentolaivueen muistolaatta.

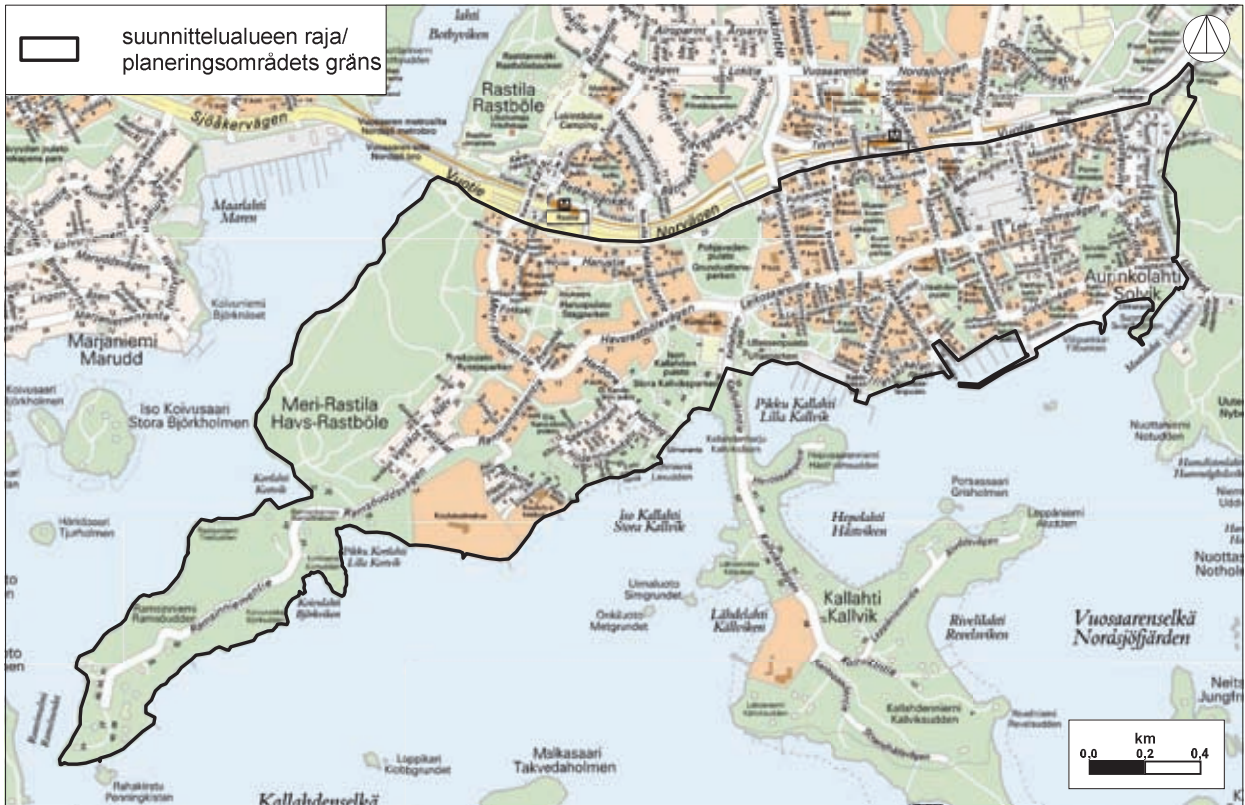
on kausikasviastiat, samoin Aurinkolahdenaukiolla, Hiekkalaiturinaukiolla, Meri-Rastilan torilla ja Sokeritorilla. Lisäksi Mustankivenpuiston perennaistutuksia täydennetään joka vuosi kesäkuin. Vuosaaren metroaseman yhteyteen on tulossa kausikasvi-istutukset kesällä 2011. Leikkipuistojen kesäkatut poistuvat vuodesta 2011 eteenpäin säästösyistä.

Suunnittelualueella on kuusi julkista taideteosta. Mustankivenpuistossa sijaitsevat Anu Kiiskisen teräsveistos "Eilen, tänään, huomenna" ja paikallista mustaa kiveä hyödyntävä maisemateos "Elo", joka luo omaleimaisen, voimakkaan ilmeen viheralueelle. Kauniinilmanpuistossa on Anne Koskisen ympäristötaideteos "Kivi", joka koostuu kolmesta pronssiin valetusta näköiskivistä. Muut Vuosaaren eteläosan taideteokset liittyvät julkisiin rakennuksiin tai niiden piha-alueisiin. Ullaksenpuistossa on Kallvikissa talvisodan aikana toimineen lentolaivueen 36 muistolaatta, joka on paljastettu vuonna 2003.

Mustankivenpuiston maisemateos "Elo"

Vuosaaren eteläosan kadut

Katujen ja kevyen liikenteen väylien kunto

Vuosaaren eteläosan kadut on toteutettu hyvin ja pääosin kestävästä materiaaleista. Katurakentaminen on etenkin Aurinkolahdessa korkeatasoista.

3.4 Kadut ja katuviheralueet

Vuosaaren eteläosassa on 100 katua ja 11 aukiota, joiden yhteispinta-ala on 34 hehtaaria. Ajourataa on noin 14 hehtaaria. Aluetta rajaa pohjoisessa Vuosaaren pääkatu Vuotie. Suunnittelualueen kokoojakatuja ovat Meri-Rastilantie, Leikosaarentie, Kaivonkatsojantie, Halkaisijantie ja liluodontie sekä Gustav Pauligin katu. Suunnittelualueen ulkopuolelle rajatun Vuotien pohjoispuolinen kevyen liikenteen väylä kuuluu seudullisten pääraittien tavoiteverkostoon 2015.

Katuverkko on iältään nuorta, valtaosaltaan uuden asuinrakentamisen myötä rakennettua tai kunnostettua. Kokoojakadut ovat leveitä puistokatuja, joiden jalkakäytävät sijaitsevat molemmin puolin ajorataa ja erotustai välikaistoilla on usein puu- ja pensasistutuksia. Tonttikaduilla katutilan mitoitus on tiukempi, jolloin jalkakäytävä on vain toisella puolen ajorataa tai se puuttuu kokonaan. Tonttikadut ovat usein päättyviä umpikatuja. Alueella on lisäksi runsaasti aukioita, toreja ja kevyen liikenteen raitteja.

3.4.1 Katujen nykytila osa-alueittain

Meri-Rastilassa ja Kallahdessa on paljon erityyppisiä katuja. Alueella on tavallisten tonttikatujen lisäksi aukioita, toreja ja pelkästään jalankulkijoille ja pyöräilijöille tarkoitettuja raitteja. Sisääntulokatu Halkaisijantie ja kokoojakadut Meri-Rastilan tie ja Leikosaarentie ovat leveitä puistokatuja. Oman poikkeuksensa muodostaa Ramsinniementie, joka muuttuu Hotelli Rantapuiston liittymän jälkeen maantietä muistuttavaksi. Liittymästä etelään kadulla ei ole reunatukia eikä erillistä kevyen liikenteen väylää, ja lisäksi kadun pientareet ovat hyvin kapeat. Ramsinniementien varrella on useita julkisyhteisöjen ja yritysten edustus- ja toimintakeskuksia sekä Ramsinniemen luonnonsuojelualueen luontopolku pysäköintialueineen.

Meri-Rastilan ja Kallahden kadut on suunniteltu ja rakennettu huolellisesti, mikä näkyy esimerkiksi materiaalivalinnoissa ja niiden yksityiskohdissa. Materiaaleina on käytetty perinteisen asfaltin lisäksi betonikiveä muun

KUNTOLUOKKA		KRITEERIT
1	toimiva (vihreä)	Kohde on moitteettomassa kunnossa tai siellä on enintään pieniä puutteita, jotka ovat hoidettavissa ylläpidon keinoin.
2	kunnostettava (keltainen)	Kohteessa on selkeitä puutteita, joiden korjaaminen vaatii normaalia perusteellisia toimenpiteitä. Kunnostaminen ei vaadi suunnitelmaa. Kohteen käyttötarkoitus ei muutu.
3	peruskorjattava (punainen)	Kohteen käyttötarkoitus täytyy muuttaa tai kohteessa on vakavia puutteita, joiden korjaaminen vaatii suunnittelua.

Taulukko 2: Kuntoluokituksen kriteerit (värit viittaavat viereisen sivun karttaan)

muassa jalkakäytävien päällystemateriaalina. Aukoiden pinnoitteena on usein musta ja valkoinen betonikivi. Reunatuet ovat vilkkaammilla kaduilla graniittia, tonttikaduilla ja kävelykaduilla betonia. Betoninen reunatuki on pääasiassa liimattavaa, mutta valettavaa reunatukea on kokeiltu muutamissa kohdin. Puistokaduilla erotuskaistojen katemateriaalina on käytetty mursketta. Kadut ovat rakenteellisesti hyvässä kunnossa kantavan maaperän ansiosta.

Huolellisesta suunnittelusta huolimatta sekä Meri-Rastilan että Kallahden katualueet ovat kärsineet ajan hampaissa. Materiaalien harmaus, normaali kuluminen, erotuskaistojen murskekate ja huonokuntoiset, roskaisetkin pensasistutukset sekä käyttämättömiltä vaikuttavat aukiot ja torit luovat kuluneen ja väljähtyneen yleisilmeen ja saavat alueet kokonaisuutena vaikuttamaan paitsi epäsiistiltä myös vanhanaikaiselta. Liimattavat betoniset reunatuet eivät ole kestäneet auraamista ja ovat lohkeilleet, irronneet tai murtuneet. Katujen samankaltaisuus vaikeuttaa suunnistettavuutta varsinkin Kallahden alueella. Sisääntulokadut Meri-Rastilantie ja Kaivonkatsojantie sekä Vuosaaren eteläosan ja Rastilan yhdistävä Halkaisijantie ovat yleisilmeeltään valjuja puistokatuja.

Aurinkolahden katuverkko on monimuotoinen. Leveiden puistokatu- maisten katujen runkoa täydentää kapeampien tonttikatujen ja raittien tiheä verkosto. Materiaalivalinnoissa ja yksityiskohtien suunnittelussa on pyritty korkeatasoiseen ympäristöön. Kaduilla on monipuolisia ja laadukkaita istutuksia. Alue on yhä rakentamisvaiheessa, joten viimeistelemättömyys ja keskeneräisyys ovat yleisiä erityisesti itäosassa. Kunnossapidon kuluttava vaikutus näkyy jo nyt alueen pintamateriaaleissa.

Kalusteet. Vuosaaren eteläosan katualueilla on kalusteita niukasti. Aukioilla yleisimmät kalusteet ovat erilaiset kivipollarit ja istutusastiat. Meri-Rastilan ja Kallahden aukioilla on penkkejä vain vähän. Aurinkolahden aukiot ovat kalustetumpia. Aukioilla ja rannoilla on toisinaan kivimuureja ja portaita, joita voi käyttää istuimina.

Esteettömyys on huomioitu hyvin suunnittelualueen perustason reiteillä ja erikoistason alueella. Maastokartoituksissa havaitut puutteet ovat pääosin korjattavissa pienillä toimenpiteillä. Suurimmat puutteet esteettömyydessä muodostuivat kevyen liikenteen väylillä jalankulun ja pyöräilyn erottamistavan riittämättömyydestä sekä levähdyspaikkojen vähyydestä. Alueen useimmilla kevyen liikenteen väyliä jalankulku- ja pyöräilyliikenne on erotettu toisistaan erilaisilla päällystemateriaaleilla (betonikivi/asfaltti) ja maalauksilla. Harmaan betonikiven ja asfaltin yhdistelmä ei muodosta

Sisääntulokatuja ympäristöt ovat tilallisesti löysiä ja ilmeeltään epäsiistejä.

Katualueilla kalusteita on niukasti. Aurinkolahden aukiot (yllä) ovat kalustetumpia kuin Meri-Rastilassa ja Kallahdessa.

Kesällä 2010 alueella on jonkin verran kesken-eräisyyttä ja viimeistelemättömiä kohtia.

esteettömyyden kannalta riittävää kontrastia paikoissa, mikäli väylän pintaan maalatut merkinnät ovat kuluneet. Kevyen liikenteen väylien merkinnät uusittiin alueella kesän 2010 kuluessa. Levähdyspaikkoja (penkkejä) on puistoreiteillä vähän ja katualueilla ei lainkaan.

Suojatiemerkinnot ovat alueella pääosin hyväkuntoiset. Osa suojaiteista on kivetty betonikivin. Meri-Rastilan ja Kallahden osa-alueilla suojaite-erät kaisut poikkeavat nykyisistä suunnitteluohjeista: suojaite-erä-erä ei ole johdettu pyörätien yli ja pyöräteiden kohdalla ei ole reunatukia. Suojaiteet on kuitenkin toteutettu johdonmukaisesti samankaltaisina. Aurinkolahden alueella on noudatettu uudempia suunnitteluohjeita ja suojaite-erät kaisut poikkeavatkin merkintätavan ja reunatukien osalta muista osa-alueista.

Meri-Rastilan tie, Leikosaarentie, liluodontie ja Aurinko tuulenkatu ovat joukkoliikennekatuja, joilla liikennöivät metron liityntälinjat. Osa katujen pysäkeistä on katoksettomia ja niiden odotustilan leveys vaihtelee. Useimmilta Meri-Rastilan tien ja Leikosaarentien pysäkeiltä puuttuvat huomioraidat reunatuen vierestä.

Vähäisempiä puutteita esiintyi tasaisesti koko suunnittelualueella. Tällaisista puutteista koostettiin luettelo ylläpidolle puutteiden välittömäksi korjaamiseksi. Tonttien kasvillisuus aiheutti kulkutilan kaventumista Leikosaarentiellä numero 3:n kohdalla.

3.4.2 Katujen ylläpito

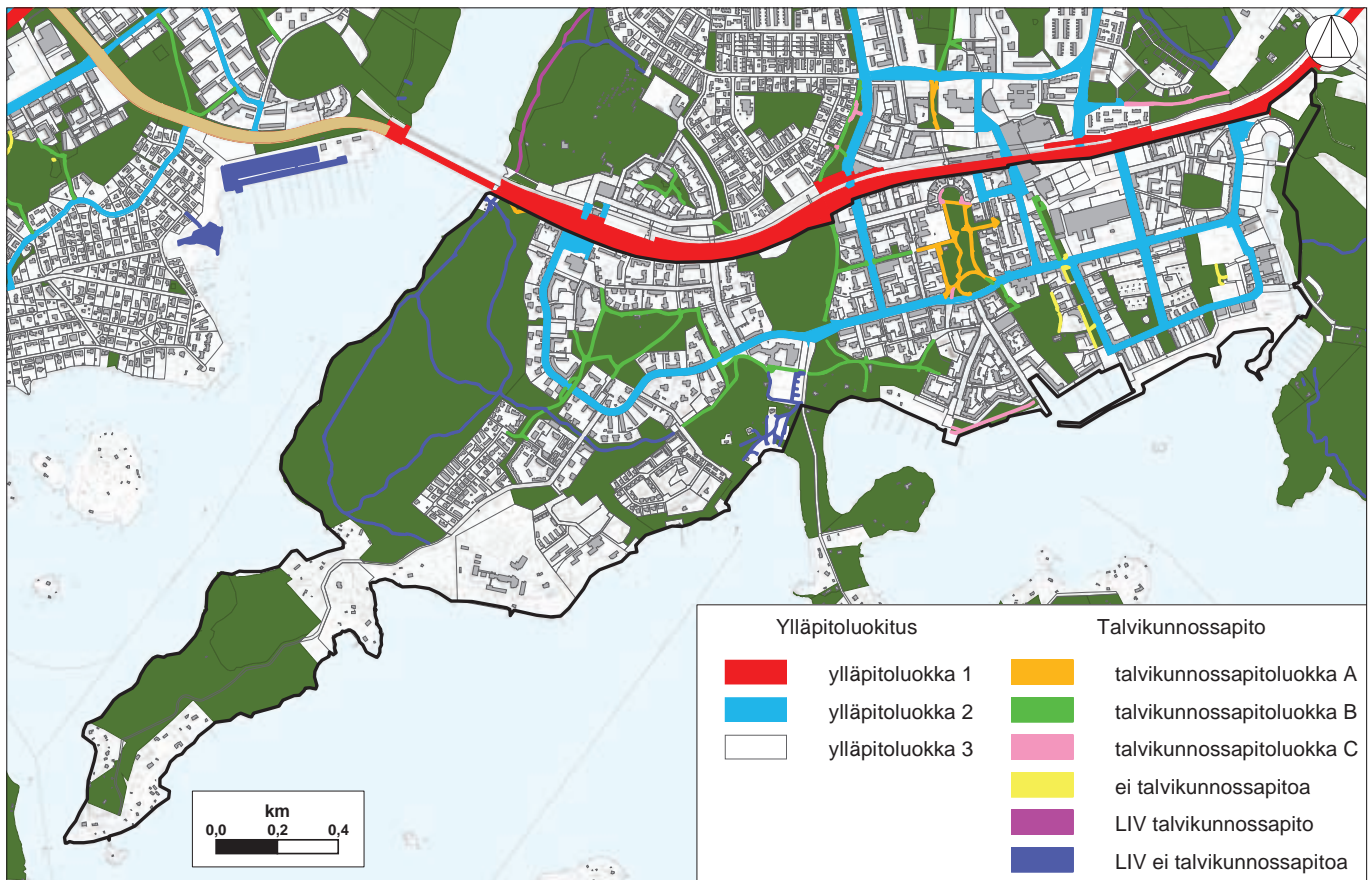
Katujen ylläpito koostuu katujen hoidosta ja kunnossapidosta. Hoito sisältää talvihoidon, puhtaanapidon ja katuvihreän hoidon. Kunnossapitoon kuuluvat toimenpiteet kuluneiden ja rikkoontuneiden kadun rakenteiden, liikenteenohjauslaitteiden sekä varusteiden ja laitteiden korjaamiseksi.

Kadut jaetaan kolmeen ylläpitoluokkaan:

I luokka: pääkadut ja erittäin vilkaat kevyen liikenteen väylät I luokan kaduilta torjutaan liukkaus ja poistetaan liikennettä haittaava lumi, sohjo ja jää välittömästi tai viimeistään aamun työmatkaliikennettä varten. Näkyvä roska ja lika poistetaan päivittäin ja katu pestään säännöllisesti. Päälysteessä ei ole vaurioita yksittäisiä viivahalkeamia lukuun ottamatta ja urasyvyys on vähäinen. Suunnittelualueen rajaava Vuotie kuuluu ylläpitoluokkaan I.

II luokka: kokoojakadut ja vilkasliikenteiset kevyen liikenteen väylät II luokan kaduilta poistetaan lumi, sohjo ja jää niin, ettei synny liikennettä haittaavaa epätasaisuutta. Liukkaus torjutaan heti I luokan katujen jälkeen.

Ylläpitoluokitus ja virkistysreittien talvikunnossapito

Näkyvä roska ja lika poistetaan säännöllisesti ja katu pestään tarvittaessa. Päälysteessä voi olla lieviä vaurioita ja se voi olla kulunut, mutta urasyvyys ei saa olla huomattava. Alueelliset kokoojakadut ja tärkeät, paikalliset kokoojakadut, joilla on yleensä julkista liikennettä, ylläpidetään kunnossapitoluokan 2 mukaisesti. Suunnittelualueen kaduista kokoojakadut Meri-Rastilantie, Leikosaarentie, Kaivonkatsojantie, Halkaisijantie ja liluodontie kuuluvat ylläpitoluokkaan 2.

III luokka: tonttikadut ja vähäliikenteiset kevyen liikenteen väylät III luokan kadulta poistetaan liikennettä haittaava lumi, sohjo ja jää niin, että riittävä kulkukelpoisuus säilyy. Liukkaus torjutaan I ja II luokan katujen jälkeen. Näkyvä roska ja lika poistetaan tarvittaessa ja päälystetyt kadut pestään keväisin. Päälysteessä sallitaan vaurioita kohtuullisin määrin, mutta ne eivät saa aiheuttaa vaaratilanteita. Suunnittelualueen tonttikadut kuuluvat ylläpitoluokkaan 3.

Liimattavien reunatukien irtoaminen on yleinen ongelma kevyen liikenteen raiteilla.

Vuosaaren eteläosassa on kattava ja monipuolinen viherverkosto. Alueella on monia identiteettitään vahvoja puistoja. Viheralueilla on kiinnostavia luontoarvoja ja historiallisia rakennuksia.

3.5 Puistot ja viheralueet

Suunnittelualueella on yhteensä 26 puistoa ja viheraluetta. Rakennusviraston hoidossa olevien viheralueiden pinta-ala on yhteensä noin 135 hehtaaria. Pinta-alallisesti puistoista suurin osa, lähes 80 % on lähimetsää, jota on noin 106 hehtaaria. Rakennettuja puistoalueita on yhteensä noin 18 hehtaaria. Maastokäyntien perusteella käytöltään aktiivisimmilta vaikuttavat Haruspuisto, Ullaksenpuisto, Mustankivenpuisto, Kauniinilmanpuisto sekä Meri-Rastilan ulkoilualue. Rakennusviraston hoidossa olevien alueiden ohella virkistyspalveluja tarjoavat muun muassa Aurinkolahden ja Lohiniemen uimarannat, jotka kuuluvat liikuntaviraston alaisuuteen.

Vuosaaren eteläosan viheralueet ovat monimuotoisia ja keskenään erilaisia. Viheralueiden luonne vaihtelee itäosan lähes luonnontilaisista metsistä lännen pienialaisiin, korkeatasoisesti rakennettuihin puistoihin. Puistoissa on paljon toimintamahdollisuuksia, joita alueen asukkaat myös aktiivisesti hyödyntävät. Ranta-alueita on koko suunnittelualueella tasaisesti yleisessä käytössä.

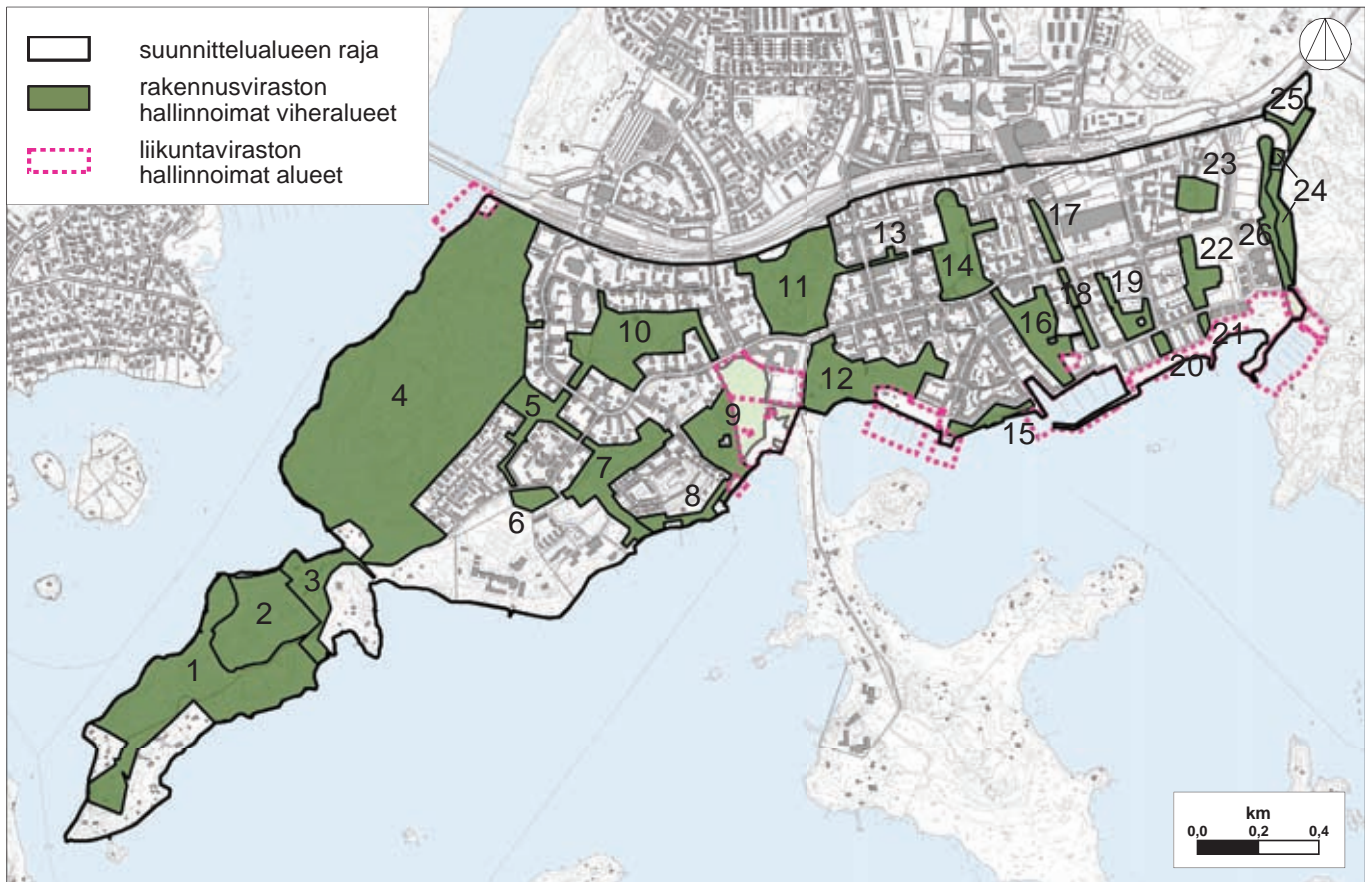
3.5.1 Puistojen nykytila osa-alueittain

Meri-Rastilan puistot ovat suurimmaksi osaksi luonnontilaisia, maastonmuodoiltaan kumpuilevia ja mäkiä metsiä, joissa on runsaasti luontoarvoja. Puistoissa on monenlaisia liikunta- ja virkistysmahdollisuuksia; Meri-Rastilan ulkoilualueella on liikuntaviraston ylläpitämä hiihtolatu, Ramsinniemellä hyvät sienestys- ja marjastusmaastot sekä opastettu luontoreitti, Ison Kallahden puistossa yleisurheiluun tarkoitettu kenttä ja Haruspuistossa leikkipuisto skeittipaikkoineen. Oleskeluun tarkoitettuja, avaria nurmikenttiä tai muita avoimia alueita on niukasti. Puistoissa on penkkejä vähänlaisesti tai ne ovat huonokuntoisia. Meri-Rastilassa on yksi uimaranta Ison Kallahden puistossa.

Haruspuisto on Meri-Rastilan puistoista toiminnallisin ja asutuksen kannalta keskeisin. Puisto on nk. asukaspuisto, jossa leikkipuiston toimintojen lisäksi järjestetään ohjelmaa myös aikuisille. Leikkipuistossa on asukastalo, jonka tilat ovat asukkaiden käytettävissä myös iltaisin ja viikonloppuisin. Monikulttuurisen asukaspuiston toiminta perustuu kestäväan kehitykseen ja pajatoimintaan, tekemällä ja kokemalla oppimiseen, yhteisöllisyyteen ja arjen arvostamiseen.

Puiston toiminnot keskittyvät asukastalon ja leikkipuiston ympäristöön puiston luoteisosaan. Leikkialueita on kaksi: leikkipuiston muodostama

Vuosaaren eteläosan puistot ja viheralueet

Pohjakartta © Kaupunkimittaussasto, Helsinki 014/2009

1. Ramsinniemen ulkoilupuisto	8. Lohiniemenranta	15. Hiekkajaalanpuisto	22. Solvikinpuisto
2. Ramsinniemen luonnonsuojelualue	9. Ison Kallahden puisto	16. Lillkallvikinpuisto	23. Pomeranssipuisto
3. Ramsinkannas	10. Haruspuisto	17. Sikuripuisto	24. Kauniinilmanpuisto
4. Meri-Rastila	11. Pohjavedenpuisto	18. Ivan Falinin puisto	25. Tuoilmaisentie lähivirkistysalue
5. Rysäpuisto	12. Ullaksenpuisto	19. Vanhankallionpuisto	26. Uutelan kanava
6. Rastilan neva	13. Kaivonkatsojanpuisto	20. Kultahiekanpuisto	
7. Ole Kandelinin puisto	14. Mustankivenpuisto	21. Katinkullanpuisto	

Puistojen tyypillisiä ongelmia ovat ilkeävalta ja yleinen kuluminen. Penkkejä on vähän ja ne ovat huonossa kunnossa. Grillipaikat ovat suosittuja, mutta toisaalta hankalia ylläpitää ja aiheuttavat häiriötä. Rannoilla on useita luvattomia nuotiopaikkoja.

Haruspuisto

Ison Kallahden puisto

Meri-Rastilan ulkoilualue

suurempi kokonaisuus ja pelikentän länsipuolelle sijoittuva pienempi alue. Leikkialueiden toiminnallisuudessa, turvallisuudessa ja välineiden kunnossa on parannettavaa. Kokonaisuutena leikkialueiden käyttö on vilkasta ja välillä erittäin runsastakin. Leikkialueiden välittömässä läheisyydessä on myös talvisin jäädytettävä pelikenttä sekä skeittipaikka ja koripallokenttä. Skeittipaikan ja koripallokentän varusteet ovat kuluneet ja puutteelliset.

Puiston keskellä on koira-aitaus, jonka vieressä sijainnut katos on poistettu huonokuntoisena. Rinteessä sijaitseva koira-aitaus on pinta-alaltaan pieni ja sen pinta on pahasti kulunut. Aitauksessa on kalusteita, joiden kunto ja malli vaihtelevat.

Haruspuiston reitit ovat asfaltoituja ja kivituhkapintaisia. Pääreitit kuuluvat talvikunnossapitoluokkaan B. Puutteellisten pientareiden vuoksi asfalttipäällysteissä on joitakin sortumia. Puiston kasvillisuus on pääosin metsäistä ja luonnonmukaista. Oleskelu- ja leikkialueiden ympäristössä on koristeistutuksia, kuten pensaita. Ilkivalta on yleistä, esimerkiksi puiston kalusteita on töhrity ja rikottu. Penkkejä on vähän ja niiden kunto, malli ja asennustapa vaihtelevat. Roska-astioita on riittävästi, mutta niidenkin malli vaihtelee. Syväkeräyssäiliö on asennettu liian korkealle. Puisto on valaistu matalin puistovalaisin.

Haruspuiston yleisilme on varsin kulunut. Pieniä puutteita esiintyy paljon.

Ison Kallahden puisto rajautuu etelässä mereen. Puistossa on huvilarakennuksia. Huvilakauden puutarhakulttuurin vaikutukset näkyvät yhä puistossa vanhoina puina ja niittymäisinä, avoimina alueina. Yli puolet puistosta on liikuntaviraston hallinnoimaa aluetta, johon kuuluvat yleisurheilukenttä ja uimaranta. Uimarannan käyttäjiä palvelevan pysäköintialueen ympäristö on hyvin epäsiisti. Puistoon on kaavoitettu kaksi pelikenttää, joita ei ole toteutettu. Rakennusviraston hallinnassa olevat alueet ovat luonnontilaisia niittyjä ja kallioista metsää. Muutamat puistokäytävistä ovat kapeampia ja niiltä puuttuu kulutuskerroksen kivituhka. Rannassa on sauna. Puisto on hoidetuilta osiltaan hyvin viehättävä ja suosittu ajanviettopaikka.

Meri-Rastilan ulkoilualue on laaja metsäinen viheralue Meri-Rastilan länsilaidalla. Se rajautuu pohjoisessa Vuotiehen, lännessä Vartiokylän lahteen ja idässä Ramsinniementiehen, Rysäpuistoon sekä Verkkotien ja Meri-Rastilantien tontteihin. Alueen pinnanmuodot ovat vaihtelevat. Alueella on ulkoiluteitä ja talvella latuja. Rannassa on grillikatos ja pienvenesatama. Asukkaat käyttävät pienvenesataman eteläpuolista kallioniemeä koi-

rien uimarantana. Käytävien varrella on useita arvokkaita luontokohteita, mm. geologisia muodostumia, kasvi- ja lepakkokohteita. Reitin varrella on myös vanhoista sähköpylväistä rakennettu kuntoiluteline.

Ramsinniemi on Kallahdenselälle työntyvä niemi. Ramsinniementien molemmin puolin niemen puolivälissä on ulkoilukäytössä olevia yleisiä metsäalueita. Niemellä on vanhaa huvilarakentamista. Niemen kaakkoisrannalla on useita spontaanisti syntyneitä nuotiopaikkoja. Niemen länsirannalla on luonnonsuojelualue, jolla kiertää luontopolku. Luontopolku lähtee Ramsinniementien varrelle rakennetulta hiekkapintaiselta pysäköintialueelta. Luontopolku on opastettu ja sen varusteisiin kuuluvat piknikpaikka, jäteastia ja opastaulu. Polun varteen rakennettu käymälä on purettu. Luontopolulta lähtee etelään polku, joka kuitenkin katkeaa muutaman sadan metrin jälkeen.

Kallahdessa puistot ovat omaleimaisia, monipuolisia ja monimuotoisia. Mielenkiintoiset puistot tarjoavat hyvän läpileikkauksen puistosuunnittelun eri suuntauksista viimeisten vuosikymmenten ajalta. Puistoissa on runsaasti erilaisia toimintamahdollisuuksia, joita alueen asukkaat hyödyntävätkin ahkerasti. Rungas ja monimuotoinen käyttö on haaste sekä puistojen kunnossapidolle että niiden kehittämiselle. Kallahden puistoja ovat Ullaksenpuisto, Mustankivenpuisto, Pohjavedenpuisto ja Kaivonkatsojanpuisto. Lillkallvikinpuisto sijaitsee Kallahden ja Aurinkolahden rajalla.

Ullaksenpuisto on meren, Kallahdenraitin ja Leikosaarentien sekä pienvenesataman ja asuintonttien rajaama metsäinen puisto, jossa on muutamia vanhoja huvilarakennuksia. Yksi huviloista purettiin tulipalon tuhattua sen kesällä 2010. Puistossa toimii nuorisosiainkeskuksen ylläpitämä kahvila Ullas ja seikkailutalo. Puistossa on runsaasti toimintoja, jotka sijoittuvat tasaisesti koko puiston alueelle. Puistossa on leikkipaikka, koirapuisto ja uimaranta. Puistossa on sijainnut myös grillipaikka, joka on purettu kesällä 2010 sen aiheuttaman häiriön ja ylläpidollisten haasteiden vuoksi.

Ullaksenpuisto edustaa 1990-luvun alkupuolen puistosuunnittelua. Aikakaudelle tyypillisiä piirteitä on vielä nähtävissä muun muassa puiston kalusteissa ja rakenteissa. Puiston omaleimaisin alue on länsiosan soralla katettujen yrtti- ja varpuistutusten keskellä kulkeva puistokäytävä. Muualla puistossa käytävien risteyskohdissa on samoin soralla katettuja istutusalueita, joissa kasvaa erilaisia havukasveja. Istutukset on rajattu matalin metallikaitein.

Ramsinniemen luonnonsuojelualue

Ullaksenpuisto

Puiston alkuperäisiä, paikalla rakennettuja kalusteita ja rakenteita on poistettu huonokuntoisina, osa on korvattu tyyppimalleilla. Kalusteet ovat pääsääntöisesti huonokuntoisia ja niiden valikoima kirjava ja tyyliiltään sekava. Istutusten suojakaiteet ovat vääntyneitä ja huonokuntoisia.

Varpuistutukset ovat paikoin kuluneet oikopolkujen takia. Varpualan käytävä on ollut alkuperäisen suunnitelman mukaan päällystetty vanhoilla ratapalkeilla, mutta pinnoite on poistettu huonokuntoisena ja korvattu kivituhkalla. Käytävälle on suunniteltu vanhoista katukivistä toteutettua alkuperäistä suunnitelmaa mukailevaa kiveystä.

Puiston pohjoisosassa sijaitsee kääntöpaikka, joka liittyy osaksi Kallahdenraittia. Kääntöpaikan alkuperäinen käyttötarkoitus on epäselvä. Nykyään sen alueella on lehtien ja postin jakelulaatikoita. Kääntöpaikka on puistossa, mutta sen toiminnot kuuluvat katualueelle. Kääntöpaikan kunnostaminen tehdään osana Kallvikintien kunnostamista.

Puistossa sijaitseva leikkipaikka Ullaksen kunto on vuosien saatossa rapistunut. Puistossa on joitakin uusia ja hyväkuntoisia välineitä, mutta suurelta osin leikkivälineet ovat huonokuntoisia. Leikkipuiston itäpuolella on päiväkotia, jonka pihaan puisto liittyy. Nykyisin osa päiväkodin tontista on aidattu käytön ulkopuolelle ja aidan ulkopuolinen alue puiston rajalla on jäänyt hoitamattomaksi joutomaaksi.

Mustankivenpuisto on Vuotien ja Leikosaarentien väliin jäävä pitkänomainen, suuri ja urbaani puisto. Puisto on rakennettu vanhan soranottoalueen paikalle. Puisto on vaikuttava kokonaisuus maastonmuotoineen, kiviaiheineen ja perennaistutuksineen. Mustankivenpuisto on luokiteltu arvokkaaksi HKR:n Katu- ja puisto-osaston hallinnassa olevien arvoympäristöjen määrittelyssä (HKR julkaisut 2008:8 / Katu- ja puisto-osasto).

Puiston omaleimainen ilme syntyy Anu Kiiskisen maisemataideteoksesta "Elo eli Kivimuurit, ruoholuiskat ja simpukka-aukio", jossa alueella esiintyvää mustaa gabroa on ryhmitelty aaltoilevaksi kuvioksi puiston keskiosaan ja reunoille. Puiston pohjoisosassa on terassoitu aukio perenna- ja kesäkukkaistutuksineen. Aukiolla on vesiallas ja vettä tihkuvat metalliset lehtipergolat. Aukion kävelypintaan ja tukimuureihin upotetut valaisimet häikäisevät.

Puiston keskiosaan on luotu maastonmuotojen ja kasvillisuuden avulla pituussuuntainen ja avoin tila. Kasvilajisto on hyvin monipuolinen. Lehti- ja havupuut on ryhmitelty laajoiksi alueiksi puiston reunoille. Puiston kaakkoislaidassa on kukkivien pensaiden vyöhyke.

Mustankivenpuisto

Leikkipuisto Mustakivi sijaitsee puiston lounaisosassa. Puiston leikkivälinevalikoima on ollut runsas ja monipuolinen, mutta välineitä on poistettu turvallisuuspuutteiden vuoksi. Poistettuja välineitä ei ole korvattu uusilla. Alkuperäisistä on jäljellä muun muassa merirosvolaiva. Puistossa on myös kahluuallas. Leikkivälineitä on myös aidatun leikkipuiston ulkopuolella, suosituin näistä lienee kesällä 2010 korjattu köysirata. Leikkipuiston läheisyydessä, Leikosaarentien varressa on talvisin jäädytettävä pelikenttä.

Lillkallvikinpuisto sijaitsee osittain Kallahdessa ja osittain Aurinkolahdessa, Leikosaarentien eteläpuolella meren ja asuntokortteleiden rajaamana. Puistoon on kulkuyhteys Mustankivenpuistosta. Puistossa on huvilarakennus, jonka taakse levittäytyvä puutarha on kunnostettu Paul Olssonin alkuperäisen suunnitelman henkeen. Puistossa on kaksi pienialaista, luonnontilaiseksi opetustarkoituksessa jätettyä aluetta. Puistossa on laaja, kujannepuiden rajaama nurmikenttä, jonka yli avautuu merinäköala. Nurmialueen keskellä on hiekkapintainen pelikenttä. Lillkallvikin puiston muut toiminnot liittyvät vapaamuotoiseen oleskeluun. Puiston yleisilme on hyvin avara, minkä vuoksi avoimen tilan katkaisevat kalusteet ja sähkölaitteet antavat hieman jäsentymättömän vaikutelman.

Pohjavedenpuisto on Meri-Rastilaa ja Kallahtea erottava metsäinen ja kalliainen viheralue. Se rajautuu Meri-Rastilan tiehen sekä Halkaisijantien ja Kaivonkatsojantien asuintontteihin. Puiston pohjoispuolella kulkee Vuotien suuntainen kevyen liikenteen pääyhteys. Puiston pohjoispuolella on huoltamotoimintaan kaavoitettu tontti, jolla ei ole edellytyksiä toimia kaavan mukaisessa käytössä. Tontilla ei ole rakennuksia. Kesällä 2010 alue oli STARA:n työllistettyjen tukikohtana. Pohjavedenpuistossa ei ole toimintamahdollisuuksia. Puisto on lähes kokonaan luonnontilaista metsää.

Hiekkajaalanpuisto on kapea, nauhamainen merenrantapuisto Hiekkajaalankadun eteläpuolella. Mannermaiselta vaikuttava puisto alkaa Kalkkiahiekantorilta ja päättyy Hiekkalaiturille. Kalkkiahiekantorilta lähtee yhteysalus Kaunissaareen. Kalkkiahiekantori kuuluu osittain Liikuntaviraston hallintaan. Torin yleisilme on jäsentymätön ja epäsiisti erityisesti rakennusviraston ja liikuntaviraston hallinnoimien alueiden rajalla. Hiekkajaalanpuisto muodostuu laajasta, avoimesta nurmikentästä ja muurin rajaamasta rantakäytävästä. Puiston korkeatasoisesti viimeistellyt ja huolellisesti hoidetut istutukset keskittyvät rantakäytävän varrelle. Puistossa on jäänteitä Vuosaaren aikaisemmasta teollisuusrakentamisesta.

Lillkallvikinpuisto

Pohjavedenpuisto

Hiekkajaalanpuisto

Kultahiekanpuisto

Katinkullanpuisto

Pomeranssipuisto

Kaivonkatsojanpuisto on Pohjavedenpuiston ja Mustankivenpuiston välissä kulkeva itä-länsisuuntainen kapea puistoyhteys. Puisto laajenee keskiosassa asuinrakennusten väliin jääväksi taskuksi, jossa on korkea, puustoinen maakumpare ja ilmeisesti taloyhtiön käytössä oleva grillikatos. Puiston istutukset ovat huonokuntoisia, pintamateriaalit kuluneita ja kuivatusratkaisut esteettisesti epäonnistuneita. Puiston yleisilme on jäsentymätön ja epäsiisti.

Aurinkolahden puistot ovat suhteellisen pienialaisia, rakennettuja katselu- ja oleskelupuistoja, joissa on vain vähän toimintoja tai palveluita, mutta runsaasti avoimia nurmialueita vapaamuotoiseen oleskeluun. Puistot levittäytyvät usein myös alueen säilyneiden huvilarakennusten ympärille ja esimerkiksi Villa Lillkallvikin ympäristö on kunnostettu vanhan puutarhasuunnitelman mukaiseksi. Useimmista puistoista on merinäköala. Osa alueen puistoista on vielä rakentamatta. Aurinkolahden puistoja ovat Vanhankallion puisto, Kultahiekanpuisto, Katinkullanpuisto ja Pomeranssipuisto sekä toistaiseksi rakentumattomat Sikuripuisto ja Solvikinpuisto. Lillkallvikinpuisto on osittain Aurinkolahden puolella.

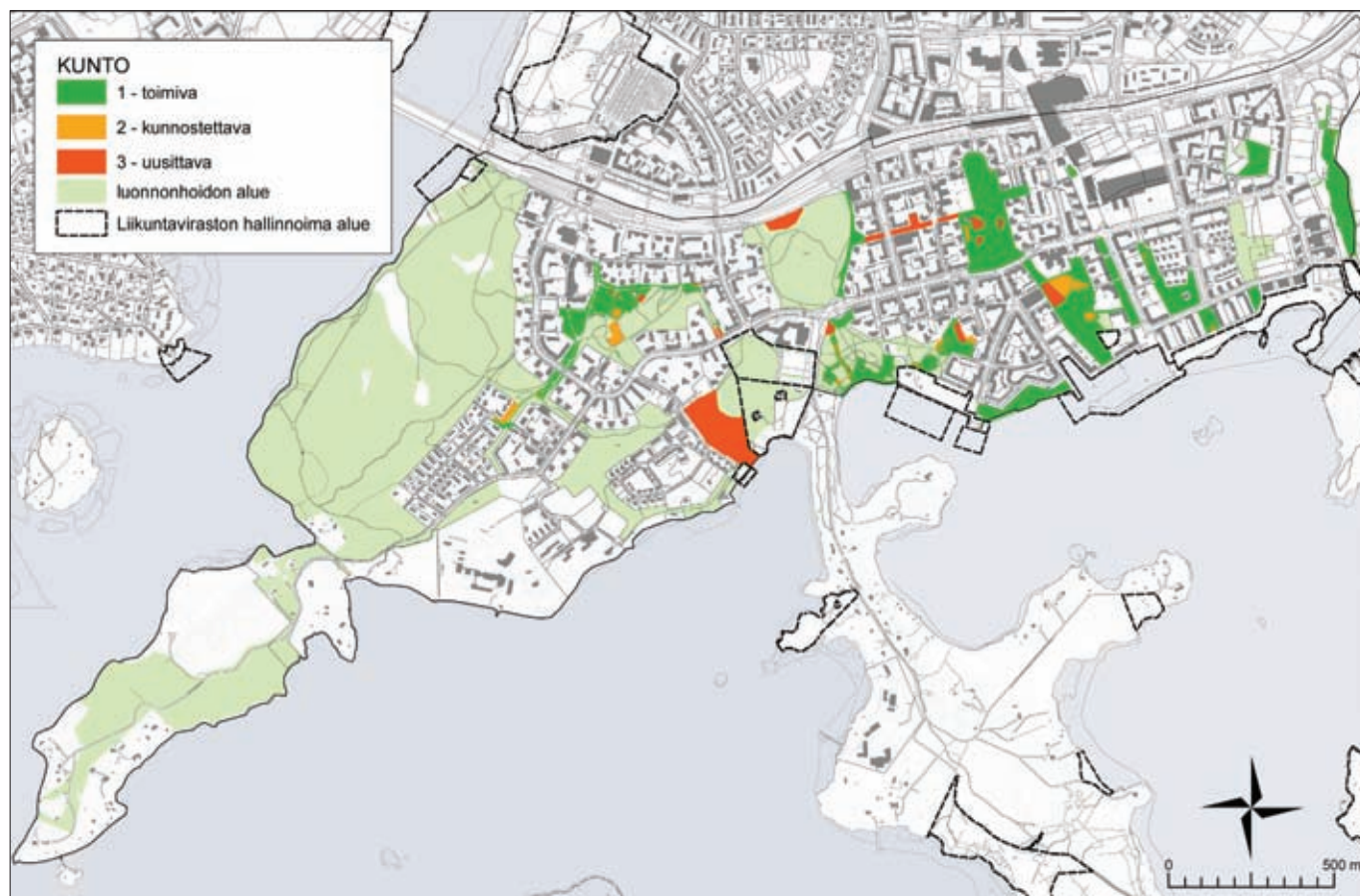
Kultahiekanpuisto ja *Katinkullanpuisto* ovat pienialaisia katselu- ja oleskelupuistoja Aurinkolahden uimarannan läheisyydessä. Puistoissa on korkeatasoisia istutuksia, läpikulkukäytävä Aurinkorannalta Solvikinkadulle ja nurmialueita. Molemmissa puistoissa on säilytetty jonkin verran paikalla kasvanutta puustoa.

Vanhankallionpuisto on rakentunut vanhan huvilan ympärille. Puistossa on huomattava korkeusero puiston pohjois- ja eteläosan välillä. Puistossa on säilynyt huvilapuutarhan hedelmäpuita ja rakenteita. Puiston kalusteet noudattavat rakennuksen historiallista tyyliä.

Pomeranssipuisto valmistui kesällä 2010. Puisto on osittain luonnontilainen, kallioinen mäki. Puiston rakennettu alue käsittää laajan nurmialueen, jota reunustavat alueen alkuperäisen puuston ympärille ryhmitellyt pensas- ja perennaistutukset. Puisto on oleskelu- ja katselu- ja puisto, jossa ei ole toimintoja.

Kauniinilmanpuisto sijaitsee Uutelan kanavan itärannalla. Metsään rajoittuva puisto liittyy korkeatasoisesti rakennetun kanavan sulavasti osaksi luonnonmaisemaa laajoine silokallioineen ja vaihtelevine istutuksineen. Oleskelumahdollisuuksia tarjoavat nurmikentät ja puiset istuskelulaiturit veden äärellä. Puistossa on siirtolohkare Karjalasta ja ympäristötaideteos "Kivi", joka muodostuu kolmesta pronssisesta näköiskivistä. Puisto

Rakennettujen puistojen kunto

KUNTOLUOKKA		KRITEERIT
1	toimiva (vihreä)	Kohde on moitteettomassa kunnossa tai siellä on enintään pieniä puutteita, jotka ovat hoidettavissa ylläpidon keinoin.
2	kunnostettava (keltainen)	Kohteessa on selkeitä puutteita, joiden korjaaminen vaatii normaalia perusteellisia toimenpiteitä. Kunnostaminen ei vaadi suunnitelmaa. Kohteen käyttötarkoitus ei muutu.
3	peruskorjattava (punainen)	Kohteen käyttötarkoitus täytyy muuttua tai kohteessa on vakavia puutteita, joiden korjaaminen vaatii suunnittelua.

Meri-Rastilassa ja Kallahdessa käytetty kaksijalkainen penkkimalli on usein vinossa.

Haruspuiston kalusteet ovat keskenään erimallisia ja huonossa kunnossa.

Syväkeräyssäiliöt on muutamassa puistossa asennettu liian korkealle.

Kauniinilmanpuisto

muodostaa Uutelan kanavan kanssa hallitun ja näyttävän kokonaisuuden, jossa on runsaasti elämyksiä tarjoavia yksityiskohtia.

Sikuripuisto on kapea, nauhamainen puisto Leikosaarentien ja Kahvikadun välillä. Puisto oli rakentamatta kesällä 2010.

Solvikinpuisto on asuinkortteleiden rajaama puisto Leikosaarentien ja katu Solvikinkadun välillä. Puiston läheisyydessä toimii päiväkot. Puistoon on kaavoitettu leikkipaikka. Puisto oli rakentamatta kesällä 2010.

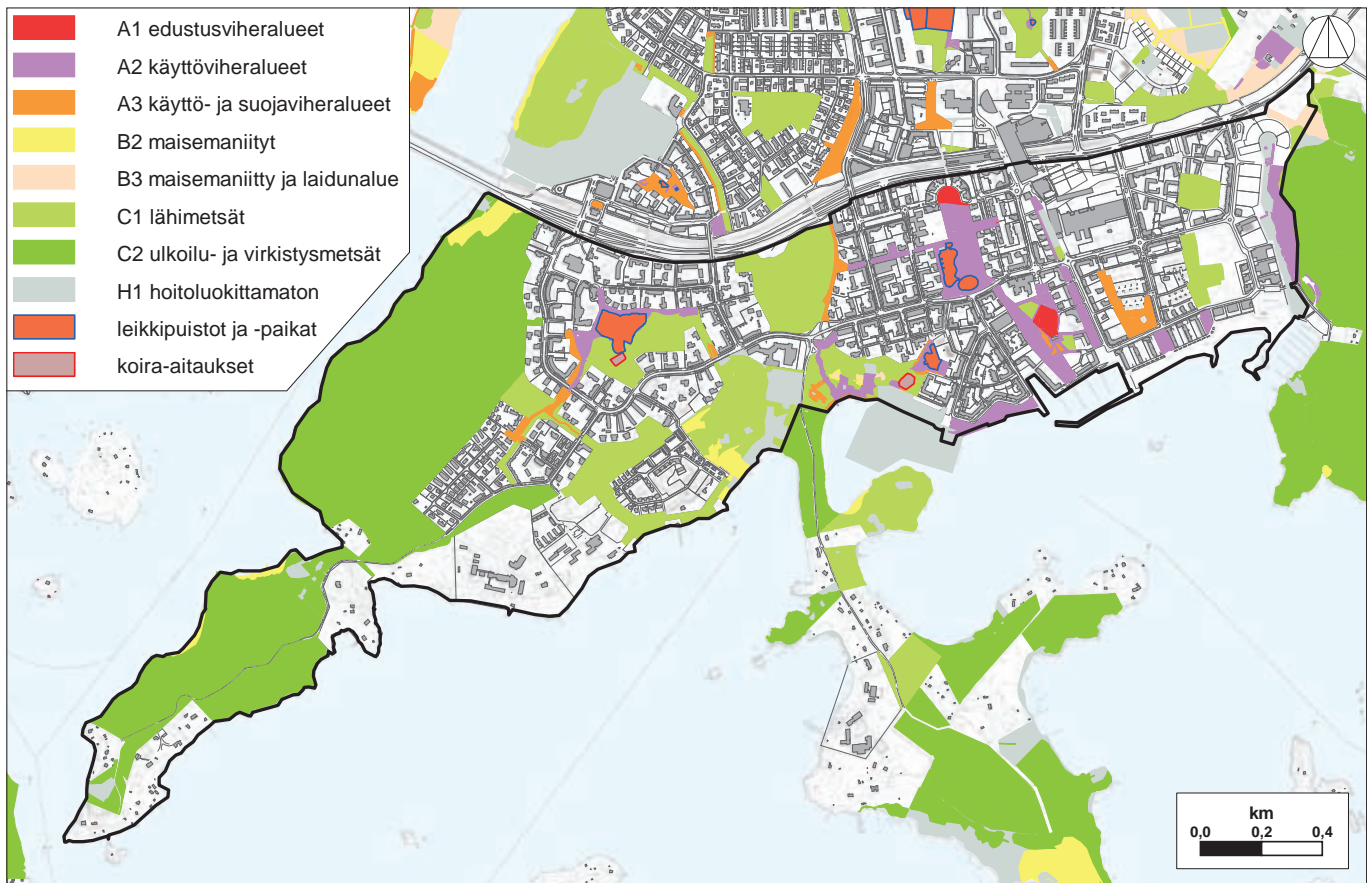
Kalusteet vaihtelevat puistoissa rakentamisaajan, hoitoluokan ja tyylin mukaan. Luonnonhoidon alueilla kalusteita on niukasti: lähinnä syväkeräyssäiliöitä, roska-astioita, ajoesteitä sekä joitakin pöytä – penkkiyhdistelmiä, opastauluja ja hirsirakenteisia kuntoiluvälineitä. Rakennetuissa puistoissa penkkejä ja muita kalusteita on luonnonalueita enemmän. Vanhemmissa puistoissa on saman puiston sisällä käytetty usein eri penkki- tai roskimalleja sekaisin, sillä kalusteita on korvattu uusilla vähitellen. Penkkien kunto, asennustapa tai malli eivät useinkaan vastaa nykyisiä esteettömyysvaatimuksia.

Meri-Rastilan ja Kallahden puistoissa on käytetty yleisimmin metallirun-koista ja puuistumista, kaksijalkaista penkkiä. Penkkimalli on pelkistetty ja helppohoitoinen, mutta puutteellisen perustamisen vuoksi penkit ovat usein vinossa. Mitoitus ei vastaa esteettömyyden vaatimuksia. Käytettyjen penkkien mallien ja värien kirjo puistoissa on laaja.

Aurinkolahden puisto- ja kadunkalusteet ovat uudempia ja laadukkaita. Alueella on käytetty useimmiten HKR:n teräs- ja kivijalkaista penkkiä. Historiallisissa puistoissa on valittu kalustemallit rakennushistorialliseen tyyliin sopivaksi.

Esteettömyyspuutteet liittyvät viheralueilla kalusteiden lisäksi levähdyspaikkojen vähyyteen ja pituuskaltevuudeltaan jyrkkiin puistokäytäviin. Pituuskaltevuudeltaan jyrkät (yli 7%) puistokäytävät sijoittuvat alikulkujen yhteyteen.

Viheralueiden hoitoluokat

3.5.2 Viheralueiden hoitoluokitus

Viheralueiden hoitoluokituksessa ja hoidossa noudatetaan valtakunnallista viheralueiden hoitoluokitusta. Viheralueiden hoitoon kuuluvat mm. puhtaanapito ja kasvillisuuden hoito sekä kalusteiden, varusteiden ja kulkureittien kunnossapito. Viheralueita hoidetaan valtakunnallista viherhoidon työselitystä ja laatuvaatimuksia noudattaen. Katuviheralueita hoidetaan kuten muitakin viheralueita huomioiden kuitenkin ensisijaisesti liikenneturvallisuuden ylläpitäminen ja katualueella liikkuvien ihmisten turvallisuus. Luonnonalueiden hoitoluokat B ja C alaluokkineen on kuvattu tarkemmin luvussa 7.1.4 *Luonnonalueiden hoito*.

A1, edustusviheralueet: Edustusviheralueet sijaitsevat keskeisillä paikoilla ja niiden rakentaminen ja ylläpito ovat erittäin korkeatasoisia. Edustusviheralue vaatii päivittäistä hoitoa. Suunnittelualueella edustusviheralueita ovat Mustankivenpuiston pohjoisosa ja Lillkallvikinpuiston muotopuutarha.

A2, käyttöviheralueet: Käyttöviheralueita ovat keskeisen ympäristön oleskeluun ja erilaiseen toimintaan tarkoitettut rakennetut puistot. Hoito on

säännöllistä ja havaitut puutteet kasvillisuuden, rakenteiden ja laitteiden sekä siisteyden osalta korjataan mahdollisimman pian. Suunnittelualueella tähän hoitoluokkaan kuuluu leikkipuistot ja suurin osa rakennetuista puistoista.

A3, käyttö- ja suojaviheralueet: Käyttö- ja suojaviheralueet sijaitsevat asutuksen läheisyydessä yleensä rakennetun ja rakentamattoman ympäristön rajavyöhykkeellä. Luontaista kasvillisuutta on usein täydennetty istutuksin ja rakenteita on niukasti. Yleisilme on puistomainen, mutta hoitotarve ei ole niin suuri kuin aktiiviselle toiminnalle tarkoitetuissa puistoissa. Vuosaaren eteläosassa hoitoluokan A3-mukaisesti hoidettavia alueita ovat yleisimmin kapeahkot alueet puistokäytävien varsilla.

B1, maisemapellot: Maisemapellot ovat osa kulttuurimaisemaa ja niitä hoidetaan maatalouden menetelmin. Suunnittelualueella ei ole maisemapeltoja.

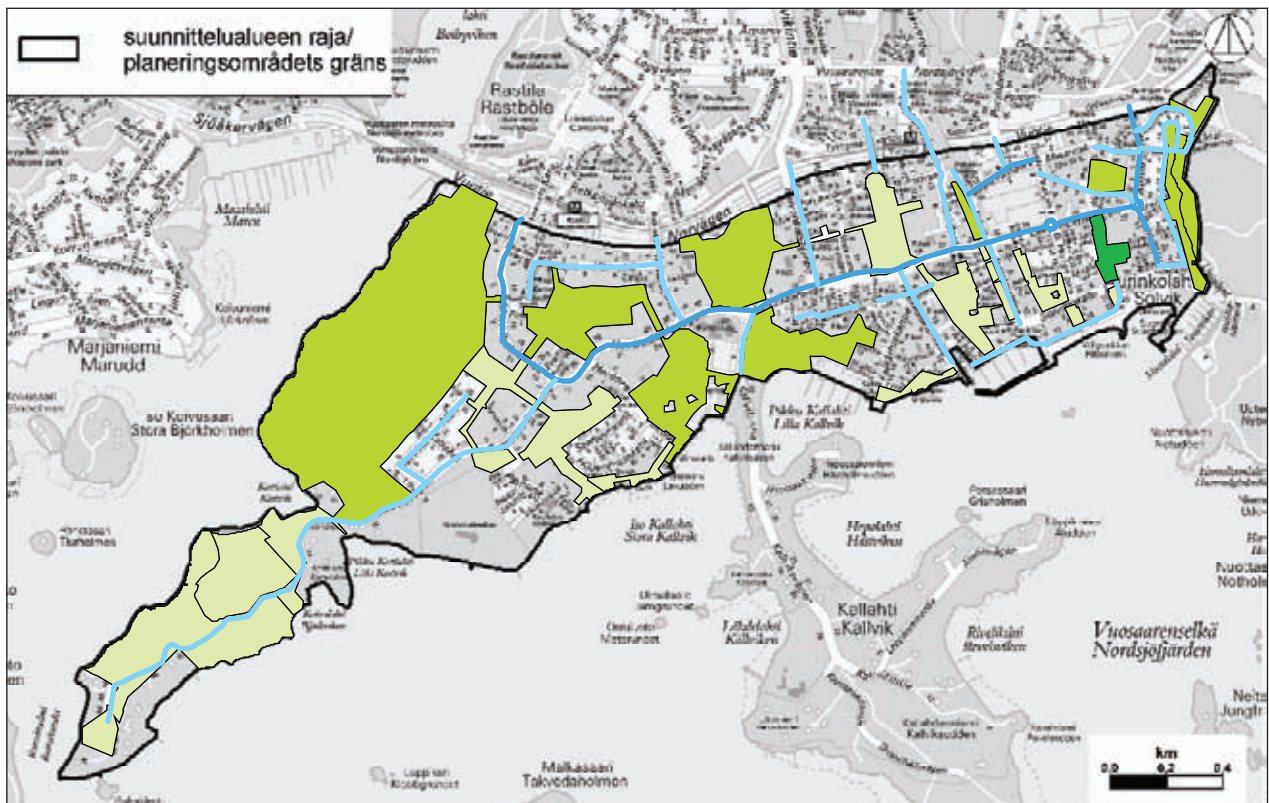
B2, maisemaniityt: Maisemaniityt ovat osa kulttuurimaisemaa ja niitä ylläpidetään avoimina niittämällä tai vesomalla säännöllisesti. Niityt on lisäksi luokiteltu Helsingissä hoitotavan mukaan. Suunnittelualueella on maisemaniitytinä hoidettavia alueita Meri-Rastilassa Vuosaaren sillan kupeessa ja Ison Kallahden puistossa.

C1, lähimetsät: Lähimetsiä ovat asutuksen välittömässä läheisyydessä olevat metsiköt. Lähimetsissä on yleensä käytävä- ja polkuverkostoja ulkoilua varten. Hoidon tavoitteena on maisemakuvan säilyttäminen monipuolisena, kasvillisuuden ylläpitäminen elinvoimaisena ja ulkoilumahdollisuuksien turvaaminen. Suurin osa suunnittelualueen viheralueista kuuluu tähän hoitoluokkaan.

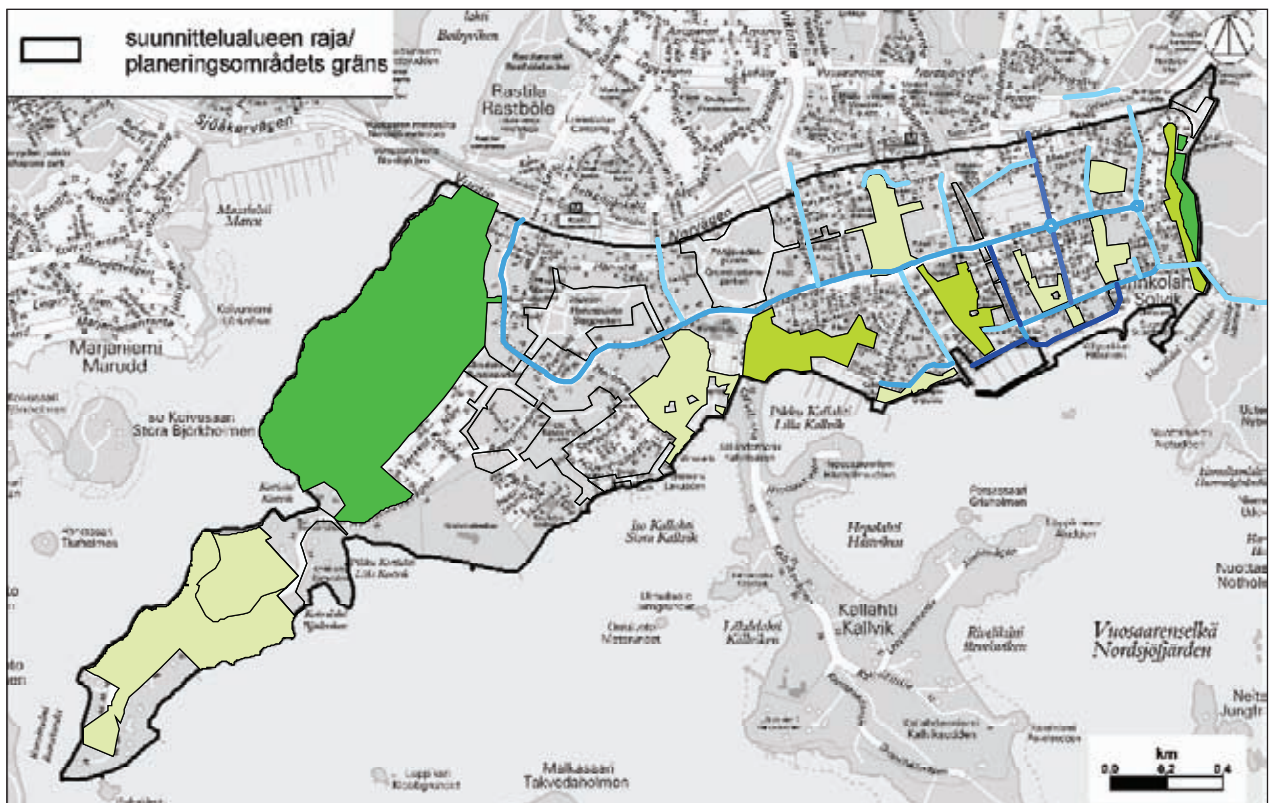
C2 ulkoilu- ja virkistysmetsät: Ulkoilu- ja virkistysmetsät sijaitsevat asutuksen liepeillä laajempina vihervyöhykkeinä. Metsiä käytetään ulkoiluun ja retkeilyyn. Käytäväverkosto on yleensä harva ja kulku on usein ohjattu poluille. Hoidon tavoitteena on metsämaiseman ja alkuperäisen kasvillisuuden ja eläimistön säilyttäminen sekä ulkoilumahdollisuuksien turvaaminen. Suunnittelualueen ulkoilu- ja virkistysmetsät sijaitsevat Meri-Rastilassa ja Ramsinniemellä.

C3, suojametsät: Suojametsät reunustavat pääväyliä ja teollisuusalueita tarkoituksena lieventää esimerkiksi melu-, pöly-, tuuli- ja saastehaittoja. Virkistyskäyttö on vähäistä ja hoidon tavoitteena säilyttää monikerroksinen, tiheä kasvillisuus. Suunnittelualueella ei ole suojametsiä.

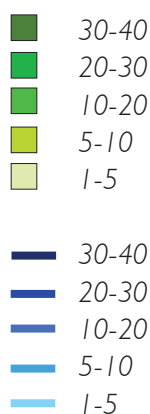
Kiireisimmin kunnostusta kaipaavat kohteet

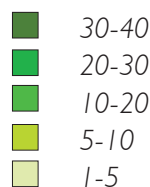
Suunnittelualan helmi ja toimivat kadut

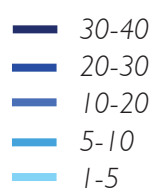
Käyttäjäkysely: Kiireisimmän kunnostusta
kaipaavat viheralueet ja kadut (%)

Käyttäjäkysely:
Suunnittelualueen todellinen helmi (%)

Hyvin suunniteltu ja toimiva katu (%)

4 VUOROVAIKUTUS

Vuosaarelaisten keskuudessa elää vahva vaikuttamisen ja asukastoiminnan perinne. Asukkaat ovat osallistuneet aktiivisesti alueen rakentamiseen ja kehittämiseen aina 1960-luvulta lähtien. Nykyään Vuosaareissa toimii lukuisia erilaisia yhdistyksiä ja järjestöjä, mm. Vuosaaren asukastoimikunta, Vuosaari-Seura ry ja Vuosaari-Säätiö. Alueella järjestetään aluefoorumi- ja keskustelutilaisuuksia, joissa asukkaat ja kaupungin edustajat keskustelevat kaupunginosan kehittämiseen liittyvistä asioista. Aluefoorumit, toimikunnat ja seurakunnat laativat kirjelmia ja kannanottoja ajankohtaisiin kaupunkisuunnittelukysymyksiin. Kaupunginosan Internet-sivujen keskustelupalstallakin käydään vilkasta keskustelua aluetta koskevista asioista.

Aluesuunnitelma laadittiin vuorovaikutteisesti asukkaiden, järjestöjen, Helsingin kaupungin hallintokuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Aluesuunnittelun lähtötiedoksi tehtiin käyttäjäkysely. Työn aikainen suunnitteluaineisto, kuten yhteenveto käyttäjäkyselyn tuloksista sekä alueanalyysin teemakartat ja suunnitelmaluonnos ovat olleet nähtävillä HKR:n Internet-sivuilla. Palautetta on voinut antaa koko suunnitteluprosessin ajan aluesuunnittelijalle tai rakennusviraston yleisten palautejärjestelmien kautta. Aluesuunnitelman luonnonhoito-osio käsiteltiin kaupunginhallituksen nimeämän luonnonhoidon työryhmän kokouksessa 22.11.2010.

4.1 Käyttäjäkysely

Suunnittelutyö aloitettiin käyttäjäkyselyllä keväällä 2009. Kysely tehtiin postitettuna otantakyselynä tuhannelle 15-75-vuotiaalle alueen asukkaalle sekä internetissä kaikille avoimena kyselynä. Kyselyssä huomioitiin alueen monikulttuurinen väestö lähettämällä kyselyn mukana saate myös englannin, venäjän ja somalin kielillä. Otantakyselyyn vastasi 227 henkilöä, vastausprosentti oli 23 %. Internet-kyselystä saatiin tämän lisäksi 58 vastausta. Vastajaista 60 % oli naisia. Alle 25-vuotiaat olivat aliedustettuna alueen ikäjakaumaan verrattuna, mikä johtuu kirjekyselyn otannan rajaamisesta 15 vuotta täyttäneisiin.

Yleisten alueiden kunnosta on vastaajien mielestä huolehdittu Vuosaaren eteläosassa hyvin. Erityisesti puistojen hoitoa pidettiin hyvänä. Luontoalueiden hoito sai eniten kritiikkiä.

Kaduista ja toreista hyvin suunniteltuina pidettiin Aurinkorantaa ja Aurinkolahden puistotietä. Huonokuntoisimpina pidettiin Aurinkotuulenkatua, Bertha Pauligin katua ja Leikosaarentietä. Bertha Pauligin katua pidettiin lisäksi huonoimmin valaistuna. Leikosaarentielle koettiin olevan heikoin näkyvyys. Aurauksesta ja liukkauden torjunnasta huomautettiin yhteensä 45 kohteessa. Tyytymättömiä vastaajat olivat Aromikujan ja Meri-Rastilan tien talvikunnossapitoon (3 % vastanneista). Roskaisina ja likaisina pidettiin Kaivonkatsojantietä, Leikosaarentietä ja Meri-Rastilan toria. Kiireisimmin kunnostusta toivottiin Aurinkotuulenkadulle ja Leikosaarentielle.

Epäsiisteinä ja roskaisina viheralueina pidettiin Haruspuistoa, Mustankivenpuistoa, Solvikinpuistoa ja Pohjavedenpuistoa. Huonosti hoidettua kasvillisuutta arvioitiin olevan eniten Solvikinpuistossa. Meri-Rastilan ulkoilualueelle, Solvikinpuistoon ja Ison Kallahden puistoon toivottiin lisää kalusteita. Solvikinpuistossa koettiin olevan myös eniten valaistuksen puutteita. Solvikinpuistoa pidettiin kiireellisimmin kunnostusta vaativana viheralueena. Myös Pohjavedenpuistoa, Pomeranssi- ja Tuonilmaisentien lähivirkistysaluetta toivottiin kiireellisesti kunnostettaviksi.

Maiseman, historian ja luonnonarvojen kannalta arvokkaimpina pidettiin Meri-Rastilan ulkoilualuetta ja Ramsinniemen ulkoilupuistoa. Maisemiltaan ja näkymiltään miellyttävimpänä Meri-Rastilan lisäksi pidettiin Kauniinilmanpuistoa. Meri-Rastilan ja Ramsinniemen viheralueita pidettiin myös parhaiten hiljaisuutta ja rauhaa tarjoavina. Rauhattomimpana ja meluisimpana pidettiin Mustankivenpuistoa. Suunnittelualueen ”helmenä” pidettiin Kauniinilmapuistoa. Meri-Rastilan ulkoilualue ja Aurinkoranta saivat lähes yhtä paljon kannatusta.

Käytetyimpiä viheralueita olivat Ullaksenpuisto, Mustankivenpuisto ja Kauniinilmanpuisto, joista erityisesti Mustankivenpuiston katsottiin olevan nuorisosaatavuudessa suosiossa. Näitä puistoja pidettiin myös parhaina kohtaamispaikkoina. Kaduista ja toreista Aurinkoranta sai ylivoimaisesti eniten kannatusta mukavana kohtaamispaikkana. Uusien grillipaikkojen katsottiin sopivan parhaiten Meri-Rastilaan. Vastanneista 55 % oli sitä mieltä, että alueella on riittävästi leikki- ja toimintamahdollisuuksia lapsille.

Nuoret koostivat havaintonsa kokemukselliseksi kartoiksi. Ryhmätöiden tulokset esiteltiin asukasillassa.

Asukastilaisuudessa saattoi tutustua näyttelyyn, jossa esiteltiin mm. aluesuunnitelmaluonnos. Tilaisuudessa oli mahdollisuus keskustella alueen suunnittelijoiden kanssa.

Suunnittelualueen reittejä pidettiin enimmäkseen riittävän esteettöminä (82 % vastanneista). Vastaajista 82 % piti alueella liikkumista yleensä täysin tai jokseenkin turvallisena. Turvattomimmiksi paikoiksi koettiin Haruspuisto ja Mustankivenpuisto. Kohteista 34 % oli saanut mainintoja turvattomuudesta. Useimmissa tapauksissa turvattomuutta lisäsi enemmän kohteen huono maine kuin fyysiset tekijät.

Kyselyn tuloksiin on vaikuttanut selkeästi Aurinkolahden kaupunginosan keskeneräisyys. Esimerkiksi moitteita saaneet Bertha Pauligin katu ja Aurinkotuulenkatu ovat vasta rakentamisvaiheessa. Pomeranssinpuisto valmistui kyselyn teettämisen jälkeen. Solvikinpuisto ja Tuonilmaisentie olivat kesällä 2010 rakentamatta.

4.2 Suunnittelun aikainen asukasyhteistyö

Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelmaan liittyi alueen lapsia ja nuoria osallistava pilottihanke. Nuorisosiainkeskuksen organisoimiin työpajoihin osallistui yhteensä neljä ryhmää, jotka tulivat Aurinkolahden ja Kallahden peruskouluista, Meri-Rastilan ala-asteelta sekä Rastilan ja Kallahden nuorisotaloilta. Ryhmät arvioivat lähiympäristöään kävelykierroksilla ja koostivat havaintonsa ja parannusehdotuksensa kokemukselliseksi kartoiksi. Nuoret esittelivät ryhmätöiden tulokset toisilleen ja aluesuunnitelman laatijoille. Lasten- ja nuorten edustajat esittelivät työpajojen tulokset myös asukasillassa. Saatu palaute huomioitiin aluesuunnitelmassa.

Joulukuussa 2010 järjestettiin Tehtaanpuiston ylä-asteella Vuosaarassa asukastilaisuus, jossa esiteltiin kunto- ja tarvekartoituksen tulokset sekä aluesuunnitelmaluonnos. Tilaisuudessa kerrottiin myös alueen esteettömyyden tavoitteista. Läsnäolijoilla oli mahdollisuus keskustella suunnittelijoiden kanssa ja jättää kirjallista palautetta. Asukastilaisuudessa käyty keskustelu ja suullinen palaute kirjattiin muistioon. Tilaisuus videoitiin, ja se oli nähtävillä rakennusviraston nettisivuilla. Yleisötilaisuudesta ilmoitettiin mm. Internetissä sekä osallisille sähköpostitse tai kirjeitse.

Suunnitelmaluonnos oli nähtävillä kahden viikon ajan marras-joulukuussa 2010. Luonnosmateriaaliin saattoi tutustua Vuosaaren kirjastossa, asukastalo Sasekassa, rakennusviraston asiakaspalvelupisteessä ja internetissä sekä asukastilaisuutta varten pystytetyssä näyttelyssä.

Hallintokuntia ja muita osallisia kuultiin työn aikana. Työn alkuvaiheessa sidosryhmille, kuten alueella toimiville yhdistyksille ilmoitettiin aluesuunnitelman käynnistymisestä kirjeitse. Eri hallintokuntien näkemykset alu-

een kehittämisestä selvitettiin. Prosessin aikana palautetta saatiin suorassa yhteydenpidossa ja yhteisissä tapaamisissa. Suunnitelmaluonnoksesta saatiin myös kirjallista palautetta.

Kaikki saatu palaute kirjattiin ja rakennusviraston hallinnoimia alueita koskevat seikat otettiin huomioon aluesuunnitelmaa laadittaessa. Muita hallintokuntia koskevat kysymykset ja palaute välitettiin eteenpäin niistä vastaaville tahoille.

4.3 Saadun palautteen vaikutukset suunnitelmaluonnokseen

Luonnoksesta saatu asukaspalaute oli suurelta osin samansuuntaista käyttäjäkyselyn ja suunnitelmaluonnoksen kanssa. Monet toiveista sisältyivät esitettyihin kunnostustoimenpiteisiin. Aluesuunnitelmaan tehtiin ylläpitoon liittyviä tarkennuksia ja ne toimitettiin myös tiedoksi ylläpitoa suorittaville tahoille.

Nuorilta saatu palaute tukee Pohjavedenpuiston skeittipaikan rakentamista. Pohjavedenpuiston hankeohjelmaa täydennettiin nuorten antaman palautteen perusteella kaiteen, kalusteiden ja valaistuksen osalta.

Luonnonhoidon työryhmä piti suunnitelmaa pääosin hyvin tehtynä. Kootut maasto- ja muut taustatiedot sekä niiden pohjalta esitetyt kuvaukset ja yhteenvedot olivat työryhmän mielestä suurimmalta osin paikkansapitäviä. Luonnonhoidon työryhmän palautteen vaikutukset on esitelty tarkemmin luvussa 7.

Hallintokunnilta saatu palaute huomioitiin aluesuunnitelmaa tehdessä.

Merellisyyttä näkyy Vuosaaren eteläosissa monin tavoin.

5 NYKYTILAN YHTEENVETO JA ANALYYSIN JOHTOPÄÄTÖKSET

5.1 Suunnittelualueen vahvuudet ja kehittämistarpeet

Vuosaaren eteläosa on kaupunkimainen, metroasemien eteläpuolelle vastikään rakentunut merellinen asuinalue, jota ympäröivät laajat virkistysalueet lännessä ja idässä. Alueella on kaikessa rakentamisessa pyritty korkeatasoisiin ja kestäviin ratkaisuihin. Vaikka alue on uusi, on siellä säilynyt historian kerrostumia eri aikakausilta. Nykyaikaisen kerrostalojen keskellä huvilakulttuurin ja teollisuuden rakennukset ja rakenteet luovat mielenkiintoisia kontrasteja vanhan ja uuden välille. Luonnontilaisilla alueilla rakentamisen lomassa on säilynyt runsaasti ja luontoarvoja.

Alueen saavutettavuus on hyvä - metroasemille on etäisimmiltäkin alueilta kävelymatka. Liikkumisen helppous ja meren läheisyys sekä yleisessä käytössä olevat rannat houkuttelevat väkeä alueelle myös muualta kaupungista. Vuosaaren eteläosan läpi kuljetaan myös Kallahdenniemen ja Uutelan virkistysalueille.

Alueen yleiset kehittämistarpeet liittyvät palveluiden täydentämiseen ja yleisen viihtyvyyden parantamiseen. Lisäksi HKR:n ja Liikuntaviraston yhteistyötä tulisi tiivistää, sillä nykytilassa rannat ovat jakautuneet mosaikkimaisesti hallintorajojen takia ja muutamissa kohdissa tämä on vaikuttanut negatiivisesti kaupunkikuvaan ja toimivuuteen.

5.2 Maankäytön muutosten vaikutukset

Meri-Rastilan länsiosaan valmistetaan osayleiskaavaa, jossa alueelle ehdotetaan rakennettavaksi asuin- ja toimitiloja. Kaavan toteutuessa Meri-Rastilan vihervälikatut pienenevät. Rakentamisella ja asukasmäärän kasvulla on heijastevaikutuksia myös Ramsinniemen ja läheisiin puistoihin kuten Haruspuistoon. Alueiden virkistyskäyttö tulee lisääntymään asukasmäärän kasvaessa, mihin tulee varautua jo ennen alueen rakentamista esi-

merkiksi alueen kulkureittejä vahvistamalla sekä uusia ja nykyisiä toimintoja kehittämällä. Myös Aurinkolahden rakentumisen täydentyminen lisää virkistysalueiden käyttöä sekä osa-alueen sisällä että läheisellä Uutelan ja Kallvikin niemen alueilla.

Kaavoitettavien alueiden rakentaminen saattaa vaikuttaa luontoarvojen säilymismahdollisuuksiin. Meri-Rastilan osayleiskaavassa luontoarvojen säilyminen on pyritty varmistamaan luontoselvityksin ja arvoja suojelevin kaavamääräyksin.

5.3 Väestöennusteeseen sopeutuminen

Uusien alueiden rakentumisen myötä väestö alueella kasvaa. Ennusteen mukaan väestö myös ikääntyy. Vanhusten määrän suhteellinen lisääntyminen on huomioitava yleisten alueiden kehittämisessä. Erityisesti esteettömyyteen on tärkeimmillä katu- ja puistoreiteillä kiinnitettävä huomiota. Yleisillä alueilla tarjottavien palveluiden sisältöä ja sijaintia mietittäessä tulee kuitenkin muistaa kaikenikäiset käyttäjät. Alueella asuu runsaasti lapsiperheitä, joiden tarpeet on myös huomioitava. Tavoitteena on tasaisesti kaikkia ikäryhmiä palveleva alue.

Alueen monikulttuurinen väestö tulee huomioida erityisesti viheralueiden suunnittelussa nykyistä paremmin. Erilaisten kulttuurien luontokokemukset ja tavat hyödyntää julkisia alueita tuovat monimuotoisuutta kaupunkikuvaan ja -kulttuuriin. Alueen pitkää asukastoiminnan perinnettä voidaan hyödyntää ja vahvistaa myös yleisten alueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa. Alueella voidaan pitää esimerkiksi suunnittelutyöpajoja tai keskusteluiltoja. Aktiivisia yhdistysten jäseniä voitaisiin pyytää mukaan katu- ja vihersuunnitelmien ohjausryhmiin.

5.4 Yleisten alueiden palveluiden muutostarpeet

Yleisten alueiden palveluverkoston muutostarpeet liittyvät reitistön täydentämiseen ja viheralueiden tarjoaminen palveluiden lisäämiseen ja nykyisten kunnostamiseen. Vähäiselle käytölle jääneet palvelut tulisi poistaa tai keskittää laadukkaammiksi kokonaisuuksiksi muiden palveluiden yhteyteen.

Meri-Rastilan ja Ramsinniemen viheralueita on kehitettävä vastaamaan maankäytön muutoksia kunnostamalla nykyiset palvelut ja kehittämällä uusia toimintamahdollisuuksia. Kallahdessa palveluita on täydennettävä vastaamaan asukkaiden toiveita. Ullaksenpuiston leikkipaikan tarpeellisuus on selvitettävä. Aurinkolahden palvelutarjontaa on täydennettävä

leikkipaikalla. Aukkaiden toivomuksesta Aurinkolahden uimarantaa kehitetään esteettömäksi. Myös leikkipuisto Mustakivi kunnostetaan esteettömäksi. Pohjavedenpuiston skeittipaikan toteuttamista viedään eteenpäin yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Nuotiopaikkojen perinnettä pyritään jatkamaan metsäisillä alueilla ja rakennetummissa puistoissa.

5.5 Katujen ja puistojen kehittämistarpeet

Vuosaaren eteläosan menneisyys huvilakulttuurin ja teollisuuden alueena on säilynyt muutamissa rakennuksissa ja rakenteissa. Tällaisten kulttuuriympäristön arvojen ja huvilapuutarhojen piirteiden säilyttämisen tulee olla tärkeä osa julkisten viheralueiden suunnittelua ja hoitoa. Kulttuurihistoriallisesti merkittäviä ovat myös uudemmat, aikakaudelleen tyypilliset puistot, joissa on vaalimisen arvoisia piirteitä ja kokonaisuuksia, kuten HKR:n arvoympäristöselvityksessä huomioitu Mustankivenpuisto. Suunnittelualueen kaikki viheralueet tulee kartoittaa arvoympäristöjen löytämiseksi ja niiden säilyttämisen arvoisten piirteiden määrittämiseksi.

Vuosaaren eteläosan katualueet edustavat tietyn, rajatun aikakauden katusuunnittelua ja katuympäristö muodostaa nykyisellään varsin eheän kokonaisuuden. Suunnitteluajakaudelle tyypillisistä materiaalivalinnoista ei tule poiketa katujen peruskunnostuksen yhteydessä perusteettomasti. Kestämättömiksi, esteettömiksi tai ylläpidollisesti hankaliksi havaitut materiaalit korvataan uusilla.

Palveluverkoston kehittämisen kannalta Ison Kallahden puistossa on paljon potentiaalia. Puisto on Helsingin yleiskaavassa 2002 osoitettu kaupunkipuistona kehitettäväksi alueeksi. Puistoon on kaavoitettu kaksi pelikenttää, joita ei ole toteutettu. Nykytilassa puisto on viehättävää luonnontilaista niittyä ja kallioista metsää. Asukkaat, etenkin nuoret ovat toivoneet puiston kunnostamista. Tässä aluesuunnitelmassa Ison Kallahden puistoon ei ole ehdotettu toimenpiteitä, mutta Meri-Rastilan mahdollisen täydennysrakentamisen myötä puiston kunnostamista tulee harkita uudelleen. Ison Kallahden puistosta voisi kehittää avoimemman niitty- ja nurmipintaisen puiston vastapainoksi lähialueen metsäisille puistoille. Suunnittelussa tulee huomioida alueen huvilaympäristöjen kulttuurihistorialliset arvot ja toimia yhteistyössä alueen itäpuolta hallinnoivan liikuntaviraston kanssa.

VUOSAAREN ETELÄOSAN SWOT-ANALYYSI

VAHVUUDET

- Meren läheisyys
- Rannat enimmäkseen yleisessä käytössä
- Historian kerrostumia näkyvissä
- Pitkä asukastoiminnan perinne
- Kattava ja monipuolinen viherverkosto
- Suuret ulkoilualueet lähellä
- Identiteetiltään vahvoja ja laadukkaita puistoja
- Runsaasti luonnon arvokohteita
- Kantava maaperä: kadut rakenteellisesti hyvässä kunnossa
- Pääosin käytetty kestäviä, korkeatasoisia materiaaleja
- Hyvä saavutettavuus joukkoliikenteellä
- Kevyen liikenteen verkosto kattava

HEIKKOUEDET

- Keskeneräisillä alueilla vielä valaistus-, palvelu- ja yhteyspuutteita
- Osa katualueista harmaita, autioita ja kuluneita
- Sisääntulokadut väljiä, ei kaupunkimaisia
- Talvikunnossapidon aiheuttamat vauriot yleisiä
- Ranta-alueet ovat epäjohtonmukaisia hallintokuntarajojen vuoksi

MAHDOLLISUUDET

- Monikulttuurisuus voimavaraksi
- Täydennysrakentaminen, asukasmäärän kasvu ja muutokset väestössä (esim. ikäjakaumassa) mahdollistavat uusia palveluita ja vanhojen kehittämistä
- Täydennysrakentamisella mahdollisuus parantaa kaupunkikuvaa, esim. keskustat, sisääntulokadut

UHAT

- Luonnonarvojen heikentyminen täydennysrakennettavilla alueilla: viheralueiden pieneneminen, lisääntyneen virkistyskäytön aiheuttama kulutus

Taulukko 3: Suunnittelualueen vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat

6 SUUNNITELMA VUOSILLE 2011–2020

6.1 Vuosaaren eteläosan kehittämisvisio

Katu- ja puisto-osaston strategian mukaisesti Vuosaaren eteläosan yleisillä alueilla tavoitellaan viihtyisää, toimivaa, kestäväää ja turvallista ympäristöä. Aluetta ylläpidetään ja kehitetään tasapuolisesti alueen asukkaita kuunnellen ja eri käyttäjäryhmät huomioiden. Tavoitteena on kehittää yleisten alueiden verkostoa alueen ominaispiirteitä ja vahvuuksia vaalivana sekä asukkaita mahdollisimman hyvin palvelevana kokonaisuutena.

Yleisiä alueita kehitetään vastaamaan väestörakenteen mukaisia tarpeita. Vanhusten ja nuorten osuuden kasvu sekä alueen monikulttuurinen väestö huomioidaan yleisten alueiden ylläpidossa ja palveluverkoston kehittämisessä. Tavoitteena on tasapuolisesti kaikkia palveleva, yhteinen, toimiva ympäristö.

Alueen suunnitteluajankohdalle tyypillisiä piirteitä vaalitaan ja niitä vahvistetaan. Esteettömään ympäristöön pyritään noudattamalla katujen ja puistojen suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa rakennusviraston tyyppipiirustuksia ja ohjeita. Tavoitteena on vähintään perustason esteettömyys kaikilla uusilla ja kunnostettavilla alueilla.

Asukasyhteistyön vahvaa perinnettä ylläpidetään. Asukasyhteistyö on aktiivista ja eri kieliryhmät huomioivaa myös tulevaisuudessa. Kieliryhmät huomioidaan tiedottamisessa, kuten tilaisuuksissa, kyselyissä, opasteissa ja leikkipaikkojen opastauluissa. Palautteen antamisen kynnystä pyritään edelleen madaltamaan.

Viheralueet arvotetaan ja niiden säilyttämisen arvoiset piirteet dokumentoidaan. Viheralueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa säilytetään arvokohteiden tyypilliset piirteet.

6.2 Palveluverkosto

6.2.1 Palveluverkoston kehittämisperiaatteet ja yleiset tavoitteet

Palveluverkoston kehittämisessä pyritään huomioimaan kaikki iältään ja kulttuuritaustoiltaan erilaiset käyttäjäryhmät. Viheralueilla pyritään tarjoamaan vastaavia toiminta- ja virkistysmahdollisuuksia erityyppisillä alueilla: esimerkiksi järjestämällä grillausmahdollisuus metsäisen ympäristön lisäksi myös avoimeen puistoon. Palveluita ja virkistysmahdollisuuksia pyritään tarjoamaan tasapuolisesti koko alueella. Palvelujen valikoimaa täydennetään uusilla toiminnoilla. Grillaus säilytetään osana palveluvalikoimaa. Palveluverkostoa vahvistetaan kehittämällä alueen itä-länsisuuntaista kevyen liikenteen reitistöä. Viheralueiden luontoarvot pyritään säilyttämään rakentamisesta ja kasvaneesta käytöstä huolimatta.

Palveluverkostoa kehitettäessä tehdään tiivistä yhteistyötä eri hallintokuntien ja viranomaisten kanssa. Syksyllä 2011 käynnistyy koko Helsingin kattava grillipaikkaselvitys, jossa tullaan linjaamaan palvelun periaatteista.

6.2.2 Muutokset palveluihin

Meri-Rastilassa luonnontilaisten alueiden käyttöä vahvistetaan nykyisiä toimintoja kunnostamalla ja uusia kehittämällä. Nykyinen grillikatos kunnostetaan ja alueelle rakennetaan toinen grilli- tai nuotiopaikka. Rantaan perustetaan koirien uimaranta. Metsäalueiden käyttöä opetustarkoituksiin lisätään rakentamalla opastettu luontopolku *Meri-Rastilan* ulkoilualueelle ja kehittämällä *Ramsinniemen* nykyistä luontopolkua. Viheralueiden saavutettavuutta ja käytettävyyttä parannetaan opastusta lisäämällä ja polkuverkostoa täydentämällä. Kulkuyhteyksiä *Rastilaan* ja *Keski-Vuosaareen* vahvistetaan kunnostamalla *Vuotien* ja *metroraitteen* alikulku *Meri-Rastilan* luoteisnurkassa. Haruspuiston toiminnalliset alueet peruskorjataan. *Meri-Rastilan* ulkoilualueen kehittäminen tehdään tiiviissä yhteistyössä kaavoituksen kanssa. Seuraavalla 10-vuotiskaudella ulkoilualueen parannustoimenpiteet on tehtävä niin, etteivät ne ole ristiriidassa alueen muun kehittämisen kanssa.

Seudullista pääulkoilureittia täydennetään YTV:n pääulkoilureittisuunnitelman mukaisesti liittämällä siihen *Meri-Rastilassa* koulutuskeskusten rannassa kulkeva osuus.

Kallahdessa säilytetään nykyinen palvelutarjonta ja sitä täydennetään skeittipaikalla ja grillausmahdollisuudella. Ullaksenpuiston poistetun grillikatoksen tilalle voidaan rakentaa grillauspaikka tai -paikkoja esimerkiksi *Kaivonkatsojanpuistoon* ja lisäksi *Ison Kallahden puistoon* tai

Meri-Rastilan grillikatos kunnostetaan.

Kalkkihiekantorille. Grillausmahdollisuus voi sijaita myös leikkipuisto- tai asukastalopalveluiden yhteydessä niiden aukioloaikoina. Grillipaikan sijaisti avoimella viheralueella rakennetussa ympäristössä vähentää häiriökäyttäytymistä ja hillitsee roskaamista sosiaalisen kontrollin ollessa vahvempi kuin metsäisillä viheralueilla. Rakennettuihin puistoihin tulevien paikkojen tulee olla kaupunkikuvaan sopeutuvia ja korkeatasoisia ratkaisuja, eivätkä ne saa olla ristiriidassa historiallisten arvojen kanssa. Pohjavedenpuistoon on toivottu skeittipaikkaa. Rakennusvirasto vie hanketta eteenpäin yhteistyössä muiden hallintokuntien, kuten Nuorisosiainkeskuksen kanssa. Leikkipaikka Ullaksen käyttäjämäärät selvitetään leikkipaikan tarpeellisuuden arvioimiseksi. Käyttäjämäärien jäädessä vähäisiksi leikkipaikka poistetaan tarpeettomana ja se liitetään osaksi Ullaksenpuiston muita alueita. Muussa tapauksessa leikkipaikka Ullas peruskorjataan erityisesti leikkikäisten (0-6 vuotiaiden) lasten ja esimerkiksi perhepäivähoitajien käyttöön. Leikkipuisto Mustakivi kunnostetaan erikoistason esteettömyyden leikkipuistoksi.

Aurinkolahden palveluvalikoimaa täydennetään Solvinkinpuistoon rakennettavalla leikkipaikalla. Uimarantaa kehitetään esteettömäksi.

6.2.3 Suunnittelussa noudatettavat linjaukset, ohjeet ja oppaat

Katu- ja viheralueiden suunnittelussa noudatetaan Helsingin kaupungin rakennusviraston suunnitteluohjeita, tyyppiirustuksia, linjauksia ja ohjeita. Tällaisia ovat muun muassa kaupunkikalusteohje, kasvien käytön linjaus, kasvien käytön opas ja katualueiden tyyppiirustukset.

Nuoret ovat toivoneet skeittipaikkaa Pohjavedenpuiston varikkoalueelle. Tontti on varattu tulevaisuudessa lisärakentamiselle, mutta skeittipaikan voisi toteuttaa väliaikaisen rakennusluvan nojalla.

Helsingin kaupunkikalusteohjeessa (Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2010:8 / Katu- ja puisto-osasto) on määritelty rakennusviraston hallinnoimien julkisten ulkotilojen kalustamisen periaatteet. Tavoitteena on luoda yhtenäinen ja tunnistettava Helsinki-ilme julkiseen ulkotilaan tiettyä kalustemallistoa sekä materiaali- ja värimaailmaa noudattaen. Erikoiskohteissa voidaan kalusteet valita vapaammin rakennushistoriallisen tyylin mukaan. Kaupunkikuvallinen yhtenäisyys voidaan saavuttaa pitkällä aikavälillä, kun kunnostusten yhteydessä supistetaan kalustevalikoimaa ja uusitaan kalusteet laadukkaasti ohjeistuksen mukaiseksi.

Suunnittelualueella kaikki HKR:n hallinnoimilla alueilla tehtävät kalusteisiin liittyvät ylläpito- ja kunnostustoimet tulee tehdä kalusteohjeen mukaisesti. Koko puiston tai kadun kunnostamisen yhteydessä uusitaan kalusteet suurina kokonaisuuksina. Yksittäisten kalusteiden ylläpidossa harkitaan tapauskohtaisesti korvataanko penkki uudella vastaavalla vai uusitaanko kalusteita kohteessa laajemmin. Nuorissa kohteissa, esimerkiksi Aurinkolahdessa useimmat kalusteet vastaavat kalusteohjeen vaatimuksia ja samoja tuotteita on yhä saatavilla, jolloin laajemmalle uusimiselle ei ole tarvetta. Vanhemmilla, esimerkiksi 1990-luvulla toteutetuilla Meri-Rastilan alueilla suositetaan koko puiston tai kadun kalusteiden uusimista kerralla. Tällöin saavutetaan nykynormeja vastaava esteettömyyden taso ja parempi kunnossapidettävyys. Näin vältetään myös ”melkein samalaisten” kalusteiden kirjavalta käytöltä.

Kalusteohjeessa on jaettu kaupunki viiteen aluetyyppiin, jolle on asetettu kullekin omat tavoitteet: kivikaupunki, historiallinen alue, aluekeskus, asuinalue ja luonnonmukainen alue. Vuosaaren eteläosassa aluetyyppien jaottelua noudatetaan seuraavasti:

Historiallinen alue: Kartano- ja huvilaympäristöjen puistot: Lillkallvikinpuisto ja Vanhankallionpuisto. Kalusteet valitaan kunkin kohteen tyyliin sopivaksi.

Asuinalue: Valtaosa suunnittelualueesta: kokooja- ja tonttikadut, katuaukiot ja tavanomaiset A-hoitoluokan puistot. Kalusteissa suositetaan ilmeeltään hillittyjä perusmalleja. Osa C-hoitoluokan puistoista on pinta-alaltaan pieniä ja on rakentamisen läheisyyden vuoksi luokiteltu tähän ryhmään.

Luonnonmukainen alue: C- ja B- hoitoluokkien viheralueet, joita on alueella paljon. Esimerkiksi lähes kaikki Meri-Rastilan puistot.

Aluetyyppikohtaiset kalustemallit on esitetty tarkemmin taulukossa 4.

HKR:n vastuulla olevien rakennettujen julkisten alueiden istutetun kasvilisäyksen ylläpidossa ja suunnittelussa noudatetaan Helsingin rakennettu-

Vanhankallionpuiston ja Lillkallvikinpuiston kalusteet on valittu historialliseen tyyliin sopivaksi.

jen viheralueiden kasvien käytön linjausta (2009: I I /KPO) sekä Helsingin kaupunkikasviopasta (Kasvisuunnittelun työkalupakki, 2010: I2/KPO). Kausikasvien ja luonnonmukaisten viheralueiden osalta noudatetaan näitä varten laadittuja ohjeistuksia (Kausikasvit Helsingissä – linjaukset ja teettäminen (2006) ja Helsingin kaupungin luonnonhoidon linjaus (2007)).

Historiallinen alue: Kartano- ja huvilaympäristöjen puistot	
16. Lillkallivikinpuisto 19. Vanhankallionpuisto	Historiallisen alueen penkki, valmismalli valitaan kohteen mukaan
Asuinalueiden luonnonmukaiset puistot ja koirapuistot (hoitoluokat C, B ja A3):	
5. Rysäpuisto 8. Lohiniemenranta 9. Ison Kallahden puisto 11. Pohjavedenpuisto 10. Haruspuisto, enimmäkseen 12. Ullaksenpuisto	HKR Peruspenkki
Asuinalueen rakennetut puistot, leikkipuistot ja ranta-alueet:	
13. Kaivonkatsojanpuisto 15. Hiekkajaalanpuisto 17. Sikuripuisto 18. Ivan Falinin puisto 20. Kultahiekanpuisto 21. Katinkullanpuisto 22. Solvikinpuisto (tuleva) 23. Pomeranssipuisto 24. Kauniinilmanpuisto 26. Uutelan kanava Haruspuiston leikkipuisto Ullaksenpuiston leikkipuisto	HKR penkit kivijalka / metallijalka tai Yleispenkki vuosisopimustoimittajalta kohteen mukaan
Luonnonmukaiset, metsäiset alueet (hoitoluokat C ja B):	
1. Ramsinniemen ulkoilupuisto (kalustetaanko?) 4. Meri-Rastila 7. Ole Kandelinin puisto 25. Tuoilmaisentien lähivirkistysalue	HKR Metsäpenkki
Luonnonsuojelualueet, suojametsät, ei virkistyskäyttöä (C ja B):	
2. Ramsinniemen luonnonsuojelualue 3. Ramsinkannas 6. Rastilan neva (ei kalusteita, pitkospuut, kyltit)	ei ohjeen mukaisia kalusteita, vain pitkospuita tai välttämättömät opasteet, "hirsipenkkejä"
Arvokohteet:	
14. Mustankivenpuisto ja sen lähiympäristö	siniset metalliverkkopenkit
Muut arvoympäristöiksi mahdollisesti luokiteltavat alueet	Alkuperäisen suunnitelman mukaiset kalusteet
Katualueet, aukiot ja katualueisiin liittyvät puistikot:	
	HKR penkit, kivijalka / metallijalka

Taulukko 4: Kaupunkikalusteohjeen soveltaminen Vuosaaren eteläosassa

Kasvien käytön linjauksessa on määritelty rakennettujen viheralueiden kasvien käytön yleiset periaatteet. Tavoitteena on ylläpitää Helsingin puistojen kasviperinnettä, edistää monimuotoisuutta ja ekologista kestävyttä, tavoitella elämyksellisyyttä ja kauneutta sekä panostaa istutusten laadukkuuteen, pitkäikäisyyteen ja ylläpidettävyyteen.

Suunnittelualueella tehtävät rakennettujen viheralueiden kunnostus- ja ylläpitotyöt sekä peruskunnostukset tulee suunnitella ja tehdä em. linjausten ja ohjeiden mukaisesti. Lajien valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota istutusten kestävyteen ja helppohoitoisuuteen: valittujen lajien on sovelluttava myös hoitoluokan A3 viheralueille ja niiden menestymisvyöhykkeen tulee olla vähintään III. Nykyisiä istutuksia täydennettäessä pyritään noudattamaan alkuperäistä suunnitelmaa. Uusiin istutuksiin pyritään valitsemaan lajeja, joiden käyttöä on kaupunkikasvioppaassa ehdotettu lisättävän tai jotka on määritelty Helsingin tunnuskasveiksi. Keskeisimpien alueiden pienialaisista istutuksista voidaan suunnitella ja rakentaa poikkeuksellisen näyttäviä. Haitallisia tai ei-suositeltavia kasveja ei käytetä.

Luonnontilaisille alueille istuttamista pyritään välttämään. Luonnontilaisille alueille istutetaan lajeja, jotka menestyvät Suomessa luonnonvaraisina. Istutettavien taimien tulee olla kotimaista kantaa.

Aurinkolahden laadukasta katuympäristöä

6.3 Kadut ja katuviheralueet

6.3.1 Yleiset tavoitteet ja kehittämisperiaatteet katualueilla

Katuympäristön kehittämisessä tavoitteena on kaikille turvallinen ja toimiva liikkumisympäristö, joka muodostaa esteettisesti tasapainoisen ja viihtyisän kokonaisuuden. Katujen suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa noudatetaan rakennusviraston tyyppiirustuksia ja ohjeita. Katutilaa suunniteltaessa pyritään kaupunkikuvaan sopiviin, kadun alkuperäisen suunnitteluajankauden tyyppilliset piirteet sekä nykyiset tekniset vaatimukset huomioiviin ratkaisuihin.

Alueen kaupunkimaisuutta pyritään korostamaan keskeisimpien sisääntulokatujen ja kokoojakatujen peruskorjausten yhteydessä. Suunnitettavuutta alueen sisällä pyritään parantamaan uusimalla hallitusti kalusteita ja katukasvillisuutta osa-alueiden ominaispiirteitä ja reittien yhtenäisyyttä korostavaksi.

Materiaalit, kalusteet ja kasvillisuus. Katuympäristön on oltava kestävä ja helppohoitoinen, joten pintamateriaalien, kasvilajien, kalusteiden ja varusteiden valinnassa otetaan huomioon edellä mainittujen linjausten ja ohjeiden lisäksi materiaalien kestävyys ja ekologisuus. Katualueita korjattaessa ja kunnostettaessa tulee käytettävien materiaalien vastata aikaisempia. Katualueilla käytettävät kasvit valitaan Helsingin kasvien käytön linjauksen mukaisesti alueen suunnitteluajankausi huomioiden. Kasvillisuutta uudistettaessa kunnostustyöt tehdään yhtenäisinä, laajempina kokonaisuuksina.

Betonisin reunatuin rajatuilla tonttikaduilla ja raiteilla yksittäiset puuttuvat tai rikkoutuneet betonireunatuet korvataan uusilla vastaavilla, mutta laajempia vaurioita kunnostettaessa käytetään graniittista reunatukea. Jalankulkualueet kivetään betonikivin tai asfaltilla - aikaisemmasta materiaalista riippuen.

Helsingin kaupunki lisää hiljaisen asfaltin käyttöä katujen päällysteenä meluhaittojen vähentämiseksi. Seuraavalla 10-vuotiskaudella melua vaimentavaa asfalttia rakennetaan yhteensä noin 30 kilometriä eri puolella Helsinkiä. Tämän aluesuunnitelman alueella Leikosaarentie Kaivonkatsojantieltä liluodontielle tullaan seuraavan päällystystyön yhteydessä päällystämään hiljaisella asfaltilla. Katuosuuden pituus on 500 metriä.

Valaistus. Katualueiden valaistuksessa kiinnitetään huomiota suojateiden ja liittymien valaistukseen: Valaisinten pakkopisteet sijoitetaan suojateiden läheisyyteen ja liittymäalueille. Kaikki kadut, aukiot ja torit valaistaan. Leikkipuistojen, leikkipaikkojen ja päiväkotien lähistöjen reittien sekä oleskeluun tarkoitettujen alueiden tulee olla hyvin valaistuja. Oleskeluun tarkoitetuilla alueilla valaisimet voivat olla muuta katualueita korkealaatuisempia. Alueen valaistuksen tulee olla esikaupungin keskusta-alueen laatutason vaatimusten mukainen. Alueen valaistusta suunniteltaessa on noudatettava Helsingin Energian linjauksia valaisinmallien valinnassa ja valaisinten sijoittelussa.

Ylläpito. Katualueiden toimivuuden ja viihtyisyyden ylläpitämiseksi on katualueiden ylläpidon laatu pidettävä ylläpitoluokituksen mukaisella tasolla. Yleisilmeen kannalta tärkeimpiä ovat keskeisimmät sisääntulokadut ja poikittaisyhteydet Halkaisijantie, Kaivonkatsojantie, liluodontie, Aurinkotuulenkatu, Meri-Rastilantie ja Leikosaarentie. Viihtyisyyden lisäämiseksi katualueet pidetään roskattomina ja istutukset ja kiveykset rikkaruohottomina. Puuttuvat ja huonokuntoiset puut korvataan uusilla. Liikenneturvallisuutta ylläpidetään muun muassa korvaamalla kuluneet katumerkinnot uusilla hyvissä ajoin. Valaistusta parannetaan pitämällä valaisinten ympäryks säännöllisesti kasvillisuudesta vapaana. Ylläpitoon kuuluvat korjaukset tulee tehdä nopeasti puutteiden ilmaannuttua. Esimerkiksi talvikunnossapidon vaurioittamat kiveykset ja rakenteet tulisi korjata viipymättä.

Meri-Rastilan alikulut.

Vuosaaren eteläosan aukiot ja torit.

Halkaisijanpolku.

Katualueiden peruskorjauskohteet

6.4 Katualueiden peruskorjauskohteet

Leikosaarentie.

Korjattavaksi tai kunnostettavaksi valittiin kohteita, joiden toiminnallisuudessa tai turvallisuudessa on parannettavaa tai joissa muutoksella on kaupunkikuvaa kohentava tai yleistä viihtyisyyttä lisäävä vaikutus. Tarkemmat kuvaukset kohteista ja niissä tehtävistä toimenpiteistä löytyvät luvusta 9.

1. *Meri-Rastilan alikulut* Meri-Rastilan tien ja Vuotien alikulkujen viihtyisyyttä pyritään parantamaan istutuksien ja taiteen tai tehostetun valaistuksen avulla.
2. *Vuosaaren eteläosan aukiot ja torit* Meri-Rastilan torin, Fokkatorin, Kalkkihiekankujan pään, Kalkkihiekantorin, Mustankivenaukion ja Sokeritorin kunnostamisella tavoitellaan yleisilmeen kohentamista ja viihtyisyyden parantamista sekä ratkaisua aukoiden toiminnallisiin ongelmiin.
3. *Halkaisijanpolku* kunnostetaan päiväkodin saattoliikenteen vaikutukset kestäväksi. Raitti säilyy kevyen liikenteen väylänä, jossa huoltoajo on sallittu.
4. *Leikosaarentien ja Meri-Rastilantien* peruskorjauksen tavoitteena on aluetta yhdistävän kokoojakadun ilmeen yhtenäistämisen sekä esteettömyyden parantaminen.

6.5 Puistot

6.5.1 Yleiset tavoitteet ja kehittämisperiaatteet puistoissa

Viheraluekokonaisuutta kehitetään osana Helsingin viheralueverkostoa siten, että käyttömahdollisuudet paranevat ja monipuolistuvat entisestään. Viheralueilla on tavoitteena monipuolinen ja monimuotoinen kokonaisuus, jossa eri käyttäjäryhmillä on runsaasti ja tasapuolisesti mahdollisuuksia virkistymiseen ja erilaisiin elämyksiin.

Viheralueiden ominaispiirteitä ja niiden suunnitteluajankohdalle tyypillisiä piirteitä vaalitaan. Erityistä huomiota kiinnitetään arvokohteiden, kuten Mustankivenpuiston omaleimaisuuden säilyttämiseen. Alueella ylläpidetään korkeatasoisen puistosuunnittelun ja -rakentamisen kulttuuria. Suunnittelussa pyritään kaupunkikuvaan sopiviin ja nykyiset tekniset vaatimukset huomioiviin ratkaisuihin. Viheralueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja hoidossa noudatetaan rakennusviraston tyyppiopirustuksia ja ohjeita.

Viheralueita pyritään kehittämään siten, että ne ilmentävät kunkin osa-alueen tyypillisiä piirteitä ja maisemarakennetta. Merellisyttä korostetaan näkymiä avaamalla ja rantojen käyttöä lisätään hienovaraisesti reitistöä täydentämällä ja uusien toimintojen sijoittelulla. Viheralueiden kehittämisessä huolehditaan luonnon- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilymisestä. Viheralueiden saavutettavuutta parannetaan erityisesti Meri-Rastilassa, jossa reitit alueen laajimmalle viheralueelle opastetaan kevyen liikenteen opastein.

Materiaalit, kalusteet ja kasvillisuus. Pintamateriaalien, kasvilajien, kalusteiden ja varusteiden valinnassa otetaan huomioon kunnossapidon vaatimusten lisäksi kaupungin ohjeet ja linjaukset. Kalusteiden käyttö on ohjeistettu puistokohtaisesti taulukossa 4, sivulla 67.

Valaistus. Puistojen perusparannuksen yhteydessä tarkastellaan aina myös puiston valaistuksen kunto. Puistojen valaistus uusitaan tarvittaessa alueittain puistojen peruskorjausten yhteydessä. Puistojen valaistuksessa kiinnitetään huomiota puistokäytävien risteysien ja liittymien valaistukseen. Kaikki talvikunnossapidettävät reitit ja oleskeluun tarkoitetut alueet valaistaan. Oleskelualueiden, leikkipaikkojen ja leikkipuistojen valaistukseen kiinnitetään erityistä huomiota. Oleskeluun tarkoitetuilla alueilla valaisimet voivat olla muuta puistoa korkealaatuisempia. Valaisimallit ja pylvästyypit valitaan Helsingin Energian linjausten mukaisesti, kuitenkin

Arvokohteiden, kuten Mustankivenpuiston omaleimaisuuden ja suunnitteluajankauden tyypillisten piirteiden säilyttämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Ullaksenpuiston kaarisilta.

Ullaksenpuisto

Kaivonkatsojanpuisto

niin että samoja valaisinmalleja käytetään osa-alueilla johdonmukaisesti. Alueen valaistuksen tulee olla esikaupungin keskusta-alueen laatutason vaatimusten mukainen.

Ylläpito. Viheralueiden viihtyisyyden ylläpitämiseksi ylläpidon laatu pidetään hoitoluokkien mukaisella tasolla. Rakennettujen huippukohteiden kunto pidetään korkeatasoisena, jotta ne jatkossakin houkuttelevat kävijöitä alueen ulkopuolelta. Tällaisia kohteita ovat leikkipuistojen lisäksi erityisesti Uutelan kanava (myös vesialueet), Kauniinilmanpuisto ja Mustakivenpuisto. Istutukset, kulkureitit ja muut pinnat pidetään rikkaruohottomina. Istutuksia täydennetään tarvittaessa. Ylläpitoon kuuluvat korjaukset tulee tehdä nopeasti puutteiden ilmaannuttua, jotta alueiden yleisilme pysyy hoidettuna. Turvallisuutta ylläpidetään ja sitä pyritään parantamaan mm. huolehtimalla ylläpidon keinoin valaistuksen riittävydestä. Nykyiset penkit korvataan vaihteittain kalusteohjeen mukaisilla kalusteilla.

6.6 Puistojen peruskorjauskohteet

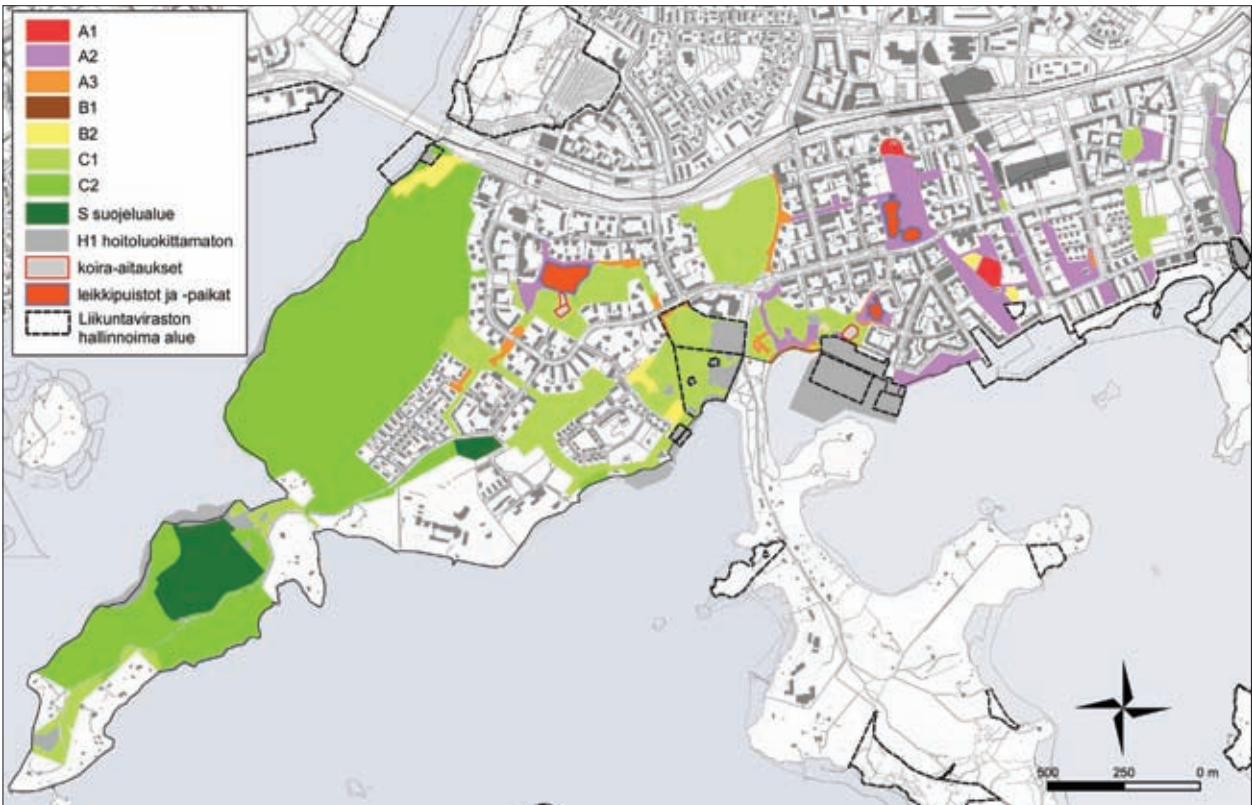
Korjattavaksi tai kunnostettavaksi valittiin kohteita, joiden toiminnallisuudessa tai turvallisuudessa on parannettavaa tai joissa muutoksella on kaupunkikuvaa kohentava tai yleistä viihtyisyyttä lisäävä vaikutus. Valinnoilla on pyritty myös varautumaan väestömuutosten ja täydentämISRakentamisen aiheuttamiin muutoksiin. Kohteet on esitelty osa-alueittain, tarkemmat kuvaukset kohteista ja niissä tehtävistä toimenpiteistä löytyvät luvusta 9.

5. *Haruspuiston* toiminnalliset alueet peruskorjataan. Puiston kalustus uusitaan ja kalusteiden määrää lisätään. Tavoitteena on viihtyisä viheralue, joka tarjoaa monipuolisia toimintoja kaikille ikäryhmille. Materiaali- ja kalustevalinnoissa pyritään yhtenäiseen ilmeeseen ja ilkvallan kestävyteen.
6. *Pohjavedenpuiston pohjoispuolelle rakennetaan skeittipaikka nuoria varten. Tavoitteena on Haruspuiston skeittipaikkaan verrattuna korkeatasoisempi ja pysyvä toimintapuisto, joka sopii materiaaleitaan alueen luonnonläheiseen tyyliin.*
7. *Ullaksenpuistoa kunnostetaan pienin ja hienovaraisin toimenpitein luonnonmukaiseksi ja rauhalliseksi lähipuistoksi. Leikkipaikka Ullas peruskorjataan erityisesti leikki-ikäisten leikkipaikaksi. Leikkipaikan istuskelumahdollisuuksia lisätään.*

Puistojen peruskorjauskohteet

Päivitetty puistojen hoitoluokitus

8. *Kaivonkatsojanpuisto* peruskorjataan viihtyisäksi ja korkeatasoiseksi läpikulkupuistoksi. Peruskorjauksella tavoitellaan yhtenäistä ja tunnistettavaa ilmettä. Puiston grillausmahdollisuus säilytetään, mutta kaikille avoimena.
9. *Mustankivenpuiston* pienet puutteet korjataan. Puistossa sijaitseva leikkipuisto *Mustakivi* peruskorjataan esteettömyyden erikoistason vaatimukset täyttäväksi leikkipuistoksi. Mustankivenpuiston puutarhateolliset arvot säilytetään.
10. *Meri-Rastilan ja Ramsinniemen viheralueiden* virkistysmahdollisuuksia täydennetään ja nykyistä käyttöä vahvistetaan. Tavoitteena on myös opastuksen parantaminen.

6.6.1 Hoitoluokkamutokset

Maastokartoituksen perusteella tehtiin ehdotus hoitoluokituksen päivittämiseksi. Muutostarpeet johtuivat alueiden käyttötarkoituksen tai luonteen muuttumisesta. Hoitoluokkamutokset on esitetty oheisilla kartoilla. B ja C hoitoluokat on esitetty tarkemmin luvussa 7 *Luonnonhoito*. Luonnonsuojelualueita hoidetaan erillisten hoito- ja käyttösuunnitelmien mukaan.

Aurinkolahden uimaranta.

Vuosaaren eteläosa on luonnon- ja maisema-arvoiltaan erittäin monipuolinen ja vaihteleva. Ekologisten ja sosiaalisten arvojen yhteensovittaminen luo haasteita alueen suunnittelulle.

7 LUONNONHOITO

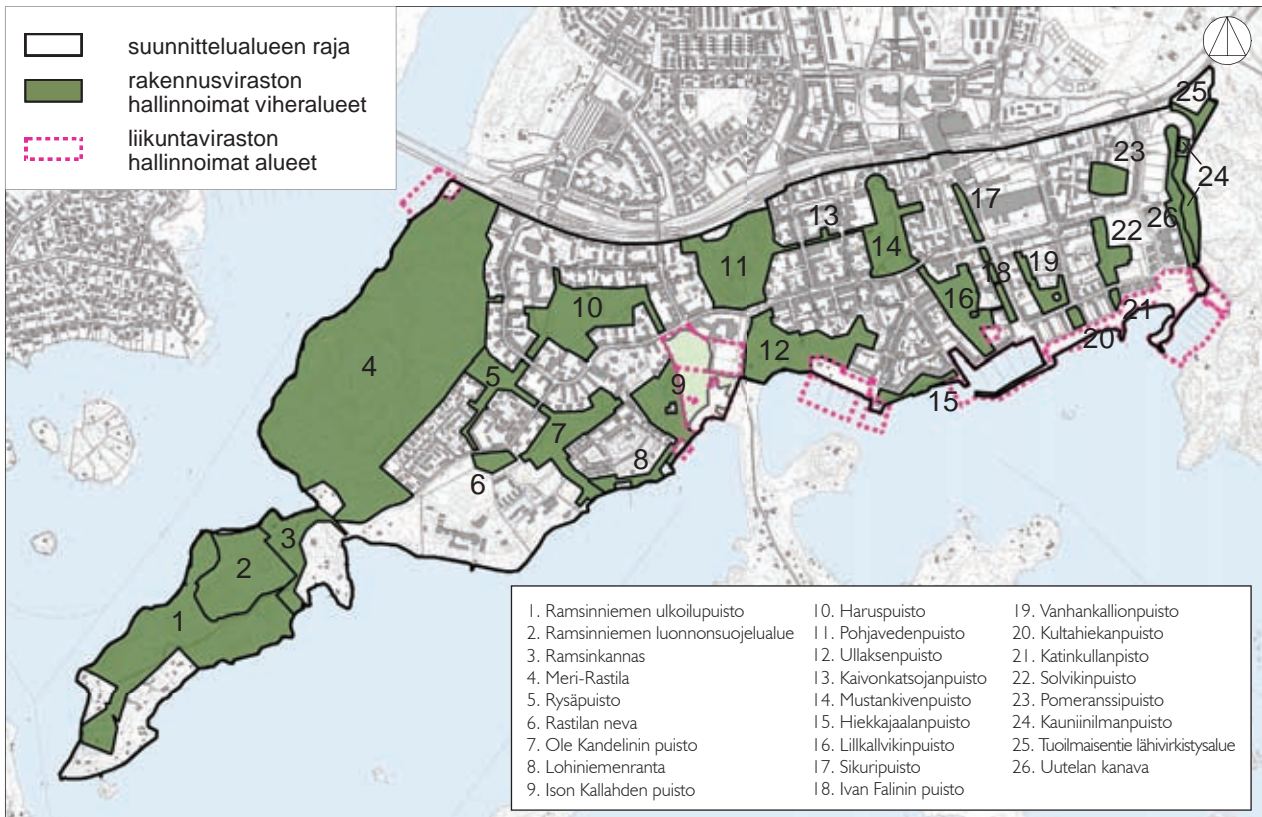
Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelmassa esitetään luontoalueiden nykytila, toimenpidetarpeet sekä määritellään luonnonhoidon tavoitteet. Aluesuunnitelman luonnonhoito-osuus on laadittu yhteistyössä muun aluesuunnitteluryhmän kanssa ja siinä esitetyt ratkaisut on sovitettu yhteen rakennettujen puistojen, liikenneväylien sekä ulkoilureittien ratkaisujen kanssa. Aluesuunnittelu on tehty vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Saatua palautetta käytetään edelleen myös luonnonhoitosuunnitelmaa laadittaessa.

Aluesuunnitelman luonnonhoito-osuudesta vastasi metsäsuunnittelija Antti Siuruainen Rakennusviraston katu- ja puisto-osaston suunnittelutoimistosta. Hän vastaa myös yksityiskohtaisesta luonnonhoidon toteutussuunnitelmasta, joka tehdään aluesuunnitelman tultua hyväksytyksi yleisten töiden lautakunnassa. Luonnonhoitosuunnitelma laaditaan aluesuunnitelmassa esitettyjen luonnonhoidon tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti. Ajantasaiset suunnitelmätiedot on tallennettu katu- ja puisto-osaston metsätietojärjestelmään.

Aluesuunnitelmaluonnos on ollut nähtävillä rakennusviraston verkkosivulla 29.11.2010 alkaen. Suunnitteluprosessia ja luonnonhoidon periaatteita esiteltiin aluesuunnittelun asukastilaisuudessa 2.12.2010. Luonnonhoidon toteutussuunnitelma julkaistaan valmistuttuaan.

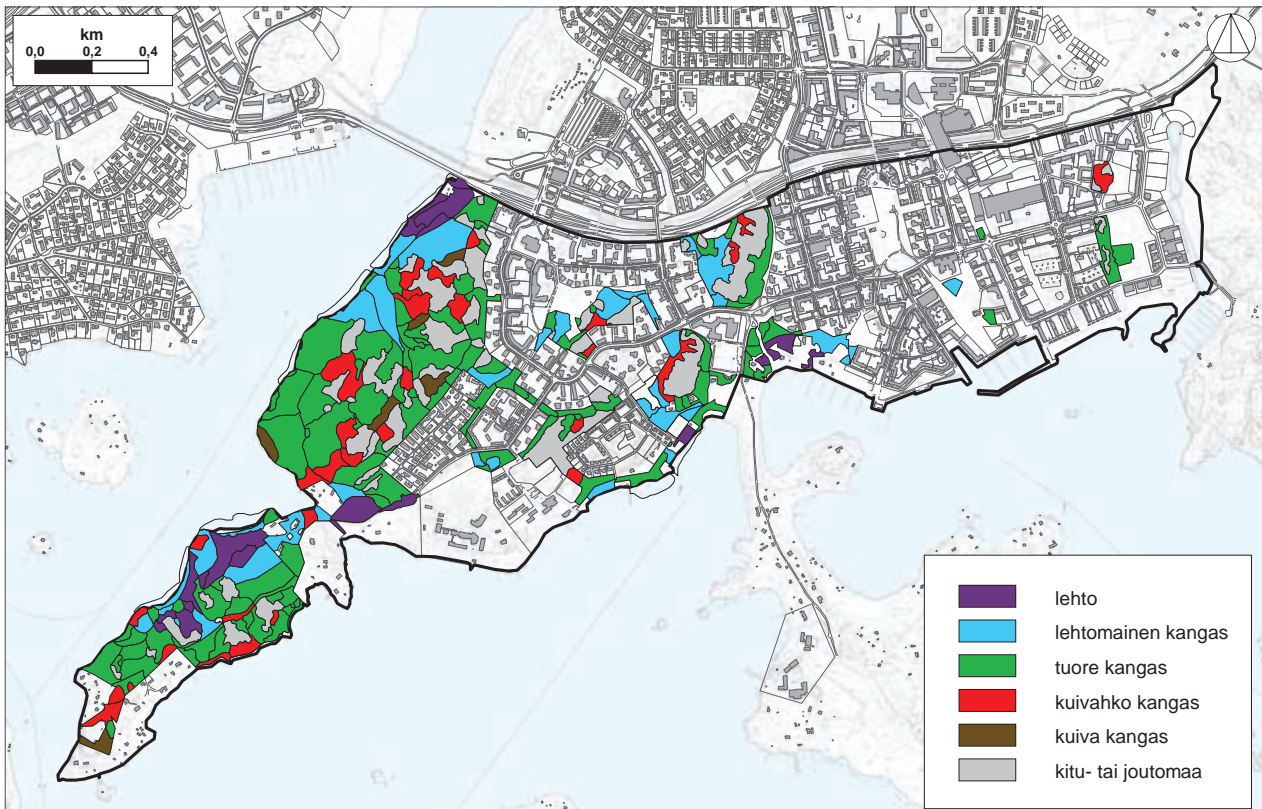
Aluesuunnitelman luonnonhoito-osio käsiteltiin kaupunginhallituksen nimeämän luonnonhoidon työryhmän kokouksessa 22.11.2010. Suunnitelmaa pidettiin pääosin hyvin tehtynä. Kootut maasto- ja muut taustatiedot sekä niiden pohjalta esitetyt kuvaukset ja yhteenvedot ovat työryhmän mielestä suurimmalta osin paikkansapitäviä. Luonnonhoidon tavoitteista keskusteltiin pääasiassa yleisellä tasolla ja kokouksen yhteydessä saatu palaute koski enemmän luonnonhoidon yleisiä linjauksia kuin nimenomaisesti Vuosaaren eteläosan suunnittelualuetta. Yleisiin kommenttiosuuksiin on vastattu kokouksessa keskustellen. Luonnonhoidon työryhmältä saadun palautteen perusteella on kiinnitetty huomiota mm. alla lueteltuihin seikkoi-

Vuosaaren eteläosan puistot ja viheralueet

Pohjakartta © Kaupunkimittausosasto, Helsinki 014/2009

Kasvupaikat

hin. Yksityiskohtaisempaa, kuviokohtaista palautetta hyödynnetään jatkossa luonnonhoidon toteutussuunnitelmaa laadittaessa, vastaavalla tavalla kuin asukaspalautetta sekä muiden sidosryhmien kommentteja.

- Kuviorajauksia ja kasvupaikkatyyppjä on tarkennettu
- Kuviokohtaisia toimenpide-ehdotuksia on muutettu tai poistettu
- Maininta Meri-Rastilan ja Ramsinniemen luontoalueiden muodostamasta ekologisesta ja sosiaalisesta kokonaisuudesta on lisätty alueen kuvaukseen
- Maininta lahoppuun säästämistä lisätään luonnonhoidon tavoitteisiin

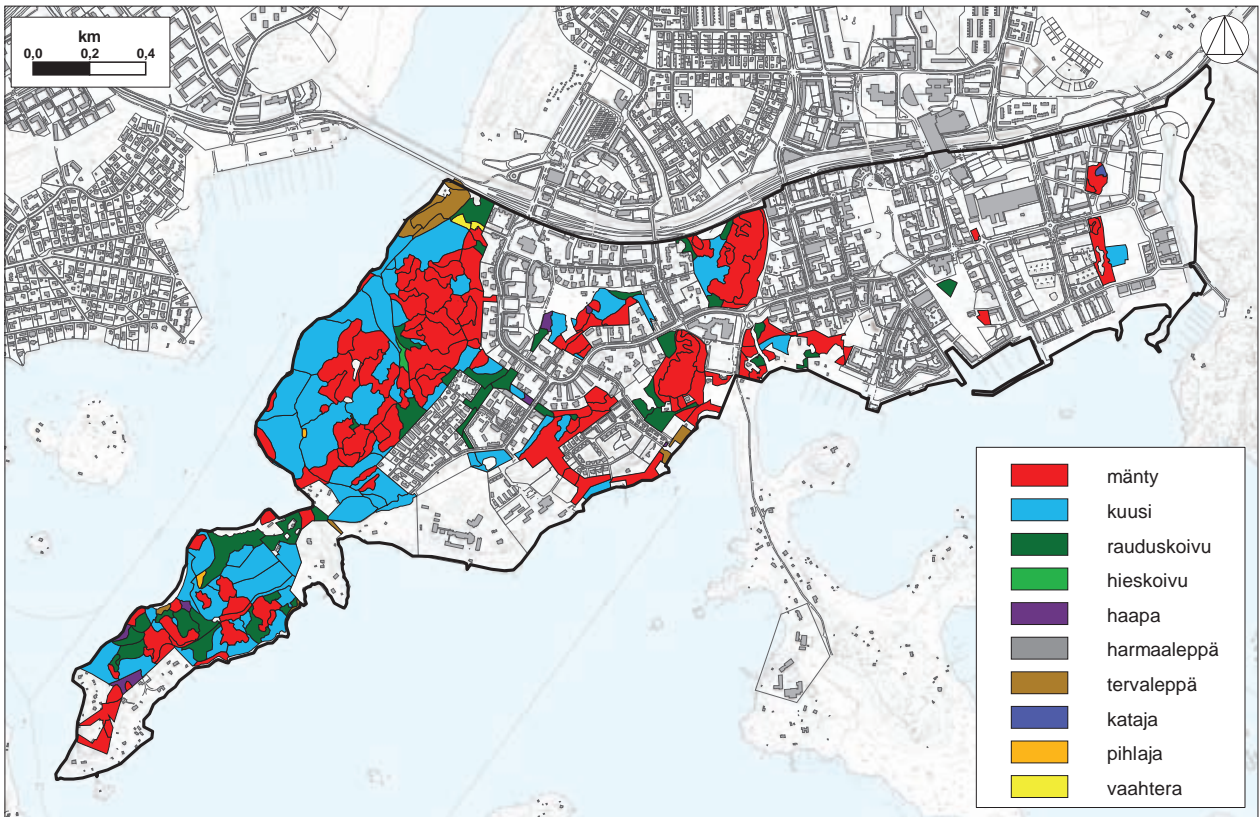
7.1 Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman luontoalueet

Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman suunnittelualue on sekä luonnonarvoiltaan että maisema-arvoiltaan erittäin monipuolinen ja vaihteleva. Alueen luonnonhoidon piirissä olevilla alueilla on runsaasti ekologisista ja sosiaalisista arvoja, joiden yhteensovittaminen luo omat haasteensa alueen suunnittelulle. Maisemallisesti aluetta rajaa etelästä ja lännestä meri, ja näiden alueiden merenrantavyöhykkeet ovat hoidettua metsää, jossa on joitakin lähellä luonnontilaa olevia luonnon arvoalueita. Ainoastaan itäosan Uutelan kanava ja Aurinkolahti ovat rakennettua merenrantaympäristöä. Suunnittelualueen länsiosassa (Puistot 1, 2, 3 ja 4) on kohtuullisen kokoinen, osin luonnontilaisten kaltaisten metsien, korpi- ja rämeypainanteiden ja geologisten kohteiden muodostama kokonaisuus, jossa elinympäristöt, lajit ja eliöt vaihtelevat mosaikkimaisesti. Tällä alueella on myös suuri merkitys asukkaille virkistys-, ulkoilu ja maisema-arvojen johdosta. Kaikkien viheralueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 135 hehtaaria. Viheralueista luonnonhoidon alueita (metsiä, puistometsiä, kallioita, rantoja, avoimia/puoliavoimia niittymäisiä alueita) on yhteensä noin 110 hehtaaria. Pääosa luonnonalueista on keskittynyt Vartiokylänlahden itäpuolisille puisto-, metsä- ja ranta-alueille ja Ramsinniemeen (puistot 1, 2, 3 ja 4). Suunnittelualueen keski- ja itäosassa metsiköt ovat erillään ja pienemmissä kokonaisuuksissa. Suunnittelualueen keskiosassa on lisäksi kaksi metsäaluetta, jotka lomittuvat vanhoihin pihapiireihin ja rakennuksiin. Näillä alueilla on osin niittymäistä luonnetta (puistot 9 ja 12).

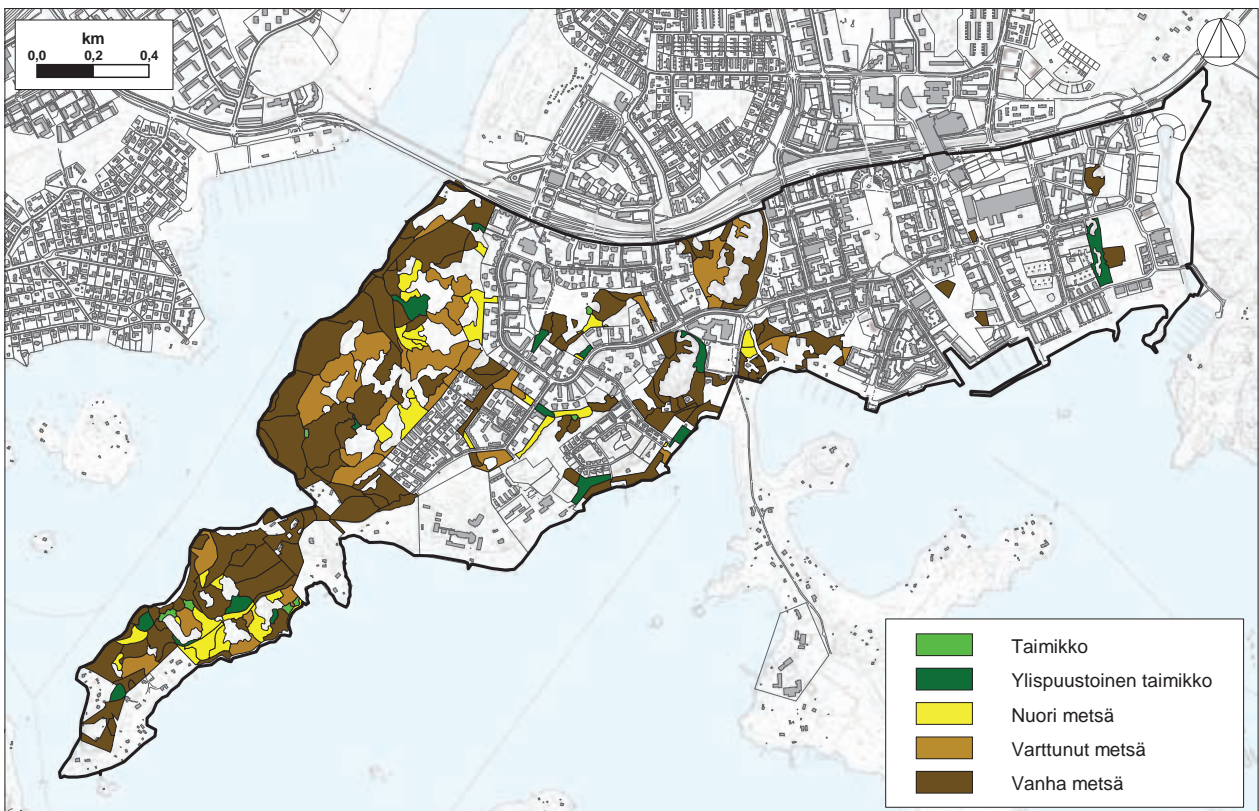
7.1.1 Kasvupaikat

Suurin osa suunnittelualueen maaperästä on tuoretta, keskirehevää tai rehevää. Kalliokkoja, teitä ja tontteja sekä muita kasvupaikka-luokittelemattomia maita on noin reilu viidennes luonnonhoidon pinta-alasta. Tuoreiden

Pääpuulajit

Puuston ikärakenne

ja rehevien kasvupaikkojen suuri osuus on hyvä asia puuston elinvoimaisuuden kannalta, sillä kuivemmillä kasvupaikoilla etenkin kuusi kärsii kuivista kesistä. Lisäksi rehevät maaperät edistävät sekapuustoisuutta ja yleensäkin luonnon monipuolisuutta myös kenttä- ja pensaskerroksessa. Alueella on myös lukuisia erimuotoisia ja vaihtelevia kallioaluita, kivikkoja ja muita geologisia muodostumia, edustavimpana esimerkkinä muinaisranta Meri-Rastilan puistossa. Lisäksi suunnittelualueen länsiosassa on useita eri soita ja soistumia mm. rämeitä, korpia ja niitä lähellä olevia soistuneita metsätyyppejä.

7.1.2 Puusto

Luonnonalueiden pinta-alasta noin kolme neljäsosaa on metsäisiä tai ainakin osittain puustoisia. Puusto muodostuu kaikkein rehevimmillä alueilla kuusivaltaisista sekapuustoista metsistä. Mäntyvaltaisia metsiä ovat lähinnä kuivahkot, karummat, kallioalueiden yhteyteen sijoittuvat metsiköt. Niissäkin on monesti runsaasti koivua, haapaa ja nuorta sekalehtipuustoa männikön lomassa. Sekapuustona on usein monilajista nuorempaa lehtipuustoa, paikoin jaloja lehtipuita sekä vanhaa piha- ja puistopuustoa. Lisäksi alueella on järeämmän puuston alle kehittynyt paikoin tiheää, usein pihlajavaltaista vesakkoa sekä rehevämmillä alueilla lehtopensaikkaa.

Jaloja lehtipuita esiintyy Vuosaaren eteläosan suunnittelualueella kohtalaisesti. Vaahteravaltaisia kuvioita on kaksi kappaletta. Jalopuuvallastien kuvioiden pinta-ala on yhteensä noin kaksi hehtaaria. Lisäksi jaloja lehtipuita on yksittäin tai erikokoisina ryhminä huomattavalla osalla suunnitelman kaikista kuviosta. Ilahduttavaa on alueen tervalepiköiden suhteellisen suuri osuus, joka johtuu pitkälti merenrantavyöhykkeiden laajasta pinta-alasta. Puistojen ja pihojen yhteydessä on paikoin vierasperäisiä havupuita sekä piha- ja puistopuustoa yksittäin ja ryhminä. Pensaista tuomet ovat paikoin kookkaita ja puumaisia.

Metsien ikärakenteesta voi nähdä, että kehityskaarensa loppupuolella olevia tai sitä lähestyviä metsiä on selkeästi enemmän kuin nuoria metsiä ja taimikoita. Ainoastaan noin kymmenesosa metsäisistä alueista on puustoltaan nuorta tai nuorehkoa, kun taas lähes puolet metsästä on jo vanhaa.

Puuston kunto on varsinkin vanhojen kuusikoiden ja kookkaiden koivujen osalta paikoin heikentyneessä. Puita kuolee osittain vanhuuttaan ja toisaalta iän, heikon kunnan sekä viime vuosien kuivuusjaksojen ja muiden ympäristötekijöiden yhteisvaikutuksesta. Vanhaa puustoa olisi syytä

uudistaa, jotta alueelle kehittyisi uusia elinvoimaisia metsiköitä tulevaisuudenkin tarpeita varten.

Suunnittelualueelle on laajalti tyypillistä puuston kerroksellisuus. Metsissä on yleensä vallitsevan puuston ja puulajin lisäksi paljon erilaista sekapuustoa: sekä kookkaita, vanhoja, aiemman puusukupolven yksilöitä että monen kokoista nuorempaa puustoa, taimiryhmiä, vesakkoa ja pensaikkkoa. Myös kerroksellisissa metsissä kehittyvä nuori puusto vaatisi lisätilaa, jotta se voisi jatkossa muodostaa kehityskelpoista uutta metsää vanhan tilalle.

7.1.3 Luonnon monimuotoisuus, luonnonsuojelu ja virkistyskäyttö

Vuosaaren eteläosan suunnittelualue on maisemaltaan ja luonnoltaan vaihteleva, monialainen ja -lajinen. Alueen länsiosan puistot 1, 2, 3 ja 4 toimivat ekologisena käytävänä yhdessä Vartiokylänlahden kanssa. Edellä mainituissa puistoissa on lisäksi suurin osa alueen arvokkaista elinympäristöistä ja luontoarvoista, mutta myös suurin virkistyskäyttöpaine. Tämä ekologisten ja sosiaalisten arvojen yhteensovittaminen onkin yksi alueen haasteista metsänhoidon näkökulmasta. Lisäksi Meri-Rastilan (4) puiston pohjoisosan mahdollinen rakentaminen lisää entisestään virkistyskäytön painetta jäljelle jäävillä rakentamattomilla alueilla.

Vuosaaren eteläosan suunnittelualueella on kaksi luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettua aluetta: Ramsinniemen lehto ja Rastilanneva. Lisäksi alueella on huomattavan paljon luontotietojärjestelmän (LTJ) eri arvokkuusasteisiksi luokiteltavia kasvillisuus- ja linnustokohteita sekä geologisia kohteita, joiden rajaukset menevät monessa kohdin päällekkäin. Luontotietojärjestelmän rajauksen sisällä olevilla kuvioilla huomioidaan aina kyseisen kohteen ekologiset, maisemalliset ja geologiset arvot kuvion rajauksia ja toimenpiteitä suunniteltaessa. LTJ-kohteelle tai sen läheisyydessä olevalle kuviolle merkitään lisäksi aina viite kyseisen kohteen tiedoista. Alueen LTJ-kohteista on liite suunnitelman loppuosassa.

Erillisiksi kuvioiksi rajattuja luonnonarvokohteita (S ja C5) on yhteensä noin 13 hehtaaria (23 kuviota). Ne ovat pääasiassa tuoreita tai kosteita lehtoja, lahopuuvaltaisia metsiköitä ja rämeisiä tai korpimaisia kosteikkoja. Mahdolliset erityisolosuhteet luonnonhoidon suhteen huomioidaan jo toimenpiteitä suunniteltaessa. Luonnonarvokohteiden tapaan huomioidaan myös museokohteet, kuten linnoituslaitteet.

Alueella on arvokohteiden lisäksi myös muita luontoalueita kuten pesimäalueita, kallioalueita, ranta- ja kosteikkometsiä tai varsinaisten luonnonarvokohteiden lähialueita. Nämä alueet jäävät pääosin toimenpitei-

Suunnittelualueelle on tyypillistä puuston kerroksellisuus.

Koivunokan luonnontilaista rantakivikkoa.

den ulkopuolelle tai mahdolliset toimenpiteet ovat hyvin pienimuotoisia, lähinnä yksittäisten vaarallisten puiden poistoa tai reittien ylläpitoa. Hoito voi myös liittyä luonnonarvojen kohentamiseen, kuten lehtokasvillisuuden ja jalopuuston kehittämiseen. Luonnon monimuotoisuuden ja maiseman yksityiskohtiin kiinnitetään huomiota kaikkialla muuallakin kuin ennalta todetuilla arvokohteilla, viime kädessä vielä maastossa toimenpiteiden toteutuksen yhteydessä.

7.1.4 Luonnonalueiden hoitoluokitus

Luonnonalueet luokitellaan muun muassa sijainnin, luonnonominaisuuksien ja alueiden käyttötarkoitusten mukaan ylläpidon laatua ohjaaviin hoitoluokkiin. Alla olevassa kuvassa ja luetteloissa on esitetty hoitoluokitettujen metsät teemoittain, yleinen hoitoluokitus ja käytettyjen hoitoluokkien määrä Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman suunnittelualueella.

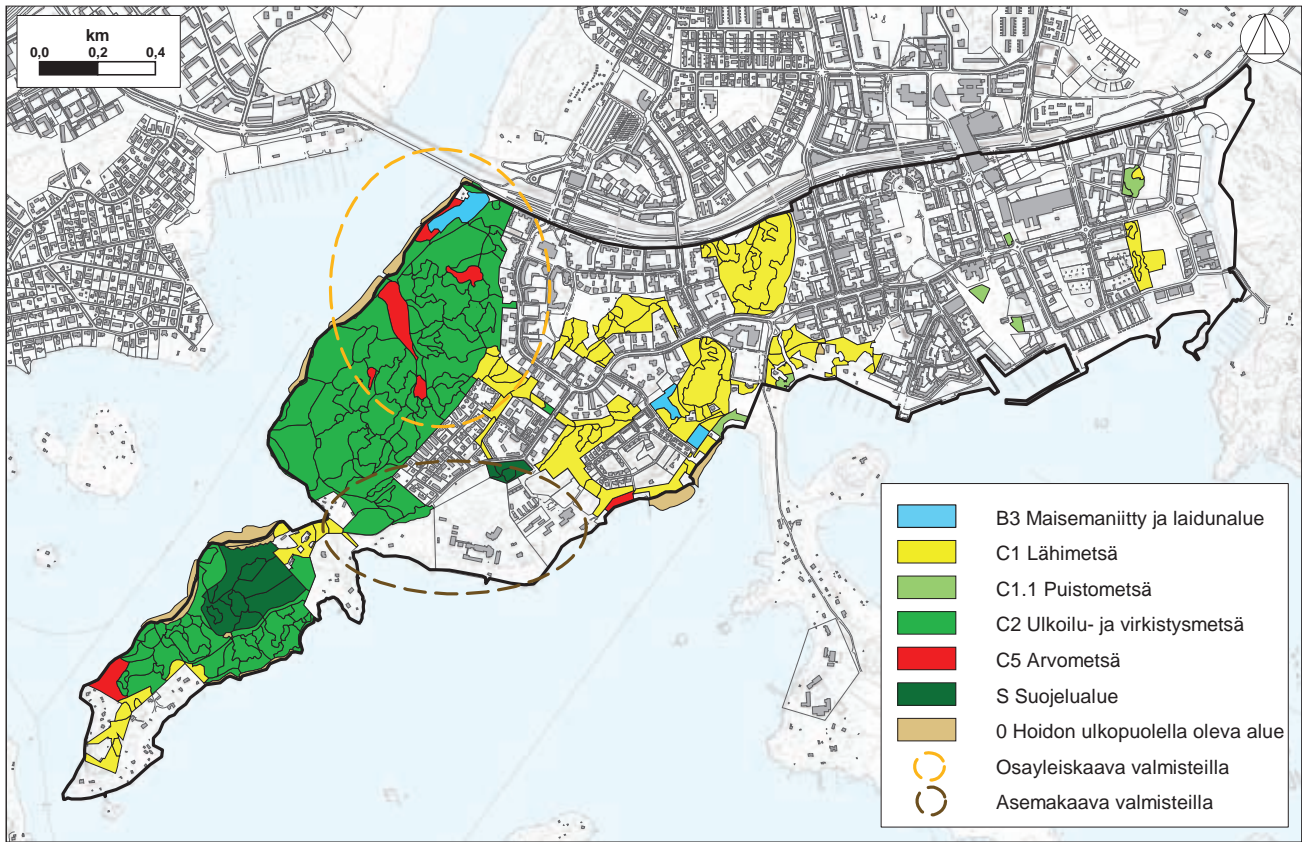
B2 Käyttöniitty on säännöllisesti ylläpidetty avoin tai puoliavoin niitty, joka on koko pinta-alaltaan ulkoilukäytössä. Sen kasvipeite muodostuu pääosin ruohovartisista luonnonkasveista. Niityllä voi kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita sekä puu- ja pensasryhmiä.

B3 Maisemaniittyjä ja laidunalueita ylläpidetään avoimen maiseman säilyttämiseksi. Maisemaniityt ovat avoimia tai puoliavoimia viheralueita, joiden kasvipeite muodostuu pääosin ruohovartisista luonnonkasveista. Maisemaniityillä voi kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita sekä puu- ja pensasryhmiä. Liikkuminen ohjataan käytäville tai niitypoluille. Kapeita maisemaniittyjä voivat olla myös kaistaleet, esimerkiksi tien pientareet.

B4 Avoimet alueet ja näkymät ovat avoimia tai puoliavoimia viheralueita esimerkiksi taajaman tuloväylien, teiden ja muiden väylien varrella. Hoitoluokkaan kuuluvat myös pienet metsäaukeat, umpeutuneet pellot ja johtokatualueet sekä avoimet näkymät kuten esimerkiksi näkymät näköalapaikoilla ja perinnemaisemassa. Näkymät avautuvat myös joki- tai järvimaisemiin sekä merkittäviin luonto- ja maisemakohteisiin. Tähän luokkaan kuuluvat alueet, joiden hoito on pelkkää säännöllistä vesakon poistoa.

B5 Arvoniityt ovat niittyjä, jotka määritellään tärkeiksi kulttuuriperinteen, maiseman tai luonnon monimuotoisuuden kannalta tai ne ovat muuten asukkaille merkittäviä niittyjä. Arvoniittyä niitetään tai raivataan vesosta ja niittojäte vietään pois. Hoito perustuu aina kohdekohtaiseen hoitosuunnitelmaan.

Uudet hoitoluokat

Hoitoluokan koodi ja nimi		kuvioita	ha	
B1	Maisemapelto	-	-	-
B2	Käyttöniitty	-	-	-
B3	Maisemaniitty	3	1,86	Laajempia avoimia tai puoliavoimia niittyalueita
B4	Avoin alue, näkymä	-	-	Pienet luontaiset aukiot esim. reittien varsilla, jotkin kalliot ja ranta-alueet
B5	Arvoniitty	-	-	-
C1	Lähimetsä	99	33	Kaupunkirakenteen yhteydessä ja asutuksen lähellä
C1.1	Puistometsä	3	0,5	Suunnittelualueella lähinnä puistojen ja piha-alueiden yhteydessä
C1.2	Lähivirkistysmetsä	-	-	-
C2	Ulkoilu- ja virkistysmetsä	115	55	Puistot 1, 2, 3 ja 4
C2.1	Ulkoilumetsä	-	-	-
C2.2	Retkeilymetsä	-	-	-
C3	Suojametsä	-	-	-
C4	Talousmetsä	-	-	-
C5	Arvometsä	6	3,4	Metsäiset luonnonarvokohteet
0	Ruovikot	9	3,3	-
E	Erytysalue	-	-	-
S	Suojelualue	13	7,7	Erikseen perustetut suojelualueet tai -kohteet, puistot 2 ja 6

Taulukko 5: Luonnonalueiden hoitoluokitus

Puistometsän hoidossa painotetaan metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta, suoja-arvoja ja maisemaa.

C1 Lähimetsän käyttö on päivittäistä ja maapohjan kuluminen usein voimakasta. Lähimetsän luontainen pohjakasvillisuus voi olla muuttanutta ja sinne voidaan rakentaa kulkuväyliä ja polkuja sekä sijoittaa vähäisiä rakenteita ja istuinpenkkejä.

C1.1 Puistometsä on päivittäisessä runsaassa käytössä oleva, maapohjaltaan usein kulunut puistomainen metsäalue, jonka kasvillisuus muodostuu pääosin luonnonkasveista. Puistometsät sijaitsevat yleisimmin asuinalueiden keskellä tai muuten keskeisellä ulkoilun ja virkistyskäytön painopistealueella. Puistometsää hoidetaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa painottaen metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta ja maisemaa. Liikkuminen on ohjattu käytäville ja kevyen liikenteen väylille.

C1.2 Lähivirkistysmetsä on päivittäisessä käytössä oleva, maapohjaltaan usein kulunut metsäalue, jonka kasvillisuus muodostuu luonnonkasveista. Lähivirkistysmetsät sijaitsevat yleisimmin asuinalueiden keskellä tai lähellä niitä. Lähimetsää hoidetaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa painottaen metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta, suoja-arvoja ja maisemaa. Liikkuminen on ohjattu käytäville ja metsäpoluille.

C2.1 Ulkoilumetsä on taajaman yhteydessä tai sen reuna-alueella sijaitseva laajempi metsäalue. Metsää hoidetaan painottaen puuston elinvoimaisuuden ohella virkistys-, monikäyttö-, maisema- ja luonnon monimuotoisuusarvoja. Ulkoilumetsissä on erilaisia alueen käyttöä palvelevia rakenteita sekä polku- ja latuverkkoja.

C3 Suojametsä suoja liikenteen tai muun päästölähteen pienhiukkasilta, pölyltä ja osin melulta. Se on myös näkösuoja ja suoja tuuli- ja lumihaitoilta. Suojametsien hoidossa painotetaan puuston ja muun kasvillisuuden elinvoimaisuutta, monikerroksisuutta ja peittävyttä tavoitteena mahdollisimman hyvä suojavaikutus. Hoidossa huomioidaan myös maisema ja mahdollinen virkistyskäyttö. Mahdollinen suojametsissä liikkuminen on ohjattu käytäville ja metsäpoluille.

C5 Arvometsä on erityisen tärkeä ja arvokas kohde maiseman, kulttuurin, luonnon monimuotoisuusarvojen tai muiden piirteiden vuoksi. Arvometsää hoidetaan kohteen erityisarvojen ja ominaispiirteiden vaatimalla tavalla. Luonnon monimuotoisuuskohteiden kyseessä ollessa kohde jätetään usein hoitotoimien ulkopuolelle.

7.2 Luonnonhoidon haasteet ja tavoitteet

Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman suunnittelualan luonnonhoidon suurimpana haasteena on huomioida alueen ekologiset, maisemalliset ja sosiaaliset arvot. Alueella on lukuisia erilaisia luontokohteita ja lisäksi varsinkin alueen länsiosassa on suosittua ulkoilu- ja virkistysaluetta ja siellä on merkittäviä lähi- ja kaukomaisemakohteita. Näiden arvojen yhteensovittaminen luonnonhoidon näkökulmasta onnistuu parhaiten pienipiirteisellä luonnonhoidolla, jossa kunkin kuvion toimenpide on mietitty edellä mainittujen arvojen pohjalta. Lisäksi Helsingin kaupungin luonnonhoitoa ohjaa luonnonhoidon linjaus. Linjaus määrittelee luonnonhoidon yleiset tavoitteet seuraavasti:

1. Asuinympäristöt ovat viihtyisiä, kestäviä ja turvallisia ja ne lisäävät asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.
2. Ulkoiluympäristö on toimiva ja elämyksellinen.
3. Luonnonympäristön maisemakuva on korkealaatuinen ja omaleimainen.
4. Luonnon monimuotoisuus on otettu huomioon ja luonnonsuojelualueiden arvot säilytetty.
5. Metsäiset viheralueet ovat elinvoimaisia ja kestäviä ja niiden olemassaolo turvataan myös tulevaisuudessa.
6. Niityt, pellot, pienvedet, rannat sekä saaristo ovat monimuotoisia.
7. Liikenneväylien ympäristöä hoidetaan huomioiden sekä suoja- että maisema-vaikutukset.

Luonnonhoidon linjauksen tavoitteita mukaillen ja niitä tarkentaen Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman luonnonhoidon päätavoitteiksi nousevat:

- Puuston elinvoimaisuuden ylläpitäminen ja luontoalueiden säilyminen
- Asukkaiden sekä alueiden käyttäjien viihtyvyys ja turvallisuus
- Luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen ja arvokohteiden ominaispiirteiden turvaaminen
- Metsänhoidon sovittaminen virkistyskäytön oheen
- Jalon lehtipuuston ylläpito ja lisääminen
- Luonnonalueiden ja hoidettujen puistoalueiden ylläpidon yhteensovittaminen
- Meren läheisyyden huomiointi

Meren läheisyyden sekä käyttäjien viihtyisyyden ja turvallisuuden huomiointi on tärkeää esimerkiksi rantareiteillä.

- Piha-alueisiin rajautuvien metsiköiden hoito
- Paikoin huonokuntoisen, vanhenevan ja vaarallisen puuston uudistaminen
- Lahopuun ylläpito ja lisäys harkitusti ja sopivissa kohdissa

7.2.1 Luonnonalueiden hoito

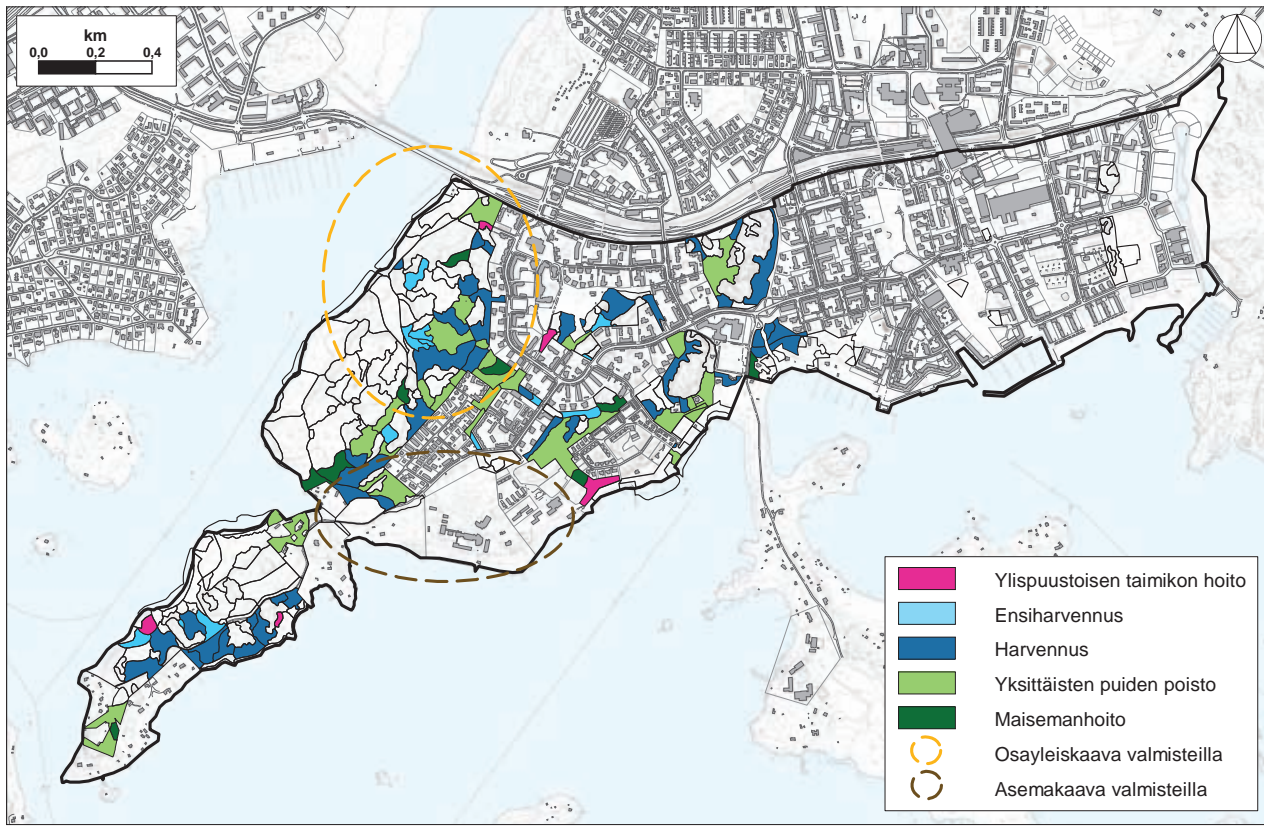
Hakkuu- ja hoitotoimenpiteet on sovitettu Vuosaaren eteläosan alueella niin, että ne kohdistuvat isommilla yhtenäisillä metsäalueilla (puistot 1, 2, 3 ja 4) pääasiallisesti ulkoilureittien varsille. Suunnittelualan muita pienempiä metsäalueita hoidetaan kokonaisvaltaisemmin, koska puuston täytyy olla siellä elinvoimaista rakennusten, teiden ja asukkaiden turvallisuuden ja viihtyvyyden takia. Lisäksi muutamilla kuviolla, jotka eivät ole reittien tai rakenteiden välittömässä läheisyydessä, hakkuu- ja hoitotoimenpiteet ovat perusteltuja puuston riukuuntumisen, kasvatettavan taimikon tukehtumisen tai jonkin muun perustellun syyn takia.

Pääsääntöisesti voi sanoa, että reittien ja rakenteiden ulkoilupuoella oleville metsäalueille ei ole ehdotettu toimenpiteitä tällä suunnitelmakaudella. Alla olevasta hakkuutöiden teemakartasta voi nähdä, että toimenpiteitä on esitetty noin kolmasosalle suunnittelualan (110 ha) pinta-alasta. Teemakartasta näkee lisäksi, että huomattava osa kaikista ehdotetuista hakkuutoimenpiteistä on yksittäisten puiden poistoa. Tämä tarkoittaa käytännössä muutamien huonokuntoisten ja kuolleiden puiden poistoa ulkoilureittien, teiden ja talojen välittömästä läheisyydestä, eikä koko kyseisen kuvion pinta-alan käsittelyä. Myöskään muissa hakkuutavoissa ei käydä koko kuviota samanlaisella intensiteetillä läpi, vaan toimenpiteen voimakkuus vaihtelee kuvion luonteen mukaan. Jos kuvion jokin kohta on esimerkiksi valmiiksi harvahko, siihen ei kohdistu harvennustoimenpidettä ollenkaan tai se on lievä.

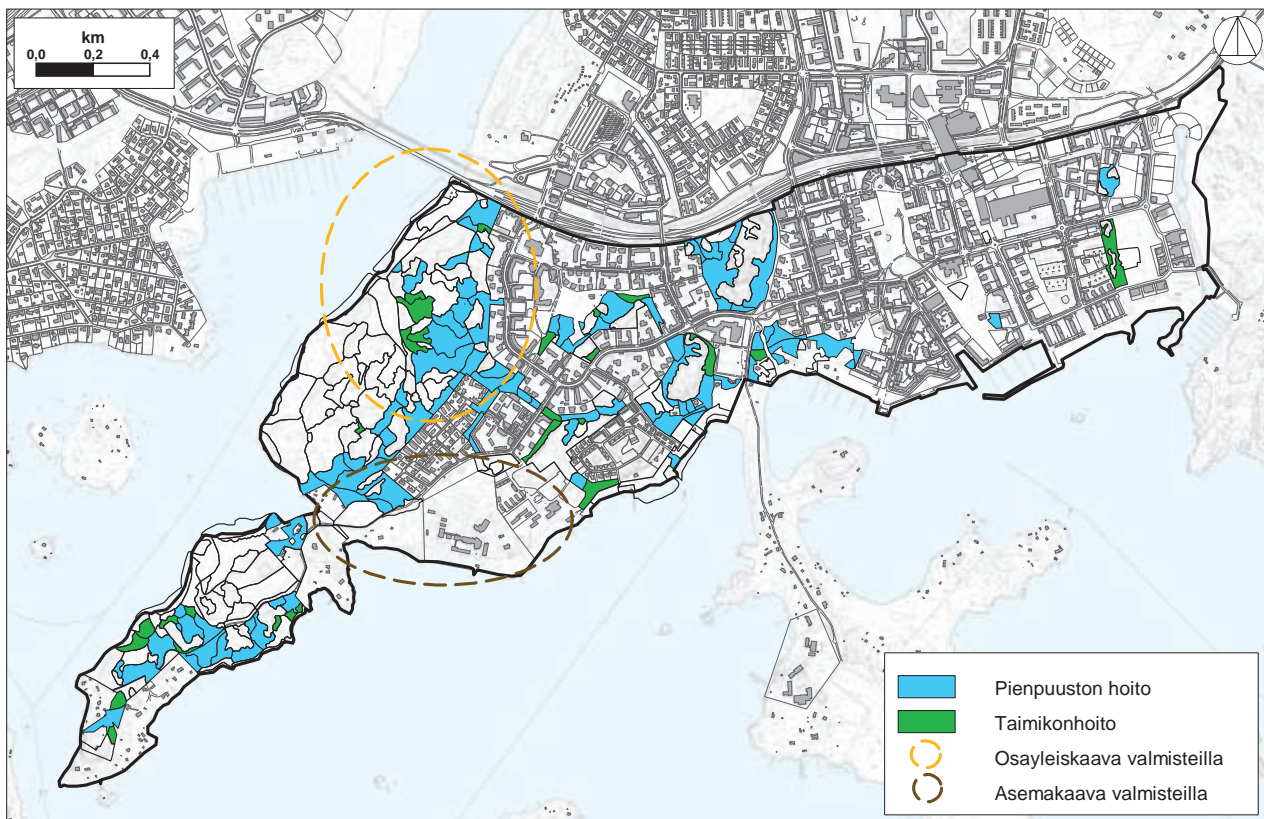
Hoitotoimenpiteistä ylivoimaisesti suurin osa on pienpuuston hoitoa. Pienpuuston hoidolla pyritään parantamaan pensaskerroksen elinvoimaisuutta, valikoimaan parhaita puuyksilöitä, parantamaan puulajisuhteita ja avaamalla näkymiä sopivissa kohdissa. Pienpuuston hoito ei siis tarkoita koko pensaskerroksen poistamista, eikä sitä monella kuviolla tehdä kuin reittien varsille. Täten todellinen pienpuuston hoidon pinta-ala on paljon pienempi kuin alla olevassa hoitotöiden teemakartassa on esitetty.

Taimikonhoidolla pyritään parantamaan kyseisen kuvion kasvatettavaksi aiottujen puulajien elinvoimaisuutta poistamalla taimien välittömästä läheisyydestä niitä haittaavia puulajeja, useimmiten pihlajaa tai muuta valtoimenaan kasvavaa lehtipuuesaa. Monesti myös kasvatettavaksi aiottua

Hakkuutyöt

Hoitotyöt

puulajia täytyy harventaa sen elinvoimaisuuden takia. Taimikonhoidossa jätetään siis muitakin kuin kasvatettavaksi aiottuja puulajeja sinne, missä niistä ei ole haittaa itse taimikolle. Näin toimitaan myös, jos puulaji on muuten arvokas, esimerkiksi jalo lehtipuu tai kataja.

Puuntaimien istutuksia on ehdotettu kolmelle kuviolle. Kaksi näistä kuvioista on reheviä aukkoisia kuvioita Ramsinniemessä, joille on esitetty lehmuksen istutusta. Lisäksi yhdelle kuivahkon kankaan kuviolle on esitetty männyn istutusta, koska kyseisen kuvion pensaskerros puuttuu lähes kokonaan ja kasvupaikka on suotuisa männylle.

Luonnon monimuotoisuutta edistetään jättämällä harkitusti sopiviin kohtiin lahopuuta ja poistamalla varjostavia kuusia valoa vaativien kasvien ja pensaiden tieltä. Lisäksi hakkuilla voidaan ohjata puulajisuhteita sekapuustoisempaan suuntaan ja ottamalla esille maiseman ja monimuotoisuuden kannalta arvokkaita puita. Kaikkien toimenpiteiden yhteydessä oleellista on niiden rajaaminen luontoon ja maisemaan sopiviksi.

Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman luonnonhoitosuunnitelmassa kuviointi on tehty varsin pienipiirteisesti kasvupaikat, puusto, maisema, maastonmuodot, muut ympäristötekijät sekä ihmistoiminta huomioiden. Suunnitelmakuvioita kertyi 267 kappaletta. Kuvioiden keskikoko on näin ollen vain noin 0,41 hehtaaria. Pienimmät yksittäiset kuviot ovat vain muutamaa aarin suuruisia. Yli hehtaarin kokoisia metsäkuvioita on alle kymmenen. Kuviokohtaisia toimenpiteitä suunniteltaessa on myös huomioitu ympäröivän alueen hoito. Todettu hoitotarve ei yksin ohjaa toimenpidesuunnittelua, vaan toiminta yksittäisellä kuviolla sovitetaan koko metsikön tasolle naapurikuvioiden toimenpiteet ja niiden toteutusajankohdat huomioiden.

7.2.2 Luonnonhoidon kustannukset

Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelman aluesuunnitelmaan kuuluvalla alueella B- ja C-hoitoluokituksia vastaavia luontoalueita on kaikkiaan noin 110 hehtaaria. Tästä hoidetaan suunnitelmakaudella metsänhoitotoimin noin 40 hehtaaria. Niittyalueita on noin hehtaari ja yksikkökustannus on 1100 euroa per hehtaari, joten kokonaiskustannus on näin ollen 1400 euroa. Lisäksi muutama C-alue muutetaan B-alueeksi, kustannukset tästä selviävät myöhemmin. Luonnonhoidon toteutuskustannukset suunnitelman kymmenvuotiskaudella on laskettu Helsingin kaupungin vuoden 2008 keskimääräisillä luonnonhoidon yksikköhinnoilla. Metsäisten alueiden hoitokustannukset ovat 3 668 euroa hehtaaria kohden. Yksikköhinta ei sisällä luonnonhoidon tukipalveluita. Kokonaiskustannus näin laskettuna on 146 720 euroa.

8 RAHOITUSTARPEIDEN YHTEENVETO

8.1 Rahoitustarve

Rahoitustarve on se rahamäärä, joka tarvitaan alueen saattamiseksi katu- ja puisto-osaston strategisen vision mukaiseen tilaan turvallisesti, toimivaksi, kestäväksi, viihtyisäksi ja esteettömäksi. Aluesuunnitelmatyössä tehtyjen selvitysten perusteella Vuosaaren eteläosan yleisten alueiden rahoitustarve on noin 4 miljoonaa euroa. Katujen osalta rahoitustarve on noin 1,8 milj. euroa, puistojen osalta noin 2 milj. euroa ja luonnonalueiden osalta noin 0,15 milj. euroa. Laskelmissa on huomioitu peruskorjaus- ja kunnostus- sekä pienet kunnostustarpeet. Hoidon osalta on tehty havaintoja ja kirjattu toimenpidetarpeita, mutta hoitotarpeen lisäämisestä aiheutuvat kustannukset eivät sisälly rahoitustarpeeseen. Laskelmat eivät sisällä tilaajatehtäviä eivätkä arvonnalisäveroja.

Mittavimmat hankkeet ovat katujen osalta Meri-Rastilan tien ja Leikosaarentien peruskorjaus ja alikulkujen kehittäminen. Puistoalueilla mittavimmat hankkeet ovat Haruspuiston ja leikkipuisto Mustakiven peruskorjaukset sekä Pohjaveden skeittipaikan rakentaminen.

Puistojen hoitoluokamuutoksista, uudisrakentamisesta ja skeittipaikan rakentamisesta aiheutuvat ylläpidon lisäkustannukset ovat arviolta 10 000 euroa vuodessa.

8.2 Peruskorjauskohteiden yhteenveto

Peruskorjauskohteiden toteuttaminen ajoittunee vuosille 2011–2020. Peruskorjausrahoitustarve on yhteensä noin 3,2 miljoonaa euroa, näistä katujen osuus 1,5 miljoonaa euroa ja puistojen 1,7 miljoonaa euroa.

Katualueilla peruskorjauskohteita ovat valitut aukiot, torit ja alikulut, Halkaisijanpolku sekä kokoojakadut Leikosaarentie ja Meri-Rastilan tie.

Viheralueilla peruskorjauskohteita ovat Haruspuisto, leikkipuisto Mustakivi,

Ullaksenpuisto ja Kaivonkatsojanpuisto. Meri-Rastilan ja Ramsinniemen luonnonalueiden palveluita kehitetään. Pohjavedenpuiston skeittipaikan toteuttamista tutkitaan yhdessä muiden hallintokuntien kanssa.

8.3 Uudisrakennuskohteiden yhteenveto

Suunnittelualueella puistojen uudisrakennuskohteita ovat Sikuripuisto ja Solvikinpuisto. Näiden toteuttaminen ajoittunee vuosille 2011-2015. Puistojen rakentamisen kustannukset on arvioitu olevan noin 1,3 miljoonaa euroa. Katujen uudisrakentamista tehdään Ramsinrannassa, Aurinkolahdessa ja Pauligin alueella. Rakentamattomia katuja ovat mm. Bertha Pauligin katu, Kahvikatu, Aromikuja ja Kauniinilmankuja. Katujen uudisrakentaminen painottuu vuosille 2012-2014. Rakentamiskustannusten on arvioitu olevan Ramsinrannan osalta noin 2,9 miljoonaa euroa, Aurinkolahden 1,2 M€ ja Pauligin korttelin 3,5 M€. Meri-Rastilan länsiosan kaava lisää toteutuessaan uudisrakentamiskustannuksia niin puistojen kuin katujenkin osalta. Uudisrakentamisen kustannuksia ei ole laskettu alueen rahoitustarpeeseen.

8.4 Luonnonhoidon kustannukset

Luonnonhoidon toteutuskustannukset suunnitelman kymmenvuotiskaudella on noin 150 000 euroa vuoden 2008 keskimääräisillä luonnonhoidon yksikköhinnoilla laskettuna. Nykyisten niittyalueiden hoidon kustannukset ovat 1400 euroa. Niittyjen hoitoluokan nostosta kertyvät kustannukset arvioidaan keväällä 2011.

Metsien hoito- ja uudistustyöt käynnistetään kauden alussa. Suunnittelukaudella toteutettavien töiden kustannukset tarkentuvat luonnonhoitosuunnittelun yhteydessä, kun metsikkökohtaiset toimenpiteet määritellään hoitotavoitteiden mukaisesti.

9 PERUSKORJATTAVAT KOHTEET 2011-2020

9.1 Katujen peruskorjauskohteet

1. Meri-Rastilan alikulut

Kohteiden kuvaus

Hankkeeseen kuuluu kaksi kevyen liikenteen alikulkukäytävää Meri-Rastilan tiellä sekä Vuotien ja metroradan alitse kulkeva kevyen liikenteen väylä Vartiokylänlahden rannassa.

Haruspuistosta Rysäpuistoon ja Ison Kallahden puistoon johtavien alikulujen pintamateriaalina on kulkuväylällä asfaltti, luiskissa betoni- ja kenttäkiveys. Liikkumissuunnat on erotettu toisistaan maalauksin. Istutusalueiden nurmetus ja pensaat ovat huonokuntoisia. Sillan kaiteiden puiset putoamissuojalevyt ovat huonokuntoiset ja töhrityt. Alikulkukäytävät ovat epäviihtyisiä.

Vuosaarentien ja metroradan sillan alla sijaitseva kevyen liikenteen väylä on pinnoitteiltaan kulunut ja kuivatuksestaan syöplynyt. Alikulkukorkeus on vain 2.2 metriä. Kevyen liikenteen väylän pinta on lähellä meren pinnan tasoa, jolloin korkean veden aikaan veden pinta nousee reitille. Alikulku tulvii HKR:n tulvakohteiden määrittelyn (2007) mukaan veden ollessa NN + 1.10 m. Tulvimisen takia väylän kivituhkapinnoite ja meren puoleinen luiska ovat syöplyneet. Siltojen päällysrakenteen hulevesiputkien kautta tuleva pintavesi on kuluttanut väylän pintarakenteita. Vuotien luiskiin on muodostunut oikopolut Vuotielle. Vuosaaren sillan eteläpuolella sijaitsevan venesataman huoltoajo kulkee tämän kevyen liikenteen alikulun kautta.

Vuotie muodostaa voimakkaan esteen etelä-pohjoissuuntaisille viheryhteyksille. Vuotien alikulku toimii ainoana mahdollisena viheryhteytenä tien eteläpuolisten (Meri-Rastilan ulkoilualue, Ramsinniemi ja niihin kytkeytyvä Kallahdenniemi) ja pohjoispuoleisten viheralueiden välillä. Yhteys on nykyisellään varsin heikko.

Käyttäjien toivomukset

Alueen nuoret ovat toivoneet alueen alikulkukäytäviin ja siltoihin lisää eloa, väriä, valoa ja istutuksia.

<i>Katutyyppi</i>	<i>Alikulkukäytävät ja kevyen liikenteen väylä</i>
<i>Liikennemuodot</i>	<i>kevyt liikenne, huoltoajo pienvenesatamaan</i>
<i>Katuosien pituus</i>	<i>noin 300 m</i>
<i>Ylläpitoaluokka</i>	<i>Vuotie: LIV ei talvikunnossapitoa, Haruspuiston alikulut: B</i>
<i>Kiireellisyysluokka</i>	<i>I</i>

Haruspuiston alikulkujen pienet puutteet korjataan ja viihtyisyyttä parannetaan

Vuosaaren sillan ja metroradan alikulku on erittäin huonokuntoinen. Tulviminen ja silloilta tulevat hulevedet ovat vaurioittaneet reitin pintaa.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on kunnostaa alikulut ja Vuotien alitus ikivallan kestäviksi, turvallisiksi ja viihtyisiksi. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa Vuotien alikulun luonnetta viheryhteytenä etelä-pohjoissuunnassa.

Toimenpiteet 10-vuotiskaudelle

Kulkuyhteys Vuotien ja metroradan alitse korjataan kokonaisuutena. Siltakeilojen kiveykset uusitaan. Valaistus uusitaan. Istutuksia lisätään siltojen etelä- ja pohjoispuolille sekä siltojen väliselle alueelle. Tutkitaan kevyen liikenteen kulkuyhteyden rakentamista Vuotielle. Kevyen liikenteen käytävän reuna vahvistetaan tukimuurilla tai vastaavalla rakenteella. Metrosillan kuivatus kunnostetaan niin, että hulevesiputket johtavat vedet suoraan mereen. Vuosaaren sillan kuivatuksen kunnostuksesta on tehty erillinen hankeohjelma pääväylien kunto- ja tarvekartoituksen yhteydessä.

Keväällä 2011 tehdään KSV:n tilaamana osayleiskaavaan liittyvä selvitys ja ideasuunnitelma Vartiokylänlahden itärannan viher- ja ekologisen yhteyden parantamisesta Vuosaaren sillan kohdalla. Mukana ovat Helsingin kaupungin ympäristökeskus ja HKR. Alikulkujen hanketta tarkennetaan tehtävän selvityksen mukaan tukemaan ekologisen yhteyden tavoitteita, ja se saattaa vaikuttaa hankkeen arvioituihin kustannuksiin.

Haruspuistosta Rysäpuistoon ja Ison Kallahdenpuistoon johtavien alikulkujen istutusalueet kunnostetaan tai uusitaan. Istutusalueet voidaan myös korvata nurmella. Kivetyn alueet uusitaan, valaistusta tehostetaan ja siltojen kaiteiden putoamissuojat uusitaan. Siltakeilojen eroosiovauriot korjataan. Alikulkujen elävöittämistä taiteen tai erikoisvalaistuksen avulla harkitaan.

Alikulkujen kunnostettavissa ja perustettavissa istutuksissa käytetään kaupunkikasvioppaan mukaan hoitoluokkaan A3 sopivia lajeja. Vuotien alikulun istutuksiin valitaan Suomessa luonnonvaraisina kasvavia lajeja ja istutettavien taimien on oltava kotimaista kantaa.

Ylläpidossa huomioitavaa

Alikulut altistuvat helposti ikivallalle. Korjaukset ja töhryjen poistaminen tulee tehdä kohteissa ripeästi. Tulvimisen aiheuttamat vauriot Vuosaaren sillan alikulun pinnoitteeseen tulee korjata tarvittaessa.

2. Aukiot ja torit

Kohteen kuvaus

Hankkeeseen on yhdistetty joukko Vuosaaren eteläosan katualueiden aukioita ympäristöineen.

Meri-Rastilan tori sijaitsee Meri-Rastilan keskuksessa, Rastilan metroaseman tuntumassa. Aukion ympärillä on liiketiloja, asumista ja kappeli. Aukio toimii tärkeänä kevyen liikenteen yhteytenä metroaseman suunnasta Haruspuistoon. Aukion pinta on vaaleaa betonikiveystä, jossa on tummia tehosteraitoja. Aukiolla on puita, joista osa kasvaa yksittäisinä aukiolla ja osa luonnonkivimuurilla rajatuissa istutusaltaissa. Aukiolla on pergola ja massiivikiviportaat sekä kivipaasi-istuuksia. Aukiolla on kausikasviastiat. Tori kuuluu Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava-alueeseen. Aukiolla on pieniä puutteita, kuten hulevesien lammikoituminen kaivojen ympärillä.

Fokkatori sijaitsee Meri-Rastilassa Fokkapolun, Fokkakujan, Jaluspolun ja Haruspuiston risteyskohdassa. Aukion ympärillä on viheraluetta, pysäköintialue ja alakoulu. Aukio on pinnoitettu vaalealla betonikiveyksellä, jossa on tummia tehosteraitoja. Fokkatorin pohjoispuolella oleva nurmikaista on huonokuntoinen. Aukion keskellä on pieni paasikivinen istutusallas. Aukio on valaistu metallivartisin puistovalaisimin. Aukio on rakenteellisesti hyvässä kunnossa, mutta väritön ja autio.

Pohjavedenkatu on Kaivonkatsojatieltä Mustankivenpuiston pohjoispäähän johtava tonttikatu. Kadulla on kaksi nurmipeitteistä kiertoliittymää, joiden huolittelematon ilme heikentää kadun yleisilmettä.

Kalkkihiiekankujan pohjoispääty eli Saseka-talon edustan aukio sijaitsee Leikosaarenraitin ja Ullaksenraitin kohtaamispaikassa. Aukio on tilallisesti jäsentymätön betonikivetty katutila. Kadun päädyssä sijaitseva aukio on osittain katualueella ja osittain asukastalon tontilla. Kalkkihiiekankujan varrella on poikittaispysäköintiä. Liikennettä on rajoitettu aukiolle sijoitetulla betonisella ajoesteellä ja tontin puolella betonisin istutusastioin. Aukiolla on käytetty sekä katu- että puistovalaisimia. Aukiolla kasvaa yksi puu ja Kalkkihiiekankujalla muutamia katupuita.

Kalkkihiiekantori on Kallahdessa Kalkkihiiekantien päässä sijaitseva pienenesataman ja Kaunissaaren vuorovenelaiturin yhteydessä oleva merellinen aukio. Aukio on jäsentymätön, sillä HKR:n ja LIV:n hallintorajan vuoksi aukiopintaa ei ole toteutettu kokonaisuutena. Aukioon liittyvä Hiekkajaalanpuiston länsipää on jäänyt toteutukseltaan keskeneräiseksi. LIV:n hallinnoimalla alueella on kaavassa kioskivaraus. Osa aukiosta on so-

<i>Katutyyppi</i>	<i>aukio, kvl-väylä, tonttikatu</i>
<i>Liikennemuodot</i>	<i>kevyt-, huolto- ja ajoneuvo-liikenne</i>
<i>Alueiden pinta-ala</i>	<i>8800 m²</i>
<i>Ylläpitoluokka</i>	<i>III, Mustankivenkadulla II</i>
<i>Kiireellisyysluokka</i>	<i>II</i>

Meri-Rastilan tori

Fokkatori

Pohjavedenkatu

rapintainen. Aukiolla on puu- ja pensasistutuksia. Venesataman vierellä on pysäköintiä. Valaistus on riittävä.

Mustankivenaukio on ilmeeltään kulunut. Aukio on päällystetty betonikivin. Betonikivet ovat paikoin rikkoutuneet. Reunatukena on käytetty betonista upotettavaa ja liimattavaa reunatukea. Aukion pohjoislaidalla on istutusalue, jossa kasvaa pylväshaapoja ja huonokuntoisia maanpeiteperennoja. Aukio on rajattu Mustankivenpuistosta ajoesteellä. Mustankivenpuiston laidassa käytävien risteyskohtaan jää nurmipintainen, reunakivin rajattu kolmionmallinen kumpare. Mustankivenaukiota sivuavalla Mustankivenkadulla on kevyen liikenteen väylällä leveähkö painuma koko kadun pituudelta. Mustankivenkadun erotuskaistat ovat yleisilmeeltään epäsiistit.

Sokeritori on Aurinkolahdessa, Vuosaaren metroaseman välittömässä läheisyydessä. Aukio toimii kauppakeskuksen, terveysaseman ja tornitalo Cirruksen edusaukiona. Aukio on uusi ja hyväkuntoinen. Ongelmana on luvaton pysäköinti, johon rohkaisevat ympäröivät palvelut, parkkiruutumaisen mielikuvan luova kiveyskuvio ja ajoesteiden puute. Ongelmaa on yritetty ratkaista erilaisin toimenpitein. Kesällä 2010 aukiolle on tuotu kausikasviastiat. KSV:n liikennesuunnittelu on ehdottanut liluodontien puoleiselle sivulle pollareita ajoesteeksi. Aukiolle on esitetty myös pysäköinnin kieltävää lisäkilpeä.

Käyttäjien toivomukset

Mustankivenaukiolle on toivottu lisää viihtyisyyttä. Sokeritorille on toivottu ajo- ja pysäköintikieltomerkkiä ja ajoyhteyden kaventamista sekä lisää valvontaa laittoman pysäköinnin estämiseksi. Nuoret toivoivat Meri-Rastilan torin ympäristöön lisää istutuksia.

Tavoitteet

Katuaukioiden kunnostamisella tavoitellaan yleisilmeen kohentamista ja viihtyisyyden parantamista. Pienet rakenteelliset puutteet korjataan ja materiaaleissa tähdätään korkeampaan laatutasoon. Huonokuntoiset ja puuttuvat istutukset ja kiveykset uusitaan. Kalusteita lisätään tarpeen mukaan. Aukioiden toiminnalliset heikkoudet, kuten pysäköintiin liittyvät ongelmat ratkaistaan.

Kalkkihiekankujan päässä, Saseka-talon edustalla on erityisenä tavoitteena nostaa esiin talon toimintaa. Talon käyttäjiä ovat muun muassa Itä-Helsingin taideseura, Pop-jazz konservatorio, Vuosaaren musiikkikoulu ja Suomen tanssistudiot. Aukiolle toteutetaan taide- tai valoteos. Aukio toimii myös tapahtumapaikkana.

Toimenpiteet 10-vuotiskaudelle

Meri-Rastilan torilla painumat hulevesikaivojen ympärillä kunnostetaan poistamalla nykyinen kiveys, oikaisemalla painumat murskeella ja latomalla vanha kiveys uudelleen. Vaino kivipaasi suoristetaan. Kiviportaiden- ja muurien saumat kunnostetaan. Puuttuvan katupuun tilalle istutetaan uusi puu ja muut mahdolliset puutteet istutuksissa korjataan. Meri-Rastilan kaavoituksen yhteydessä tullaan mahdollisesti linjaamaan lisätavoitteita Meri-Rastilan keskustan ja –torin kehittämiseksi.

Fokkatorin pohjoislaidan nurmikaistaleelle istutetaan kasvillisuutta massais-
tutuksena. Istutuksessa käytetään kahta tai kolmea eri pensaslajia. Lajit valitaan kaupunkikasvioppaan ohjeiden mukaisesti Helsingin viheralueiden tunnuskasveista ja tyyppilajistosta. Lajien on sovelluttava myös A3-hoitoluokkaan. Paasikivi-istutusaltaan kokoa suurennetaan. Altaan istutukset suunnitellaan eri vuodenaikoina näyttäväksi, monilajiseksi kokonaisuudeksi. Istutusaltaan lajeiksi voidaan valita myös vaalittavia kasviharvinaisuuksia tai ”herkkukasveja”, mikäli ne täyttävät vaatimukset helppohoitoisuudesta ja kestävydestä.

Istutusaltaan yhteyteen lisätään istuskelu- ja levähdyspaikka. Fokkatorin eteläpäässä sijaitseva avokallio paljastetaan, kallion ympäristön kenttäkiveystä jatketaan koko torin leveydeltä Haruspuistoon. Fokkakujan pensasistutukset uusitaan. Lajiksi valitaan kestävä ja helppohoitoinen laji peruslajistosta.

Pohjavedenkadun käänköpaikkojen kiertoliittymiin lisätään matalaa pensasta (kasvukorkeus alle 0.5m) ja itäisempään kiertoliittymään lisätään myös puu. Tavoitteena on liittää kiertoliittymät tyylillisesti ja visuaalisesti Mustankivenpuistoon. Lajit valitaan kaupunkikasvioppaan myös A3-hoitoluokkaan sopivien kasvien joukosta.

Kalkkihiekankujan aukio Saseka-talon edessä suunnitellaan kokonaisuutena yhteistyössä tontin omistajan ja toimijoiden kanssa. Suunnittelun yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta istutusten lisäämiseen sekä selvitetään pysäköinnin rajaamisen keinot. Kalkkihiekankujan huonokuntoiset betoniset vesikourut korvataan luonnonkivisillä. Kujan päähän sijoitetaan ajoeste. Kausikasviastioiden omistussuhteet selvitetään. Astiat poistetaan, mikäli ovat kaupungin vastuulla. Mahdollisista istutuksista suunnitellaan monilajiset. Valittujen lajien tulee sopia myös hoitoluokkaan A3. Lajien valinnassa kiinnitetään huomiota helppohoitoisuuden ja kestävyden lisäksi näyttävyyteen.

Aukion kehittämisen erityisenä tavoitteena on nostaa esiin talon toimintaa. Talon käyttäjiä ovat muun muassa Itä-Helsingin taideseura, Pop-jazz konservatorio, Vuosaaren musiikkikoulu ja Suomen tanssistudiot. Aukiolle to-

Kalkkihiekantori

teutetaan taide- tai valoteos esimerkiksi heijastuksena toripintaan tai puun kohdevalaisuna.

Kalkkihiekantoria tarkastellaan kokonaisuutena. Keskeneräisiksi jääneet alueet liitetään osaksi muuta aukiota. Suunnittelu tehdään yhteistyössä liikuntaviraston kanssa. Materiaalit, istutukset ja kalusteet toteutetaan HKR:n ja LIV:n alueilla yhtenäisesti. Alueen toiminnallisuutta kehitetään rakentamalla alueelle esim. grillipaikka, kioskki, pergola tai matonpesupaikka. Istutusten lajivalikoimassa suositaan kukkivia tai lehdistöltään, syysväriltään ja/tai versonsoltaan näyttäviä lajeja. Valittujen lajien tulee soveltua myös hoitoluokkaan A3. Torin tulee tyylillisesti liittyä Hiekkajalanpuistoon.

Mustankivenaukio

Mustankivenaukion istutusalueet kunnostetaan korvaamalla perennat matalalla pensaalla. Pylväshaavat valaistaan Mustankivenpuiston sisään-tuloiheeksi. Aukion betonikiveys uusitaan. Mustankivenpuiston kolmion-mallinen nurmialue korvataan pensasistutuksilla. Materiaalien ja kasvilajien valinnassa huomioidaan Mustankivenpuiston tyyli. Mustankivenkadun ja Mustankivenpolun betonikivipintaisilla jalankulkukäytävillä olevat painumat korjataan purkamalla kiveys, tasaamalla murskeella painumat ja laittamalla nykyiset kivet uudestaan paikoilleen. Välikaistojen nurmetus korvataan nurmikivellä tai kiveyksellä yhtenäisesti.

Sokeritorille asennetaan ajoesteet, jotka mahdollistavat huoltoajon. Kausikasviastiat tuodaan aukiolle jatkossakin kesäisin. Jo tehtyjen toimenpiteiden vaikutusta pysäköintiin tarkkaillaan. Mikäli toteutettavat toimenpiteet eivät poista ongelmaa, muutetaan aukion tilallista jäsentelyä esimerkiksi kivipaasipenkein rajaamalla ja kiveyksen pintakuviointia muuttamalla. Lisäksi tutkitaan mahdollisuutta osoittaa selkeästi rajattuja paikkoja lyhytaikaiselle pysäköinnille.

Sokeritori

3. Halkaisijanpolku

Kohteen kuvaus

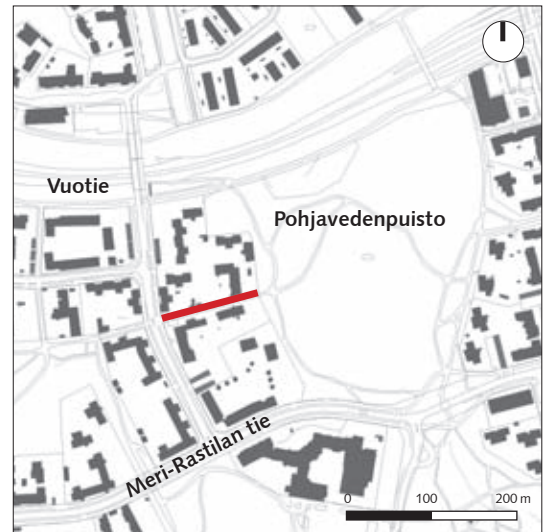
Halkaisijanpolku on asfalttipintainen kevyen liikenteen raitti. Pohjoissivulla on liimattava betoninen reunatuki ja nurmikaista. Huoltoajo on sallittu tonteille ja raitin päässä sijaitsevaan päiväkotiin. Päiväkodin saattoliikenne on vaurioittanut reunatukia ja nurmikaistaa. Nurmikaistalle on tuotu irrallisia maakiviä rajoittamaan pysäköintiä. Valaisimena on matala kevyen liikenteen väylän valaisin.

Tavoitteet

Halkaisijanpolku säilyy kevyen liikenteen raittina, jossa huoltoajo on sallittu. Raitti kunnostetaan siten, että se kestää saattoliikenteen vaikutukset. Suunnitteluratkaisuilla pyritään raittimaiseen ilmeeseen pintamateriaalien avulla – katumaisuutta vältetään.

Toimenpiteet 10-vuotiskaudelle

Betoninen reunatuki vaihdetaan luonnonkiviseen reunatukeen. Kohteessa käytetään madallettua tukea, jolloin ohitustilanteissa ajoneuvo pääsee ajamaan reunatuen yli. Nurmikaista korvataan kiveyksellä tai nurmikivellä. Asfalttipinnoite uusitaan tarvittavilta osin.

<i>Katutyyppi</i>	<i>klv-väylä, huoltoajo tonteille</i>
<i>Liikennemuodot</i>	<i>jk+pp, huoltoajo, saattoliikenne päiväkotiin</i>
<i>Kadun pituus</i>	<i>170 m</i>
<i>Ylläpitoluokka</i>	<i>III</i>
<i>Kiireellisyysluokka</i>	<i>II</i>

Katutyyppi	kokoajakatu
Liikennemuodot	ajoneuvo- ja kevytliikenne, joukkoliikenne
Katujen pituus	2850 m
Ylläpitoluokka	II
Kiireellisyysluokka	I

Meri-Rastilan tien puut ovat huonokuntoisia ja istutukset pirstoutuneita. Pinnoite-ero ei ole riittävä jalankulun ja pyöräilyn erottamiseen.

4. Leikosaarentie ja Meri-Rastilan tie

Kohteen kuvaus

Leikosaarentie ja Meri-Rastilan tie muodostavat Vuosaaren eteläosan merkittävimmän poikittaisyhteyden. Materiaalina ajoradalla ja pyöräteillä on asfaltti, jalankulkuväylällä betoninen sidekivi ja betonikivi. Jalankulku ja polkupyöräily on erotettu kadun molemmilla puolilla eri pinnoitemateriaaleilla, joskin pinnoite-ero ei muodosta esteettömyyden kannalta riittävää kontrastia ilman rajaavaa maalausta. Ajoradan molemmin puolin on katupuuistutukset.

Meri-Rastilan tien puut ovat huonokuntoisia liian pienen kasvualustatilan vuoksi. Erotuskaistalla kasvaa siellä täällä pensaita. Istutukset ovat pirstoutuneita useiden liittymien, tonttiliittymien ja joukkoliikennepysäkkien vuoksi. Erotuskaistan pinnoitemateriaalina on sorakate. Katujen yleisilme on nykyisellään ankea. Kevyen liikenteen merkinnöissä, suojateissa ja joukkoliikenteen pysäkeissä on esteettömyyspuutteita. Kadulla on muutamia vakiintuneita ylityskohtia paikoissa, joissa ei ole suojatietä. Oikopolkuja on muodostunut erotuskaistoille. Kaduilla esiintyy pieniä puutteita ja epäjohtonmukaisuutta pinnoitteissa ja kalusteissa.

Käyttäjien toivomukset

Hidasteita tai korotettuja suojateitä on ehdotettu mm. Hiekkalaiturintien ja Vedenottamontien välille. Hiljaista asfalttia on toivottu Leikosaarentielle. Kadulle on toivottu kunnollisia istutuksia.

Tavoitteet

Tavoitteena on kokoojakatujen yleisilmeen kohentaminen, yhtenäistäminen sekä esteettömyyden parantaminen. Leveän kadun estevaikutusta pyritään lieventämään suojatietarpeiden kartoittamisella ja suojateiden lisäämisellä tarvittaessa.

Meri-Rastilan metroaseman ympäristö sisältyy Meri-Rastilan osa-yleiskaava-alueeseen. Kaavaprosessin edetessä keskustan tonttien kehittäminen saattaa asettaa uusia tavoitteita myös Meri-Rastilan tielle.

Toimenpiteet 10-vuotiskaudelle

Katu peruskorjataan. Peruskorjauksessa panostetaan etenkin katukasvillisuuden olosuhteiden ja esteettömyyden parantamiseen. Erotuskaistojen istutukset uusitaan, pensaslajiksi valitaan matala ja hillittykasvuinen (alle 0.5m) pensas. Katupuiden kasvualusta vaihdetaan koko katuosuudella kantavaksi ja katupuut uusitaan. Puukujanteet istutetaan useita puistolehmuksen lajikkeita yhdistellen. Sopivia lajikkeita ovat kaupunkikasvioppaan

mukaan *Tilia x vulgaris* 'Pallida' (keisarinlehmus), *Tilia x vulgaris* 'Siivonen' (siivosenlehmus) ja *Tilia x vulgaris* 'Zwarte Linde' (puistolehmus).

Erotuskaistojen sorakate korvataan nurmetuksella tai vastaavalla. Leikosaarentiellä erotuskaistojen kulumisen suojateiden kohdalla estetään kiveyksin. Kaapeleita tai kaukolämpöputkia ei siirretä kunnostustöiden takia. Suojatietarpeet kartoitetaan.

Oikopolkujen muodostuminen ajoradan reunaan estetään istutuksin. Lajeina käytetään katualueen nykyisiä lajeja. Pyörätie erotetaan jalkankulusta nykyistä selvemmin, maalauksella tai valkoisella kiviraidalla. Suojatiemaalaukset ulotetaan pyörätien yli. Reunatuot muutetaan suojateiden kohdalla vastaamaan kaupungin nykyisiä suunnitteluohjeita. Kalusteet uusitaan yhteneväisiksi koko katuosuudella. Linja-autopysäkit kunnostetaan vastaamaan esteettömyyden perustasoa lisäämällä reunatuon viereen valkoiset huomioraidat.

Suojateissä on esteettömyyspuutteita.

Pinta-ala	71 500 m ²
Rekisterinumero	4435, 4436, 4437
Hoitoluokat (pinta-ala)	A0 90,7 m ² A2 21 175,7 m ² A3 4 909,5 m ² C1 44 861,7 m ² H1 377,9 m ²
Puiston tyyppi ja käyttö	asukaspuisto: leikkipuisto, pelikentät, skeittipaikka, koirapuisto, oleskelu
Kaavamerkintä	VP
Luonnonhoidon kuviot	182-199
Kiireellisyysluokka	I

9.2 Puistojen peruskorjauskohteet

5. Haruspuisto

Kohteen kuvaus

Haruspuisto sijaitsee alakoulun, kappelin ja asuintonttien rajaamana Meri-Rastilan tien, Halkaisijantien ja Harustien muodostaman alueen keskellä. Haruspuistoon johtaa kevyen liikenteen yhteydet Meri-Rastilan torilta, Fokkatorilta, Halkaisijanpolulta sekä alikulkujen kautta Meri-Rastilan tien eteläpuolisilta alueilta.

Haruspuisto on Meri-Rastilan puistoista toiminnallisin ja asutuksen kannalta keskeisin. Puisto on nk. asukaspuisto, jossa leikkipuiston toimintojen lisäksi järjestetään ohjelmaa myös aikuisille. Leikkipuiston yhteydessä on asukastalo, jonka tilat ovat asukkaiden käytettävissä myös iltaisin ja viikonloppuisin. Monikulttuurisen asukaspuiston toiminta perustuu kestävään kehitykseen ja pajatoimintaan, tekemällä ja kokemalla oppimiseen, yhteisöllisyyteen ja arjen arvostamiseen.

Puiston toiminnot keskittyvät asukastalon ja leikkipuiston ympäristöön puiston luoteisosaan. Leikkialueita on kaksi: leikkipuiston muodostama suurempi kokonaisuus ja pelikentän länsipuolelle sijoittuva pienempi alue. Leikkialueiden välineitä ja varusteita on uusittu niissä esiintyvien turvallisuuspuutteiden vuoksi. Leikkialueiden toiminnallisuudessa on parannettavaa, osa alueista on jäänyt vähäiselle käytölle niiden mielenkiinnostomuuden takia. Kokonaisuutena leikkialueiden käyttö on vilkasta ja välillä erittäin runsastakin. Leikkialueiden välittömässä läheisyydessä on myös talvisin jäädytettävä pelikenttä sekä skeittipaikka ja koripallokenttä. Skeittipaikan ja koripallokentän varusteet ovat kuluneet ja puutteelliset.

Puiston keskellä on koira-aitaus, jonka vieressä sijainnut katos on poistettu huonokuntoisena. Rinteessä sijaitseva koira-aitaus on pinta-alaltaan pieni ja sen pinta on pahasti kulunut. Aitauksessa on kalusteita, joiden kunto ja malli vaihtelevat.

Haruspuiston reitit ovat asfaltoituja ja kivituhkapintaisia. Pääreitit kuuluvat talvikunnossapitoluokkaan B. Pientareiden kapeuden tai niiden puuttumisen vuoksi asfalttipäällysteiden reunoissa on sortumia. Puiston kasvilisuus on pääosin metsäistä ja luonnonmukaista. Oleskelu- ja leikkialueiden ympäristössä on koristeistutuksia, kuten pensaita. Ilkivalta on yleistä, esimerkiksi puiston kalusteita on töhritty ja rikottu. Penkkejä on vähän ja niiden kunto, malli ja asennustapa vaihtelevat. Roska-astioita on riittä-

västi, mutta niidenkin malli vaihtelee. Syväkeräyssäiliöt on asennettu liian korkealle. Puisto on valaistu matalin puistovalaisimin.

Haruspuiston yleisilme on varsin kulunut. Pieniä puutteita esiintyy paljon.

Käyttäjien toivomukset

Koko puistoalueelle ja ulkorakennuksille on toivottu perusteellista kunnostusta. Kaiken ikäisten liikuntavälineitä on toivottu. Tehokkaampaa ylläpitoa on toivottu, esimerkiksi siivoamista sekä kahlualtaan ja pensastutusten hoitamista. Koirapuistoa on toivottu laajennettavaksi ja jaettavaksi isoille ja pienille koirille erikseen. Valaistuksen parantamista on toivottu. Lasten- ja nuorten palautteissa toivottiin mm. koripallokentän merkintöjen maalaamista, urheilukentän muuttamista nurmipintaiseksi, uima-altaan parempaa kunnossapitoa ja leikkilaivan rakentamista majakan vierelle.

Tavoitteet

Haruspuisto on tärkeä asukkaita kokoava puisto ja siihen panostetaan. Tavoitteena on viihtyisä viheralue, joka tarjoaa monipuolisia toimintoja eri ikäryhmille. Suunnittelussa huomioidaan asukaspuiston henkilökunnan, puiston käyttäjien ja alueen nuorison mielipiteet ja toiveet. Materiaali- ja kalustevalinnoissa pyritään yhtenäiseen ilmeeseen ja ilkkivallan kestävyys-teen. Meri-Rastilan länsiosan kaavoituksen myötä Haruspuiston merkitys kasvaa, sillä asukkaita tulee lähialueelle lisää.

Toimenpiteet 10-vuotiskaudelle

Leikkipuisto Harus ja sen läheisyydessä sijaitseva hiekkapintainen pelikenttä, koripallokenttä ja leikkipaikka peruskorjataan. Leikkialueiden peruskorjauksessa toimintojen jäsentely, välineet, kalusteet, istutukset, pinnat, kulkuväylät sekä reunukset, muurit ja muut rakenteet uusitaan. Leikkipuisto Haruksen merellinen teema säilytetään. Pelikentän aita uusitaan. Pelikentälle sijoitetaan eri-ikäisiä käyttäjiä ajatellen kuntoiluvälineitä, esim. parkour-piste sekä tasapaino- ja kuntolaitteita. Leikkipuiston istutuksiin valitaan helppohoitoisia ja kestäviä lajeja, jotka sopivat myös hoitoluokkaan A3. Istutusten lajivalikoimassa suositaan kukkivia tai lehdistöltään, syysväriltään ja/tai versostoltaan näyttäviä lajeja. Lajien tulee olla myrkyttömiä.

Koirapuistoa laajennetaan rakentamalla nykyisen aidan pohjoispuolelle uusi aitaus pienille koirille. Koira-aitausten varusteet ja kalusteet yhtenäistetään. Koirapuiston laajennus rakennetaan 2011.

Nykyistä koira-aitausta vierelle rakennetaan uusi aitaus pienille koirille

Toiminnalliset alueet kunnostetaan.

Kalusteet ja varusteet uusitaan. Vanhat kalusteet ja niiden rakenteet poistetaan. Penkkejä sijoitetaan vilkkaammin käytettyjen reittien varsille. Puiston kalusteet valitaan kalusteohjeen mukaisesti asuinalueelle sopivista kalusteista. Leikkipuistoissa ja -paikalla penkkimalliksi valitaan puiston tyyliin sopiva vuosisopimustoimittajan yleispenkki. Muualla puistossa käytetään penkkimallia ”HKR Peruspenkki”. Kalusteiden ja varusteiden valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota huollettavuuteen ja ilkvallan kestävyYTEEN.

Reittien sortuneet pientareet korjataan. Vesieroosion syömät kivituhkapintaiset käytävät asfaltoidaan talvikunnossapidettävillä reiteillä. Harbonkadun päästä nousevan puistokäytävän varteen sijoitetaan käsi-johde.

Luonnonhoidon tavoitteet

Haruspuiston puusto on pääosin nuorta tai varttunutta kuusivaltaista sekametsää, jonka alla kasvaa monilajista pienpuustoa. Varsinkin tiheimpiä kuusikkokuvioita on syytä harventaa, jotta puusto säilyisi elinvoimaisena, eikä tiheä metsä loisi puiston käyttäjille turvattomuuden tunnetta. Lisäksi pienpuuston hoito ja yksittäisten huonokuntoisten puiden poisto puiston reittien varsille avaa näkymiä metsään ja luo viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Puiston kalliokuviot jätetään hoidon ulkopuolelle ja niillä tavoitteena on luontainen kalliokasvillisuus ja –puusto.

Ylläpidossa huomioitavaa

Asukkaat kokevat Haruspuiston epäsiistiksi. Puistossa esiintyy ilkvallaa. Paljon käytetyn asukaspuiston ylläpitoa tulisi tehostaa viihtyisyyden parantamiseksi peruskunnostuksen jälkeen. Hoitoluokkien tarkastuksen yhteydessä reittien varsien kapeiden viherkaistojen hoitoluokka korjattiin vastaamaan hoitotasoa. Hoitoluokkaa laskettiin käytävän varsilla paikoin A3-luokkaan ja länsipuolen kallioisella alueella C1-luokkaan. Ylläpidon kustannukset pysyvät samana, sillä hoitoluokkien lasku ja ylläpidon tehostaminen kompensoivat toisiaan.

6. Pohjavedenpuisto

Kohteen kuvaus

Pohjavedenpuisto on Meri-Rastilaa ja Kallahtea erottava metsäinen ja kalliainen viheralue. Puisto rajautuu Meri-Rastilan tiehen sekä Halkaisijantien ja Kaivonkatsojantien asuintontteihin. Puiston pohjoispuolella kulkee Vuotien suuntainen kevyen liikenteen pääyhteys. Puiston pohjoispuolella on huoltamotoimintaan kaavoitettu tontti, jolla ei ole edellytyksiä toimia kaavan mukaisessa käytössä. Tontilla ei ole rakennuksia. Kesällä 2010 alue oli STARA:n työllistettyjen tukikohtana. Pohjavedenpuistossa ei ole toimintamahdollisuuksia. Puistoa käytetään mm. mopojen maastoajorataa sekä softauksen (värikuula-aseiden) pelialueena. Puisto on lähes kokonaan luonnontilaista metsää.

Helsingin yleiskaavassa 2002 Pohjavedenpuisto on määritelty kaupunginosapuistoksi. Kaupunginosapuistot sijaitsevat rakennettujen alueiden suhteen keskeisesti. Ne sisältävät asukkaita palvelevia luonto-, kulttuuri- ja toimintaympäristöjä.

Käyttäjien toivomukset

HKR:n skeittiohjelman sekä nuorisotyöpajojen yhteydessä on toivottu skeittipaikkaa huoltamotontille. Skeittipaikan yhteyteen on toivottu lisäksi graffitiseinää ja koripallokoria. Nuoret ovat toivoneet puistoon lisää penkkejä ja roskiksia sekä käsijohdetta jyrkän puistokäytävän varteen. Valaistuksen parantamista on toivottu.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on täydentää Pohjavedenpuiston palvelutarjontaa asukkaita, erityisesti nuorisoa paremmin palvelevaksi.

Hankkeen tavoitteena on rakentaa Pohjavedenpuistoon vanhalle huoltamotontille skeittipaikka. Skeittipaikan tarve on noussut voimakkaana esille alueen lapsille ja nuorille järjestetyissä työpajoissa. Pohjavedenpuistoa pidettiin nuorten keskuudessa parhaana paikkana skeittipaikalle. Hankkeelle haetaan rahoitusta Lähiöprojektilta. Suunnittelu tehdään yhteistyössä alueen nuorten, lajin harrastajien ja Helsingin kaupungin skeittityöryhmän kanssa. Hanke esitellään skeittityöryhmälle tammikuussa 2011.

Toimenpiteet 10-vuotiskaudelle

HKR on selvittänyt skeittipaikan toteuttamisen edellytyksiä yhteistyössä nuorisosiainkeskuksen, ympäristökeskuksen ja KSV:n kanssa. KSV puol-

<i>Pinta-ala</i>	77 000 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	4446
<i>Hoitoluokat (pinta-ala)</i>	A2 1 806,4 m ²
	A3 4 556,0 m ²
	C1 71 668,9 m ²
<i>Puiston tyyppi ja käyttö</i>	lähimetsä, varikko
<i>Kaavamerkintä</i>	LH, VL
<i>Luonnonhoidon kuviot</i>	233-244
<i>Kiireellisyysluokka</i>	I

Skeittipuisto toteutetaan korkeatasoisena, esikaupunkialueelle ja luonnon läheisyyteen sopivin materiaalein. Esimerkki Kööpenhaminasta, Prags Boulevard.

taa skeittipaikan sijaintia ja hanke voitaisiin toteuttaa väliaikaisen rakennusluvan (enintään 10 vuodeksi) nojalla. Alue on varattu tulevaisuudessa lisärakentamiselle, minkä vuoksi kaavamuuksoksi ei ole mahdollinen. Hankkeen isäntänä voisi olla nuorisosiainkeskus.

Alueelle rakennetaan korkeatasoinen skeittipaikka. Puiston luonnonläheisyys ja sijainti esikaupunkialueella huomioidaan suunnittelussa mm. materiaalien, värien ja varusteiden valinnassa.

Alue asfaltoidaan ja sinne asennetaan skeittivälineitä ja muutamia penkkejä. Asfalttipintaa elävöitetään esim. asfalttiin tehtävillä maalatuilla tai masatuilla pintakuviolla. Alue aidataan ja valaistusta tehostetaan. Aidan tulee olla läpinäkyvä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä välineiden huollettavuuteen ja ilkvallan kestoan. Suunnittelussa tehdään yhteistyötä alueen nuorten ja lajin harrastajien kanssa.

Lisäksi Pohjavedenpuiston penkit uusitaan muutamia penkkejä lisäten. Penkkimallina käytetään HKR peruspenkkiä. Puiston valaistus uusitaan ja parannetaan. Meri-Rastilan tielle laskevan jyrkän puistokäytävän yhteyteen rakennetaan käsijohde.

Huoltamotontilla sijaitsevalle STARA:n tukikohdalle etsitään alueelta uusi sijoituspaikka.

Luonnonhoidon tavoitteet

Pohjaveden puistossa luonnonhoidon yhtenä päätavoitteena on ylläpitää ja kehittää alueen luonnon monimuotoisuutta. Aluetta hallitseva kallioinen ylänkö on jätetty kehittymään luonnontilaan ja alueen pohjoisosassa olevalle kuviolle on kehittynyt eriasteinen lahopuukeskittymä, jota edesautetaan kaatamalla pystylahot ja konkelossa olevat puut maapuiksi. Lisäksi alueen luoteisosassa oleva kuusikko jätetään toimenpiteiden ulkopuolelle yksittäisten reittienvarren puiden kaatamista lukuun ottamatta. Luonnonhoidolla pyritään myös parantamaan puuston elinvoimaisuutta harventamalla puustoa sopivissa kohdissa ja tekemällä pienpuuston hoitoa reittien varsille. Nämä toimenpiteet kohdistuvat pääosin puuston etelä- ja kaakkoisosiin ja niillä myös edesautetaan puuston käyttäjien viihtyisyyttä ja turvallisuutta.

Ylläpidossa huomioitavaa

Skeittipaikan rakentaminen lisää ylläpidon kustannuksia vuositasona noin 1400 €.

7. Ullaksenpuisto

Kohteen kuvaus

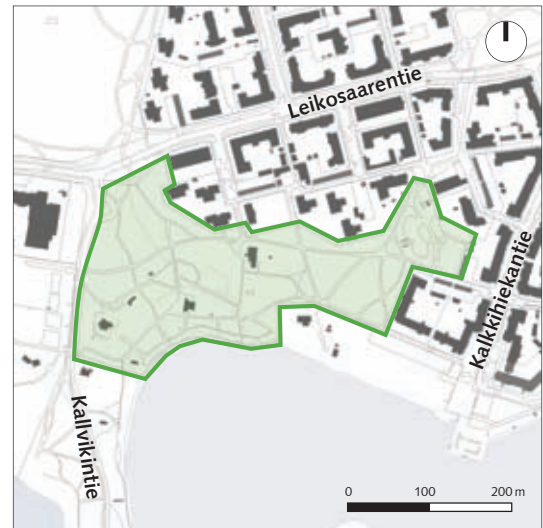
Ullaksenpuisto on meren, Kallahdenraitin ja Leikosaarentien sekä pienvenesataman ja asuintonttien rajaama metsäinen puisto, jossa on muutamia vanhoja huvilarakennuksia. Puistossa toimii nuorisosiainkeskuksen ylläpitämä kahvila Ullas ja seikkailutalo. Puistossa on leikkipaikka, koirapuisto ja uimaranta. Puistossa on sijainnut myös grillipaikka, joka on purettu kesällä 2010 sen aiheuttaman häiriön ja ylläpidollisten haasteiden vuoksi.

Ullaksenpuisto edustaa 1990-luvun alkupuolen puistosuunnittelua. Puiston on suunnitellut Ympäristötoimisto Oy Miljöbyrån Ab / Lars Barnö. Aikakaudelle tyypillisiä piirteitä on vielä nähtävissä muun muassa puiston kalusteissa ja rakenteissa. Puiston omaleimaisin alue on länsiosan soralla katettujen yrtti- ja varpuistutusten keskellä kulkeva puistokäytävä. Muualla puistossa käytävien risteyskohdissa on samoin soralla katettuja istutusalueita, joissa kasvaa erilaisia havukasveja. Istutukset on rajattu matalin metallikaitein.

Suojakaiteet ovat vääntyneitä ja huonokuntoisia. Varpuistutukset ovat paikoin kuluneet oikopolkujen takia. Varpualueen käytävä on ollut alkuperäisen suunnitelman (PUO 4369/3) mukaan päällystetty vanhoilla ratapalkeilla, mutta pinnoite on poistettu huonokuntoisena ja korvattu kivituhkalla. Käytävälle on suunniteltu vanhoista katukivistä toteutettua alkuperäistä palkkipäällystettä mukailevaa kiveystä, mutta suunnitelmia ei ole toteutettu.

Puiston alkuperäisiä, paikalla rakennettuja kalusteita ja rakenteita on poistettu huonokuntoisina, osa on korvattu tyyppimalleilla. Kalusteet ovat pääsääntöisesti huonokuntoisia ja niiden valikoima kirjava ja tyyliiltään sekava. Erikoisimmat kalusteet ovat koirien ulkoiluttamiseen liittyvät yksittäiset pylvää. Osa roska-astioista sijaitsee istutusalueiden keskellä, kävelyreittien ulottumattomissa.

Puistossa sijaitsevan leikkipaikan kunto on vuosien saatossa rapistunut. Leikkipaikalla on joitakin uusia ja hyväkuntoisia välineitä, mutta suurelta osin leikkivälineet ovat huonokuntoisia. Leikkipaikan itäpuolella on päiväkotikoti, jonka pihaan puisto liittyy. Osa päiväkodin tontista on aidattu käytön ulkopuolelle ja aidan ulkopuolinen alue leikkipaikan rajalla on jäänyt hoitamattomaksi joutomaaksi.

<i>Pinta-ala</i>	59 000 m ²
<i>Rekisterinumero</i>	4453, 4454, 4455
<i>Hoitoluokat (pinta-ala)</i>	A2 16 738,2 m ²
	A3 7 069,2 m ²
	B2 404,1 m ²
	B3 2 001,2 m ²
	C1 32 454,1 m ²
	H1 1 953,6 m ²
<i>Puiston tyyppi ja käyttö</i>	leikkipaikka, koirapuisto, oleskelu
<i>Kaavamerkintä</i>	VP
<i>Luonnonhoidon kuviot</i>	245-258
<i>Kiireellisyysluokka</i>	II

Varpualueen käytävä kunnostetaan alkuperäistä suunnitelmaa mukaillen (Ab Miljöbyrån Oy)

Puisto on yleiskaavassa 2002 määritelty rakennettujen alueiden suhteen keskeisesti sijaitseväksi kaupunginosapuistoksi, joka sisältää kaupungin-osan asukkaita palvelevia luonto-, kulttuuri- ja toimintaympäristöjä.

Käyttäjien toivomukset

Ullaksenpuiston rauhallisuutta ja luonnonmukaisuutta arvostetaan. Penkkien ja roska-asioiden lisäämistä on toivottu. Tehostettua ylläpitoa roskaisuuden ja ilkivallan torjumiseksi on toivottu. Puistoon on toivottu vartiointia iltaisin ja viikonloppuisin. Rantaan on toivottu pitkää oleskelu-laituria. Koirapuiston poistamista ja toisaalta koirien uimapaikan perustamista on toivottu. Rannan puistokäytävän kunnostamista on toivottu.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on kunnostaa Ullaksenpuiston pienet puutteet hienovaraisesti ja alkuperäisiä suunnitelmia mukaillen sekä peruskorjata Ullaksenpuiston leikkipaikka.

Tavoitteena on viihtyisä, luonnonmukainen ja rauhallinen kaupunginosa-puisto. Leikkipaikalla on toimintamahdollisuuksia erityisesti leikki-ikäisille. Puisto edustaa 1990-luvun puistosuunnittelua. Alkuperäisten piirteiden säilymiseen on kiinnitettävä huomiota mm. kasvilajeja ja kalusteita valittaessa. Puiston kunnostamisessa ja hoidossa hyödynnetään alkuperäisiä puistosuunnitelmia (PUO 4369). Yleisten töiden lautakunta päätti yksimielisesti 26.4.2011 että grillipaikka on palautettava puistoon.

Toimenpiteet 10-vuotiskaudelle

Ullaksenpuiston pienet puutteet kunnostetaan hienovaraisesti, alkuperäisiä suunnitelmia mukaillen. Hoitoluokan A2 alueilla uusitaan istutusten suojakaiteet ja istutuksia täydennetään havu- ja varpukasveilla. Istutusten uusimisessa ja täydentämisessä käytetään alkuperäisen suunnitelman mukaisia lajeja tai niiden kasvutapaa mukailevia lajeja sekä paikalla jo viihtyviä lajeja.

Suojakaiteiden on oltava nykyistä tukevampaa mallia. Varpualueella puiston länsiosassa vakiintuneet oikopolut vahvistetaan kivituhkalla ja rajataan istutusten suojakaiteella paikoissa, joissa ne kulkevat istutusalueiden läpi. Varpuistutusten läpi etelä-pohjoissuunnassa kulkeva kivituhkakäytävä päällystetään vanhoilla katukivillä tai pienemmillä nupukivillä suunnitelmaa (PUO 4369/3) mukaillen.

Leikkipaikka peruskorjataan erityisesti leikki-ikäisten (0-6-vuotiaiden) leikkipaikaksi. Leikkipaikan peruskorjaus suunnitellaan yhteistyössä päiväkotia ylläpitävän tahon kanssa, jotta puiston ja pihan välinen raja-alue saa-

daan käyttöön. Suunnittelun yhteydessä tarkistetaan leikkipaikan huolto-
liikenteen järjestelyt ja niitä parannetaan tarvittaessa. Leikkipaikan kulku-
reitit, tilajako, toiminnot ja kalusteet uusitaan ja istutukset kunnostetaan.
Leikkivälineiden kunto ja turvallisuus tarkistetaan ennen peruskorjausta;
osa välineistä voidaan säilyttää, mikäli ne täyttävät nykyiset turvallisuus-
vaatimukset. Leikkipaikalle sijoitetaan erityisesti leikki-ikäisiä kiinnostavia
toimintamahdollisuuksia ja leikkipaikan viihtyisyyttä parannetaan istutuk-
sia kunnostamalla sekä istuskelu- ja oleskelumahdollisuuksia lisäämällä.

Leikkipaikan istutukset pyritään säilyttämään. Leikkipaikkaa reunustava
istutukset kunnostetaan ja niitä uusitaan vain tarvittaessa. Näkyvyyden
parantamiseksi käytetään nykyistä matalakasvuisempia lajeja. Lisäksi käy-
tetään runkopuita. Istutuksiin valitaan helppohoitoisia ja kestäviä lajeja,
jotka sopivat myös hoitoluokkaan A3.

Puiston kalusteet uusitaan. Penkkien määrää lisätään nykyisestä. Penkkejä
sijoitetaan tasaisin välimatkoin rantaa kiertävän puistokäytävän varteen.
Roska-astiat sijoitetaan paremmin saavutettaviksi käytävien risteyskohtiin.
Vanhat kalusteet ja niiden rakenteet poistetaan.

Kalusteet valitaan kalusteohjeen mukaisesti asuinalueelle sopivista kalus-
teista. Penkinä käytetään puiston tyyliin sopivaa vuosisopimustoimittajan
yleispenkkiä. Valaisimena käytetään matalaa puistovalaisinta. Kalusteiden
ja varusteiden valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota huollettavuuteen
ja ilkevällään kestävyteen.

Leikkipaikan käyttöaste on selvitettävä ennen suunnitelmien laatimista.
Käyttöasteen jäädessä vähäiseksi leikkipaikka poistetaan käytöstä ja integ-
roidaan osaksi muuta puistoa. Leikkitoiminnot keskitetään tällöin alueen
kunnostettaviin leikkipuistoihin.

Puistoon rakennetaan uusi grillipaikka.

Luonnonhoidon tavoitteet

Ullaksenpuiston luonnonhoidon tavoitteena on ylläpitää ja kehittää alu-
een puistomaista ilmettä unohtamatta kuitenkin alueen luontoarvoja.
Alueen länsiosassa olevilla kuvioilla tiheimpiä kuusivaltaisia metsiköitä
harvennetaan ja hoidetaan pienpuustoa, niin että ulkoilureittien reuna-
vyöhykkeille tehdyt viherkaistat eivät "katkea" jyrkästi hoitamattomaan
metsikköön ja luo näin kontrastia hoidetun A-luokan ja hoitamattoman
C-luokan välillä. Näin koko puiston länsipuoleiselle osalle saadaan viih-
tyisiä ja avara puistomainen ilme. Alueen keskiosissa olevat lehdot jäävät
pääosin hoidon ulkopuolelle, lukuun ottamatta yhtä kuviota, missä har-
vennetaan lehtokasvillisuutta varjostavaa puustoa.

Kalusteet ja varusteet uusitaan. Roska-astiat sijoitetaan paremmin saavutettavaksi käytävien risteyskohtiin.

Pinta-ala	2500 m ²
Rekisterinumero	4447
Hoitoluokat (pinta-ala)	A2 2475 - 2476 m ² H1 21-22 m ²
Puiston tyyppi ja käyttö	kevyen liikenteen reitti, puistossa asukkaiden grillikatos
Kaavamerkintä	VP
Kiireellisyysluokka	III

8. Kaivonkatsojanpuisto

Kohteen kuvaus

Kaivonkatsojanpuisto on Pohjavedenpuiston ja Mustankivenpuiston välissä kulkeva itä-länsisuuntainen kapea puistoyhteys, joka risteää Vedenottamontien ja Pohjavedenkujan yhdistävän aukion kanssa. Puisto laajenee keskiosassa asuinrakennusten väliin jääväksi taskuksi, jossa on korkea, puiden ja pensaiden peittämä maakumpare ja ilmeisesti taloyhtiön käytössä oleva hirsirakenteinen grillikatos. Puiston istutukset ovat huonokuntoisia, pintamateriaalit kuluneita ja kuivatusratkaisut esteettisesti epäonnistuneita. Puiston yleisilme on jäsentymätön ja epäsiisti. Puiston itäpäässä aukion betonikiveys on painunut ja kulunut. Aukion yleisilme on epäsiisti.

Tavoitteet

Tavoitteena on peruskorjata Kaivonkatsojanpuisto viihtyisäksi ja edustavaksi kokonaisuudeksi sekä kehittää puiston toimintoja. Puistosta pyritään luomaan omaleimainen, ilmeeltään yhtenäinen kokonaisuus. Puisto yhdistää korkeatasoisesti rakennetun Mustankivenpuiston ja luonnontilaisen Pohjavedenpuiston, mikä on otettava huomioon mm. rakenteissa ja kasvivalinnoissa.

Toimenpiteet 10-vuotiskaudelle

Puiston istutukset, rakenteet, kalusteet, varusteet ja pinnoitteet uusitaan. Puiston halki kulkevan kevyen liikenteen raitin linjaus tarkistetaan ryhdikkäämmäksi: linja oikaistaan tai mutkittelu otetaan voimakkaammin osaksi kokonaissommitelmaa. Kevyen liikenteen raitin asfaltoidun

osuuden päissä olevat asfaltoidut vesikourut poistetaan ja nurmetetaan. Uudet hulevesikaivot rakennetaan kulkupinnalle raitin reunaan. Puiston toimintoja kehitetään liittämällä puistotaskussa sijaitseva grillikatos tiiviimmin muun puiston yhteyteen istutuksin tai kulkureitin. Grillikatos korvataan kaupunkikuvallisesti alueelle paremmin sopivalla ratkaisulla. Maakumpare tasataan tai integroidaan istutuksiin ja valaisimin osaksi puistoa. Vedenottamontien päässä olevan aukion betonikiveys uusitaan. Puiston kalusteet uusitaan. Puistoon sijoitetaan keskitetysti muutamia penkkejä.

Puiston istutuksista muodostetaan näyttäviä ja helppohoitoisia kokonaisuuksia matalista ja keskikorkeista pensaslajeista sekä runkopuista. Istutuksiin valitaan lajeja, joiden käytön lisäämistä on ehdotettu tai jotka on määritelty arvokkaiksi harvinaisuuksiksi kaupunkikasvioppaassa. Lajien on sovitettava myös hoitoluokan A3 puistoihin. Istutuksia ei tule ulottaa käytävien reunoille. Istutusten on oltava läpinäkyviä turvallisuudentunteen säilyttämiseksi.

Käytävät päällystetään asfaltilla, aukiot betonikivin. Käytävät rajataan luonnonkivisin reunalistoin tai -tuin. Puiston kalusteet valitaan kalustehjeen mukaisesti asuinalueelle sopivista kalusteista: penkinä käytetään mallia "HKR-penkki" joko kivi- tai metallijalkaisena. Penkkimalliksi voidaan valita myös vuosisopimustoimittajan yleispenkki.

Puistoon voidaan sijoittaa taideteos ja siellä voi olla erikoisvalaistuskohteita. Puiston valaistus uusitaan peruskorjauksen yhteydessä. Valaisimien valinnassa ja niiden suunnittelussa otetaan huomioon Helsingin Energian alueelle tekemät linjaukset.

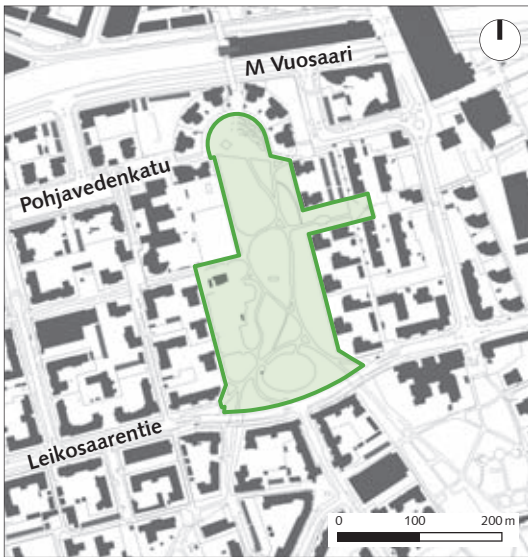
Grillikatoksen ylläpitävä taho ja mahdolliset vuokra- ja käyttösopimukset on selvitettävä ennen suunnitelmien laatimista, samalla on kartoitettava katoksen mahdollinen laajempi käyttö esimerkiksi useamman lähiympäristön taloyhtiön yhteisenä alueena. Puistotaskun sulkevan maakumpareen tarkoitus on selvitettävä ennen suunnitelmien laatimista.

Maakumpare erottaa puistotaskun ja kevyen liikenteen reitin toisistaan.

Puiston kuivausratkaisut vaativat peruskorjausta.

Pinta-ala	45 500 m ²
Rekisterinumero	4449, 4450
Hoitoluokat (pinta-ala)	A0 59,8 m ² A1 3 425,3 m ² A2 41 846,2 m ² H1 268,6 m ²
Puiston tyyppi ja käyttö	edustus-, asukas-, kaupunginosapuisto: leikkipuisto, pelikenttä, oleskelu
Kaavamerkintä	VP
Kiireellisyysluokka	I

9. Mustankivenpuisto

Kohteen kuvaus

Mustankivenpuisto on Vuotien ja Leikosaarentien väliin jäävä pitkänomainen, suuri ja urbaani puisto. Puisto on rakennettu vanhan soranottoalueen paikalle. Puisto on vaikuttava kokonaisuus maastonmuotoineen, kiviainehieheen ja perennaistutuksineen. Puiston on suunnitellut MA-arkkitehdit yhdessä kuvanveistäjä Anu Kiiskisen kanssa. Mustankivenpuisto on luokiteltu arvokkaaksi HKR:n Katu- ja puisto-osaston hallinnassa olevien arvoympäristöjen määrittelyssä (HKR julkaisut 2008:8 / Katu- ja puisto-osasto). Helsingin yleiskaavassa 2002 Mustankivenpuisto on määritelty kaupunginosapuistoksi, joka sisältää kaupunginosan asukkaita palvelevia luonto-, kulttuuri- ja toimintaympäristöjä.

Puiston omaleimainen ilme syntyy Kiiskisen maisemataideteoksesta ”Elo eli Kivimuurit, ruoholuiskat ja simpukka-aukio”, jossa alueella esiintyvää mustaa gabroa on ryhmitelty aaltoilevaksi kuvioksi puiston keskiosaan ja reunoille. Puiston pohjoisosassa on terassoitu aukio perenna- ja kesäkukkaistutuksineen. Aukiolla on vesiallas ja vettä tihkuvat metalliset lehtipergolat. Aukion kävelypintaan ja tukimuureihin upotetut valaisimet häikäisevät.

Puiston keskiosaan on luotu maastonmuotojen ja kasvillisuuden avulla pituussuuntainen ja avoin tila. Kasvilajisto on hyvin monipuolinen. Lehti- ja havupuut on ryhmitelty laajoiksi alueiksi puiston reunoille. Puiston kaakkoislaidassa on kukkivien pensaiden vyöhyke.

Leikkipuisto Mustakivi sijaitsee puiston lounaisosassa. Puiston leikkivälinevalikoima on ollut runsas ja monipuolinen, mutta välineitä on poistettu turvallisuuspuutteiden vuoksi. Poistettuja välineitä ei ole korvattu uusilla. Alkuperäisistä on jäljellä muun muassa merirosvolaiva. Puistossa on myös kahluallas. Leikkivälineitä on myös aidatun leikkipuiston ulkopuolella, suosituin näistä lienee kesällä 2010 korjattu köysirata. Leikkipuiston yleisilme on hyvin kulunut. Mustakivi on valittu esteettömyyden erikoistasona kehitettäväksi leikkipuistoksi.

Käyttäjien toivomukset

Mustankivenpuistoon on toivottu lisää penkkejä ja roska-astioita. Puistoon on toivottu tehokkaampaa valvontaa, siivousta ja talvikunnossapitoa. Eteläosan istutuksia pidetään epäsiisteinä ja kukkaistutuksia on toivottu tasaisemmin koko puistoon. Valaisinten on todettu olevan usein rikki ja valaistuksen puutteellista.

Tavoitteet

Leikkipuiston rakentamisessa pyritään erikoistason esteettömyyteen ja alueelle tyypilliseen, korkeaan laatutasoon. Mustankivenpuisto on arvoympäristö, mikä tulee huomioida myös leikkipuiston peruskorjausta suunniteltaessa.

Toimenpiteet 10-vuotiskaudelle

Leikkipuisto Mustakivi peruskorjataan vastaamaan esteettömyyden erikoistason vaatimuksia. Leikkipuiston peruskorjauksessa toimintojen jäsentely, välineet, kalusteet, istutukset, pinnat, kulkuväylät sekä reunukset, muurit ja muut rakenteet uusitaan. Leikkivälineiden valinnassa ja sijoittelussa on huomioitava esteettömiä ratkaisuja vaativat käyttäjät. Peruskorjaukseen kuuluu myös leikkialue leikkipuiston eteläpuolella, jossa on nykyisin köysirata ja kiipeilyteline. Köysirata säilytetään, mikäli se täyttää turvallisuusvaatimukset.

Mustankivenpuiston pienet puutteet korjataan. Puiston kaakkoislaidalla sijaitsevan raviinin rehevät istutukset kunnostetaan hoitoleikkauksin, täydentävin istutuksin ja tehostetun rikkaruohontorjunnan avulla. Puiston pohjoisosan aukion valaisimet vaihdetaan häikäisemättömiin malleihin.

Puiston alkuperäiset suunnitelmat ja niiden tavoitteet huomioidaan kunnostuksessa. Kohteen suunnittelussa tulee käyttää alkuperäisen suunnitelman mukaisia tai sen tyyliin sopivia kalusteita, kasvilajeja, materiaaleja ja leikkivälineitä.

Ylläpidossa huomioitavaa

Mustankivenpuisto on suosittu ajanviettopaikka, mikä aiheuttaa myös roskaisuutta. Puiston hoitoluokan mukaisesta siisteydestä tulee huolehtia. Mustankivenpuiston pääreitit ovat talvikunnossapitoluokkaa A. Reittien talvikunnossapidon toteutumiseen ja esteettömyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota esteettömyyden erikoistason leikkipuiston vuoksi. Ylläpidon piiriin kuuluvissa korjauksissa huomioidaan esteettömät ratkaisut koko puiston alueella.

Puiston istutuksia kunnostetaan vähitellen harventamalla, jakamalla tai täydentämällä. Istutusten lajivalikoimaa ei vähennetä. Istutusten tulee säilyttää alkuperäisen suunnitelman mukainen luonteensa. Kasvillisuus ei saa muodostua näköesteeksi tai aiheuttaa liikenne- tai yleistä turvallisuudentunnetta heikentäviä katvealueita kulkureittien varrelle. Puiston keskiosan mäntyistutuksia harvennetaan kymmenvuotiskauden loppupuolella, tavoitteena on kuivaa mäntykangasta muistuttava männikkö.

Ylikasvaneet istutukset kunnostetaan.

10. Meri-Rastilan ja Ramsinniemen viheralueet

Kohteen kuvaus

Meri-Rastilan ulkoilualue on laaja metsäinen viheralue Meri-Rastilan länsilaidalla. Se rajautuu pohjoisessa Vuotiehen, lännessä Vartiokylän lahteen ja idässä Ramsinniementiehen, Rysäpuistoon sekä Verkkotien ja Meri-Rastilantien tontteihin. Alueen pinnanmuodot ovat vaihtelevat. Alueella on ulkoiluteitä ja talvella latuja. Rannassa on grillikatos ja pienvenesatama. Asukkaat käyttävät pienvenesataman eteläpuolista kallioniemeä koirien uimarantana. Käytävien varrella on useita arvokkaita luontokohteita, mm. geologisia muodostumia, kasvi- ja lepakkokohteita. Reitin varrella on myös vanhoista sähköpylväistä rakennettu kuntoiluteline.

Ramsinniemi on Kallahdenselälle työntyvä niemi. Ramsinniementien molemmin puolin niemen puolivälissä on ulkoilukäytössä olevia yleisiä metsäalueita. Niemellä on vanhaa huvilarakentamista. Niemen kaakkoisrannalla on useita spontaanisti syntyneitä nuotiopaikkoja.

Niemen länsirannalla on luonnonsuojelualue, jolla kiertää rakennettu luontopolku. Luontopolku lähtee Ramsinniementien varrelle rakennetulta hiekkapintaiselta pysäköintialueelta. Luontopolku on opastettu ja sen varusteisiin kuuluvat piknikpaikka, jäteastia ja opastaulu. Polun varteen rakennettu käymälä on purettu. Luontopolulta lähtee etelään polku, joka kuitenkin katkeaa muutaman sadan metrin jälkeen.

Meri-Rastilan ja Ramsinniemen viheralueilla on runsaasti luontoarvoja. Alueen lepakkolajistoon kuuluvat viiksisipat ovat valaistukselle herkkiä metsäisen ympäristön lajeja. Yleisemmin lepakoille on tärkeää muun muassa rantojen säilyminen puustoisena. Tämä tulee huomioida lepakoalueiden valaistuksen ja luonnonhoidon toimenpiteisen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Käyttäjien toivomukset

Meri-Rastilan länsiosia arvostetaan luonnontilaisena ja metsäisenä virkistysalueena. Luonnonhoidolta toivotaan maltillisuutta ja luontoarvojen kunnioittamista. Alueen säilyttämistä ulkoilukäytössä toivotaan. Roska-astioiden lisäämistä ja suurempia roska-astioita on toivottu. Ulkoilureiteille on toivottu ajoesteitä ja luvattoman ajamisen valvomista. Alueelle on toivottu luonnosta kertovia opasteita ja luontopolkua. Rannan niitystä on toivottu rakennetumpaa puistoa, toisaalta niityn laajentamista.

Pinta-ala	748 500 m ²
Rekisterinumero	4425-4431
Hoitoluokat (pinta-ala)	A0 3,4 m ² B2 14 786,8 m ² C2 642 649,9 m ² H1 9 003,4 m ²
Puiston tyyppi ja käyttö	ulkoilualue: reittejä ja latu, kuntovälineitä, grilli, luontopolku
Kaavamerkintä	P, suurelta osin asemakaavoittamatonta
Luonnonhoidon kuviot	I - I 69
Kiireellisyysluokka:	III

Meri-Rastilan ulkoilualueen on todettu sopivan parhaiten grillipaikoille. Rannalle on toivottu lisää nuotiopaikkoja ja grillikatokseen kiinteät pöydät ja penkit. Penkkejä on toivottu lisää reittien varrelle. Alueelle on toivottu koirien uimapaikkaa ja parempaa valaistusta.

Ramsinniemen säilyttämistä luonnonmukaisena on toivottu. Reittien toivotaan säilyvän polkumaisina. Roska-asioita on toivottu lisää.

Tavoitteet

Meri-Rastilan ja Ramsinniemen viheralueilla on mahdollisuus erilaisiin luonto- ja virkistysmahdollisuuksiin. Alueiden luonnontilaisuutta ja luonnonmuodostumia ja -muistomerkkejä voidaan hyödyntää opetustarkoituksessa. Alueen monikulttuurisuus huomioidaan opastuksessa. Koska alue on asemakaavoittamatonta, kehittäminen tehdään tiiviissä yhteistyössä kaavoituksen kanssa. Seuraavalla 10-vuotiskaudella tehtävillä ulkoilualueen parannustoimenpiteet tehdään niin, etteivät ne ole ristiriidassa alueen muun kehittämisen kanssa.

Suunnittelussa tehdään yhteistyötä Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen kanssa. Rakennettavat reitit, valaistus, opasteet, muut rakenteet sekä toteutetaan toteutetaan luontoarvoja heikentämättä, ja luonnon erityispiirteet huomioiden (esim. lepakkoalueet).

Toimenpiteet 10-vuotiskaudelle

Meri-Rastilan ja Ramsinniemen virkistysalueiden saavutettavuutta parannetaan lisäämällä opastusta. Alueelle laaditaan opastussuunnitelma. Sisääntuloreitit viitoitetaan ympäröiviltä kaduilta ja viheralueilta. Ulkoilureitit (pituudet, suunnat) sekä luontokohteet (esim. geologiset kohteet, luonnonsuojelualue) viitoitetaan. Opasteilla ohjataan tulenteen koon vain sille osoitetuilla paikoilla. Opasteteksteissä käytetään suomen ja ruotsin lisäksi alueen väestön muita yleisimpiä kieliä, kuten venäjää, somalia ja englantia.

Penkkejä ja roska-astioita lisätään Meri-Rastilan reittien varrelle. Meri-Rastilan grillikatoksesta kunnostetaan ja alueelle rakennetaan toinen grilli- tai nuotiopaikka. Rantaan järjestetään koirien uimapaikka. Kuntoilumahdollisuuksia parannetaan rakentamalla uusia ulkoliikuntapisteitä. Meri-Rastilan ulkoilualueen toimenpiteet tehdään tiiviissä yhteistyössä alueen kaavoituksen kanssa.

Ramsinniementien varressa olevaa pysäköintialuetta kehitetään sijoittamalla alueelle luonnonsuojelualueesta kertova opastaulu, syväkeräyssäiliö ja viitoitus luontopolulle ja Koivunokan suuntaan. Luonnonsuojelualueelta

Meri-Rastilan ulkoilualueen opastusta parannetaan.

Ramsinniemen luonnonsuojelualueella kulkee opastettu polku.

lounaaseen lähtevää polkua jatketaan Ramsinniementielle.

Keväällä 2011 tehdään KSV:n tilaamana osayleiskaavaan liittyvä selvitys ja ideasuunnitelma Vartiokylänlahden itärannan viher- ja ekologisen yhteyden parantamisesta Vuosaaren sillan kohdalla. Mukana ovat HKR ja Helsingin kaupungin ympäristökeskus.

Luonnonhoidon tavoitteet

Meri-Rastilan puiston luonnonhoidon päätavoitteena on ylläpitää ja kehittää alueen ekologisia ja sosiaalisia arvoja. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että luonnon monimuotoisuutta ylläpidetään jättämällä pääosin kaikki ulkoilureittien ulkopuolella olevat alueet hoidon ulkopuolelle. Lisäksi muutamissa kohdin luonnonhoidon toimilla mm. edesautetaan valoa vaativaa lehtokasvillisuutta poistamalla niitä varjostavia kuusia. Puiston ulkoilijoiden viihtyvyyttä ja turvallisuutta pyritään parantamaan ulkoilureittien varsien puuston harvennuksin ja yksittäisten puiden poistoin ja pienpuustoin hoidoin. Näillä toimilla parannetaan myös samalla luonnon monimuotoisuutta kehittämällä puulajisuhteita sekapuustoisemmaksi, ottamalla mm. jaloja lehtipuita esille ja auttamalla valoa vaativaa pensaska kenttäkerroskasvillisuutta. Lisäksi pienpuuston hoidolla parannetaan reittien varsien lähinäkyviä metsän sisälle ja kaukonäkymiä harkitusti ja sopivissa kohdin merelle.

Ramsinniemessä luonnonsuojelun alueen reunamilla olevat kuviot on jätetty pitkälti hoidon ulkopuolelle, näin pyritään ylläpitämään ja kehittämään luonnonsuojelun alueen elinympäristöjen ja eliöstöjen monimuotoisuutta. Luonnonhoidolla parannetaan myös sopivissa kohdin puuston elinvoimaisuutta harvennuksin, nämä toimenpiteet kohdistuvat pääosin alueen keski- ja länsiosiin.

LÄHTEET

Julkaistut lähteet:

Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelma ajalle 2005–2010.

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2005:7.

Helsingin kaupunkikalusteohje. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2010:8 / Katu ja puisto-osasto.

Helsingin pienvesiohjelma. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2007:3 / Katu- ja puisto-osasto.

Helsingin yleiskaava 2002. Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön. Kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksiä 2002:8.

Katu- ja puisto-osaston hallinnassa olevien arvoympäristöjen määrittely ja toimintaohjeet. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2008:8 / Katu- ja puisto-osasto.

Kaupunkiluonto ja monikulttuurisuus – maahanmuuttajat luontoalueiden kokijoina ja käyttäjinä. Suomen ympäristö 1 / 2010

www.ymparisto.fi/julkaisut

Kausikasvit Helsingissä – linjaukset ja teettäminen. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2006:11 / Katu- ja puisto-osasto.

Maisema-analyysi - Helsinki. Maisema-analyysin teoriaa ja Helsingin maisema-analyysi. Törrönen, Sirpa. Diplomityö, Aalto yliopisto 2010

Pääkaupunkiseudun pääulkoilureittisuunnitelma. Pääkaupunkiseudun julkaisusarja PJS Nro B 2002:14. YTV Liikenneosasto.

Verkkolähteet:

Helsingin seudun aluesarjat: www.aluesarjat.fi

Julkiset veistokset. Helsingin taidemuseo:
<http://www.taidemuseo.fi/suomi/veisto/index.html>

Vuosaari-Seura: www.vuosaari.fi

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmä:
<http://ptp.hel.fi/ltj/>

Kulttuuriympäristön rekisteriportaali, Museovirasto:
<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>

Arkistot:

Helsingin rakennusviraston arkisto, puistosuunnitelmat

Karttalähteet

Helsingin kaupunki, Kiinteistövirasto, Kaupunkimittaosasto

Helsingin kaupungin paikkatietopalvelu: <http://ptp.hel.fi>

Helsingin yleiskaava 2002

LIITTEET

Liite 1: Katujen ja kevyen liikenteen väylien kunto

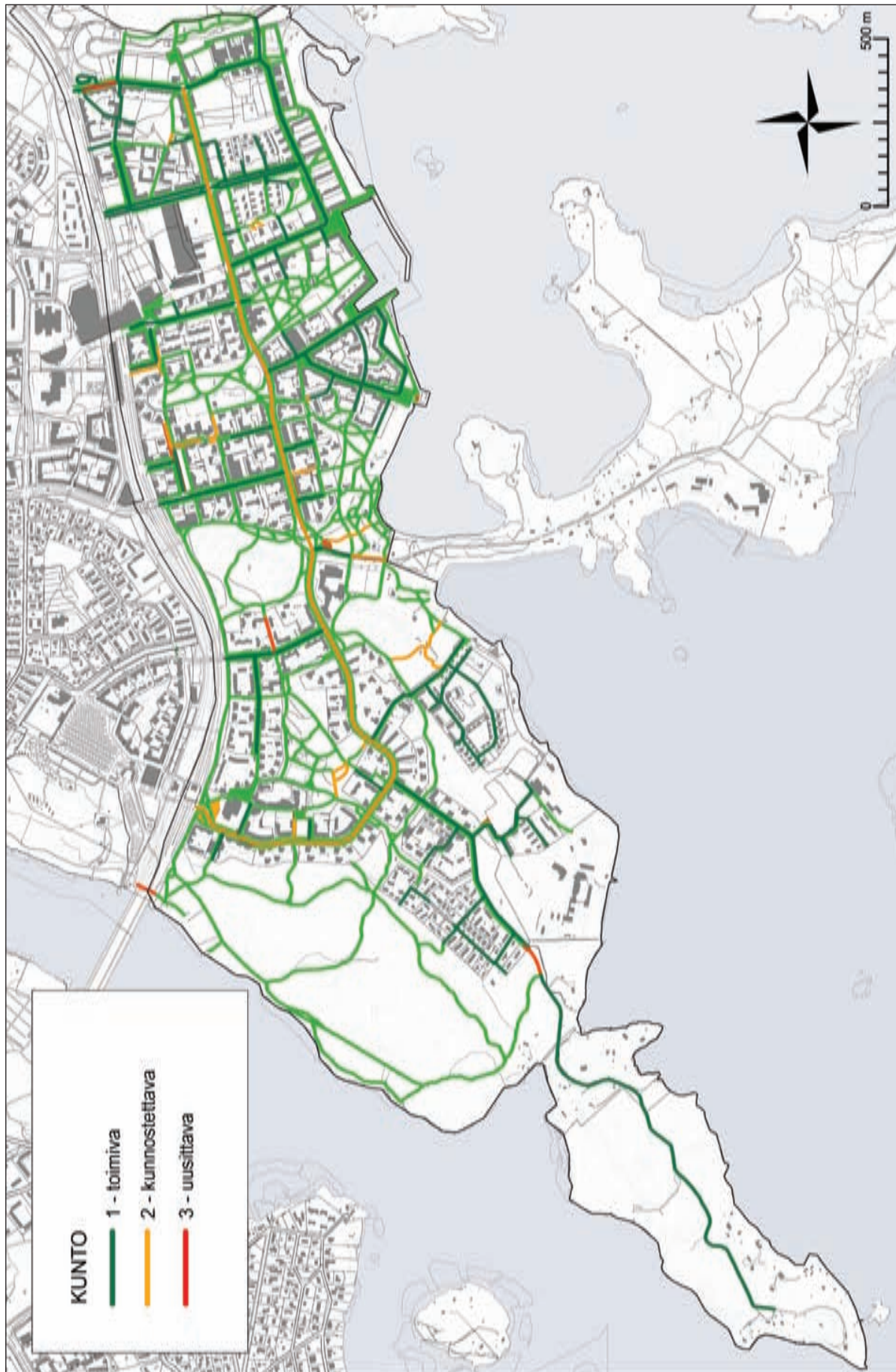
Liite 2: Rakennettujen puistojen kunto

Liite 3: Puistojen päivitetty hoitoluokitus

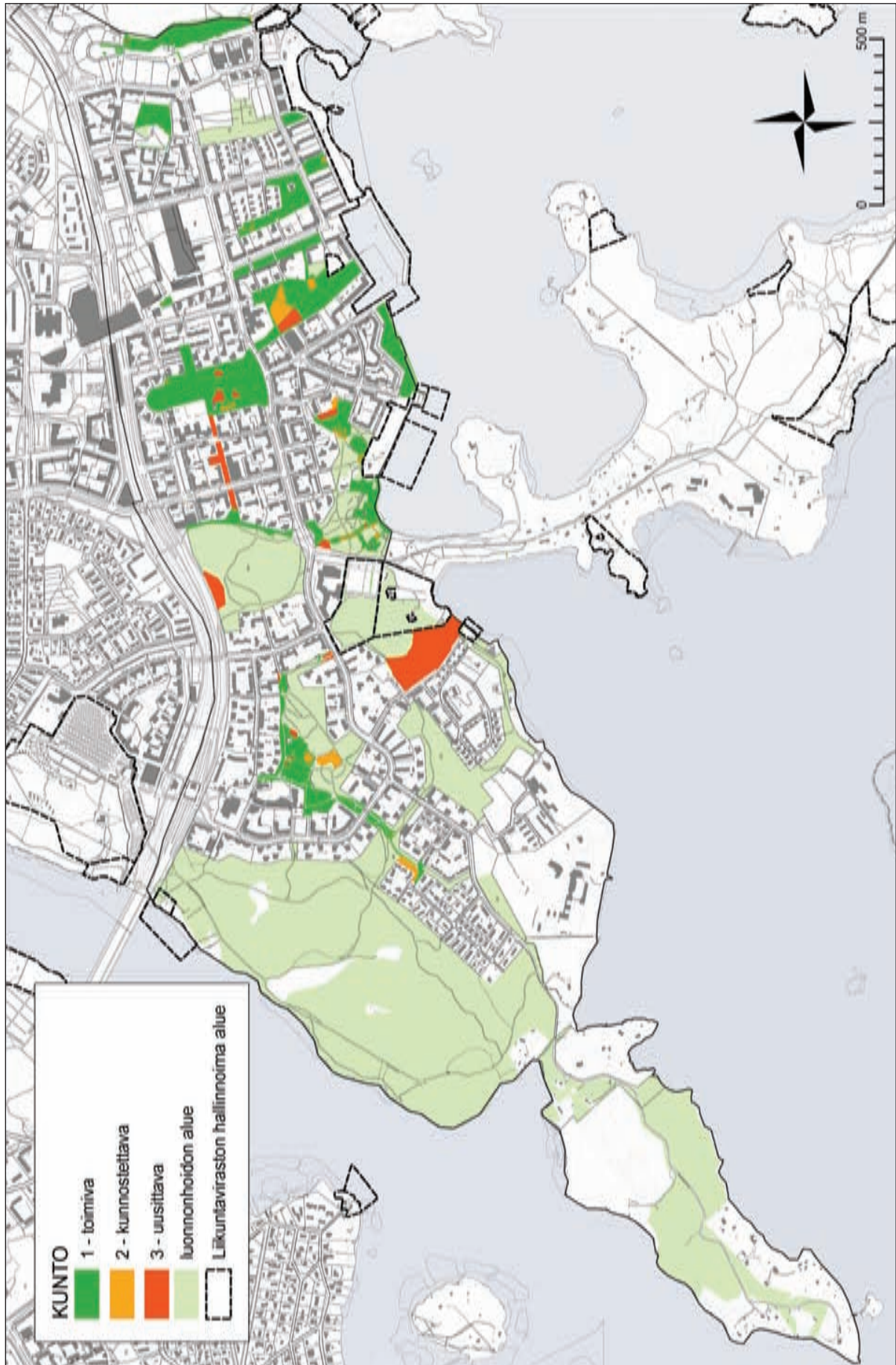
Liite 4: Kunnostus- ja peruskorjauskohteiden yhteenvetotaulukko

Liite 5: Peruskorjauskohteiden koostekartta

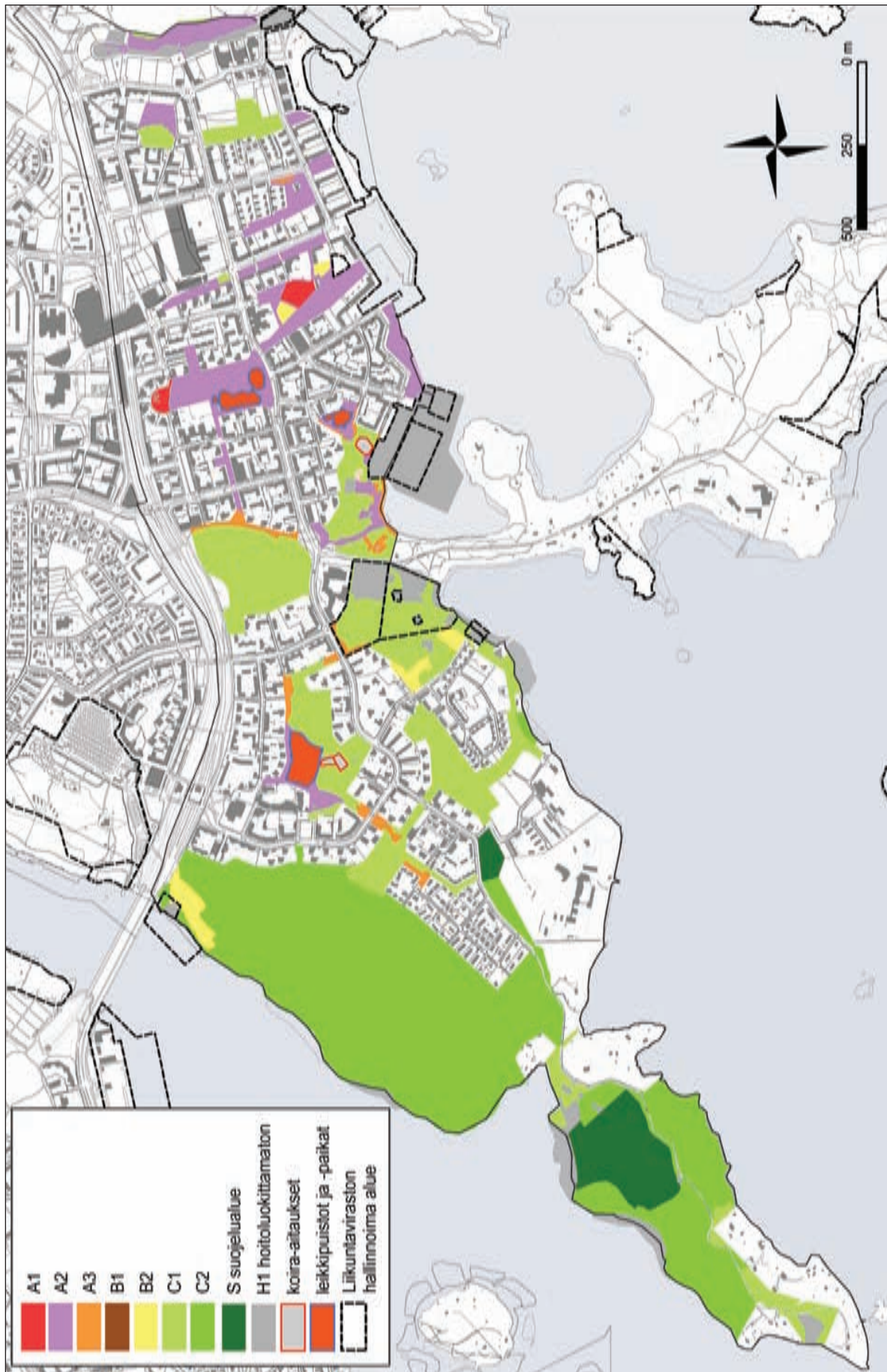
Liite I : Katujen ja kevyen liikenteen väylien kunto

Liite 2: Rakennettujen puistojen kunto

Liite 3: Puistojen päivitetty hoitoluokitus

Liite 4: Kunnostus- ja peruskorjauskohteiden yhteenvetotaulukko

KATUJEN KUNNOSTUS- JA PERUSKORJAUSKOHTEET			
Kohteen numero ja nimi	Toimenpiteet (ks. hankeohjelmat)	Kustannukset (€)	Kiireellisyys
1. Meri-Rastilan alikulut	Luiskien, kuivatuksen, valaistuksen, istutusten, pinnoitteiden ja sillan putoamissuojien kunnostus/uusiminen	155 000	1
2. Aukiot ja torit	Meri-Rastilan torin, Fokkatorin, Pohjavedenkadun, Kalkkihiekankujan, Kalkkihiekantorin, Mustankivenaukion ja Sokeritorin kunnostukset ja viihtyisyyden parantaminen, mm. kalusteiden, kiveysten ja kasvillisuuden uusimista	245 000	2
3. Halkaisijanpolku	Reunakiven vaihto, nurmen korvaaminen kiveyksellä	30 000	1
4a. Meri-Rastilantie	Peruskorjaus, mm. katukasvillisuuden, erotuskaistojen ja suojateiden parantaminen	910 000	1
4b. Leikosaarentie	Kunnostus, mm. katukasvillisuuden, erotuskaistojen ja suojateiden parantaminen	175 000	1
		yht. 1 515 000	€

PUISTOJEN KUNNOSTUS- JA PERUSKORJAUSKOHTEET			
Kohteen numero ja nimi	Toimenpide (ks. hankeohjelmat)	Kustannukset (€)	Kiireellisyys
5. Haruspuisto	Toiminnalliset alueet kunnostetaan ja pienet puutteet korjataan. Mm. koirapuiston laajennus, leikkipuiston ja pelikenttien kunnostus, kalusteiden uusiminen ja puistokäytävien pientareiden korjaus ja pinnoittaminen	410 000	1
6. Pohjavedenpuisto	Skeittipaikan rakentaminen puiston pohjoispuolelle. Lisäksi kalusteiden ja käsijohteen lisääminen	290 000	1
7. Ullaksenpuisto	Pienten puutteiden kunnostus, mm. istutusten suojakaiteiden uusiminen ja istutusten täydentäminen, käytävien kunnostukset, kalusteiden uusiminen. Leikkipaikan peruskorjaus 0-6-vuotiaille.	330 000	2
8. Kaivonkatsojanpuisto	Puiston ja Vedenottamontien päässä olevan aukion peruskorjaus, mm. istutusten, rakenteiden, kalusteiden, varusteiden ja pinnoitteiden uusiminen.	190 000	3
9. Mustankivenpuisto	Leikkipuisto kunnostetaan vastaamaan esteettömyyden erikoistason vaatimuksia ja puiston pienet puutteet korjataan.	355 000	2
10. Meri-Rastilan ja Ramsinniemen viheralueet	Virkistysalueiden saavutettavuutta parannetaan lisäämällä opastusta ja parantamalla palveluita. Mm. kalusteita ja roska-astioita lisätään, grilli kunnostetaan ja koirien uimapaikka rakennetaan.	105 000	3
		yht. 1 680 000	€

Kiireellisyysluku: 1 = kiireellinen, 2 = vähän kiireellinen, 3 = ei kiireellinen

Tekijät Nina Mouhu, Pirjo Koivunen, Antti Siuruainen, Mirjam Larinkari, Jari Nihtilä, Eila Sihvola	
Julkaisun yhdyshenkilö rakennusvirastossa Nina Mouhu, nina.mouhu@hel.fi ; Asiakaspalvelu, rakennusvirasto@hel.fi , p. 09 - 310 39 000	
Nimeke Vuosaaren eteläosan aluesuunnitelma 2011–2020	
Sarjan nimeke Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2011:4 / Katu- ja puisto-osasto	
Sarjanumero 2011:4	Julkaisu-aika Toukokuu 2011
Sivuja 123	Liitteitä 5 kpl
ISBN 978-952-223-993-8 (painettu) 978-952-223-994-5 (verkko)	ISSN 1238-9579
Kieli koko teos suomi	Yhteenveto suomi, ruotsi
Tiivistelmä <p>Aluesuunnitelma on strateginen suunnitelma, jossa tarkastellaan yleisten alueiden nykytilaa ja kehittämistarpeita. Tavoitteena on, että sekä viherympäristön että katualueen laatu paranee ja monipuolistuu tasavertaisesti eri kaupunginosissa. Keväällä 2010 alkanut suunnittelutyö on tehty HKR katu- ja puisto-osaston ohjauksella WSP Finland Oy:n toimesta. Työtä on ohjannut aluesuunnittelija Nina Mouhu. Luonnonhoidon osuuden on tehnyt metsäsuunnittelija Antti Siuruainen ja katualueiden osalta asiantuntijana on ollut suunnitteluinsinööri Pirjo Koivunen. Visualisoinnista ovat vastanneet analyysien osalta HKR:n Jyrki Ulvila ja Jenni Kesulahti. Muusta visualisoinnista on vastannut WSP Finland Oy. WSP Finland Oy:n projektiryhmään ovat kuuluneet maisema-arkkitehti Mirjam Larinkari, suunnitteluhortonomi Eila Sihvola ja insinööri Jari Nihtilä. Raportin on taittanut arkkitehti yo. Mikko Peltonen.</p> <p>Aluesuunnitelma laadittiin vuorovaikutteisesti asukkaiden, järjestöjen, hallintokuntien sekä muiden sidosryhmien kanssa. Katu- ja puisto-osasto teki syksyllä 2009 asukaskyselyn, jossa kysyttiin asukkaiden mielipiteitä ja palautetta Vuosaaren eteläosan viher- ja katualueista. Aluesuunnitelman yhteydessä järjestettiin nuorisosiainkeskuksen toimesta lasten- ja nuorten työpaja, jossa kerättiin alueeseen liittyviä kehittämissideoita.</p> <p>Områdesplanen är en strategisk plan där man analyserar nuläget och de framtida behoven för de allmänna områdena. Målsättningen för områdesplaneringen är att stadens grö- och gatuområden förbättras och blir jämlikt mångsidigare i de olika stadsdelarna. Arbetet inleddes under våren 2010 med ledning av områdesplanerare Nina Mouhu på byggnadskontorets gatu- och parkavdelning. Konsultarbetet utfördes av WSP Finland Oy. Naturvärden planerades av byggnadskontorets skogsplanerare Antti Siuruainen. Planeringsingenjör Pirjo Koivunen ansvarade för teknisk planering. Jyrki Ulvila och Jenni Kesulahti har producerat kartmaterialet för analysen. WSP Finlands Oy står för övrig visuell planering. Till denna grupp hör landskapsarkitekt Mirjam Larinkari, planeringshortonom Eila Sihvola och ingenjör Jari Nihtilä. Mikko Peltonen står för rapportens layout.</p> <p>Områdesplanen är uppgjord i samverkan med invånare, olika föreningar, myndigheter och andra intressegrupper. Gatu- och parkavdelningen gjorde en förfråging till invånarna på hösten 2009. Invånarna i den södra delen av Nordsjö fick ge sina åsikter för de allmänna områden och deras områdeskänedom togs till vara. I samband med områdesplaneringen fick speciellt de unga beskriva sina önskemål och visioner för sitt närområde. Mötet ordnades i samarbete med ungdomscentralen.</p>	
Avainsanat Aluesuunnitelma, Vuosaaren eteläosa, Meri-Rastila, Kallahti, Aurinkolahti	